Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم ::دخیام سٌرونه دپښتو په تال کي

شاعر :: عمر خیام

مترجم :: عبدالباري جهاني

د چاپ کال :: ۱۳۸۴هـ ش کال

خپرونکی ::نارنج خپرندویه ټولنه

د چاپ شمېر :: ۱۰۰۰ ټوکه

دشپېلۍ د چاپ ټوله حقوق د خپرونکي اودانلائن حق ئې یوا ځي د بېنوا پاڼي سره محفوظ دي، نوري ویب پاڼي ددي کتاب شعرونه د ماخذ په ښوولو کاپي کولای شي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپرندویه ټولني یاداښت

د ښاغلي عبدالباري جهاني شعري ژباړي

(د خیام سُرونه د پښتو په تال کي)

زه بې مــــــیو بې مستیو ژوندون نه سمه کـــولای

درانه پېټي د ژوندون مي بې شرابو نه سم وړلای

زه به بنده د هغه آن یم چي ســــاقي مي راته وایي

دا یو جــام که پر سر پورته زه یې نه سمه چښلای

پښتو ژبه چي لکه څنګه د ادب د نورو ژانرونو له پلوه خوارځواکې ده، همداسي د شعر په ډګر کي هم ډېره وروسته پاته ده، مطلب مي له ژباړي څخه دی، پښتو ژبه تر هر څه زیات ژباړي ته اړتیا لري او هغه د علامه رشاد بابا خبره پښتو لا تر اوسه د ژباړي له نعمته بې برخي ده، که څه هم د پښتو ژباړي تاریخ تقریباً یوولس سوو کالو ته رسیږي، خو بیا هم دغه بهیر ډېر تر شا پاته دی، د پښتو ژبي لومړنۍ او څرګنده ژباړه د ابومحمد هاشم سرواني ده چي تر دغي ژباړي وړاندي موږ د پښتو بله ژباړه نه لرو، ښایي وړاندي به نوري ژباړي هم سوي وي خو څرنګه چي تر موږ پوري نه دي رارسېدلي، نو ځکه د ابو هاشم ژباړه موږ د پښتو په تاریخ کي لومړنۍ څرګنده ژباړه بللای سو.

ابو محمدهاشم د هلمند په سروان کي په کال 223 هـ ق کي زېږېدلی او په 297 هـ ق کي په بست کي وفات سوی دی.

ابومحمدهاشم د خپل استاد ابن خلاد یو عربي شعر په پښتو داسي ژباړلی دی:

ژبه هم ښه وینا کاندي چي یې وینه

د خاوند په لاس کي زر او درهـمونه

ژبور ور لـــــــه ورځي ویـــنا یې اوري

د درهم خاوندان تل وي په ویـــاړونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې ډول نو پښتو ته د نورو آثارو د را ژباړلو لړۍ په لومړي ځل له شعره پیل سوې ده او پښتو ته د لومړي ځل له پاره شعر را ژباړل سوی دی، همدا ډول د ابو هاشم تر ژباړې وروسته موږ بله د پښتو داسي کره او پخه ژباړه نه لرو چي له هري خوا دي په تول پوره وي او نه تر موږ پوري رارسېدلې ده، یا ښایي زما به نه وي تر سترګو سوې. خو سوونه کلونه وروسته موږ ته د زرغوني کاکړي د "بوستان" د پښتو ژباړې بولګه د پټي خزانې په برکت رارسېږي چي له بولګې څخه یې دا اټکل کولای سو چي ډېره پخه او په تول پوره ژباړه ده.

زرغوني کاکړې د شیخ مصلح الدین سعدي بوستان نومی کتاب په پښتو نظم ژباړلی او نوم یې "بوستان د پښتو" پر اینښی دی او په کال 903 هـ ق کي یې بشپړ کړی دی، د دغه کتاب یوه نمونه د پټي خزانې لیکوال په خپله ادبي تذکره کي راوړې ده چي څو بیتونه یې داسي دي:

اورېـــدلي مـــــي قصه ده

چي له شاتو هم خوږه ده

د اخــــــتر په ورځ ســـــهار

بایـــزید چي و رویــــــــدار

لـه حـــــــــــــمامه را وتــلی

پـــــه کوڅه کي تېرېدلی

ایـــرې خاوري چا له بامه

راچـــپه کــــــــړلې ناپـــامه

مـــخ او ســـر یې سو ککړ

په ایـــرو په خـــــــاورو خړ

همدا ډول تر دغي ژباړې وروسته د اخوند درویزه ننګرهاري (1048 هـ ق مړ) او د ده د پیروانو منظومې ژباړې په پښتو ادب کي خورا ارزښت لري چي د قصیدهٔ امالي پښتو ژباړه، د قصیدهٔ برده پښتو ژباړه، خلاصه کیداني او داسي نوري پښتو باړې دي.

د پیرو روښان او د هغه پیروانو هم لږ څه پښتو منظومې ژباړې کړې دي، همدا ډول حضرت خوشحال خټك او د ده کورنۍ او پیروانو هم ځیني پښتو ژباړې کړې دي، خو که په عمومي ډول ووایو نو پښتو ژبه له منظومې ژباړې څخه ډېره نېستمنه ده، موږ که د پښتو ادب لرغوني دوره، منځنۍ دوره او اوسنۍ دوره مطالعه کړو نو ښایي چي ډېر لږ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظومي ژباړي پکښي پیدا کړو، که څه هم د پښتو لومړنۍ څرګنده ژباړه له نظم څخه را پیلیږي، مګر زما خبره به دا معنا نه لري چي په پښتو کي منظومي ژباړي نه دي سوي، یوازي که د قرآن کریم د پښتو تفسیر منظومه ژباړه وګورو، نو ښایي د کمیت په لحاظ موږ ډېره پښتو منظومه ژباړه ولرو، همدا ډول په دیارلسمه هجري پېړۍ کي هم ډیري پښتو منظومي ژباړي وسوې چي په هغه کي داستاني او دیني موضوعات ډېر ول، مګر د کیفیت په لحاظ هنري ژباړي نه وې (البته ټولي یې).

په معاصره دوره کي د تخلیقي ادب په برخه کي پښتو ته څه ناڅه شیان را ژباړل سوي دي خو د نظم برخه یې بیخي نه تر سترګو کیږي. ځیني نظمونه او شعرونه د ګوتو په شمار پښتو ته را وژباړل سول، خو هغه ځیني د انتخاب له ستونزي سره مخ ول او ځیني د ژباړونکو له نه مهارت سره په دې مانا چي په اوسنۍ دوره کي ځیني خارجي اشعار پښتو ته د ځینو کسانو له خوا را وژباړل سول، خو زما په فکر تر ژباړي یې نه ژباړه ښه وه (البته د ځینو دا). ځکه چي یا خو په خپله په خارجي شعرونو کي سمه ټاکنه نه وه سوې او یا که به ټاکنه سوې وه هغه بیا په پوره کمال سره نه وه ترجمه سوې، د سپېدې په نوم خارجي اشعار چي د ښاغلي مفتاح الدین ساپي له خوا نړیوال اشعار ورته ویل سوي دي، په داسي ډول را ژباړل سوي دي چي نه یې د هغه اصلي شعر روح پکښي څرګندیږي او نه د خپلي ژبي رنګ ورکول سوی دی، د خیام څلوریځي د ځلاند صاحب له خوا ژباړل سوي خو که یې څوک مطالعه کړي، زما په فکر وبه وایي چي دا چي اصلاً نه وای ژباړل سوي ښه به وای، د ماځیګر چارسو په نوم مقید او آزاد نظمونه د ښاغلي ایاز له خوا ژباړل سوي او لاندي ورته لیکل سوي دي چي نړیوال اشعار، خو زما په فکر په ټاکنه او انتخاب کي سم فکر نه دی ورته سوی او پر هغه سربېره سم ژباړل سوي هم نه دي، البته د پښتو ادب په معاصره دوره کي ارواښاد استاد بېنوا ځیني منظومي ژباړي کړي دي، همدا راز ښاغلي محمدصدیق پسرلي هم کړي دي چي یادونه یې ضروري ده.

خو که وو ایو نو په دغو منظومو ژباړو کي ښاغلي عبدالباري جهاني تر ټولو ډېر زیار ایستلی دی او تر ټولو یې په پوره هنر او کمال سره بهرني اشعار پښتو ته راژباړلي دي، نو فکر نه کوم چي له مبالغې څخه به مو کار اخیستی وي.

ښاغلي جهاني هم د شعر په انتخاب کي له احتیاطه کار اخیستی دی او هم یې په ژباړه کي له پوره کمال او هنر څخه.

ښاغلی عبدالباري جهاني هنرمن دی او یو شاعر دی او ژباړه به یې هم خامخا شاعرانه او په تول پوره وي او د شعر انتخاب به یې هم حتماً شعر وي، نه په نامه شعر. تاسو د دوی شعري ژباړي وګورئ او دا به درته څرګنده سي چي له دغو دواړو شیانو څخه په ډېر ښه ډول کار اخیستل سوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی جهاني لومړی سړی دی چي پښتو ته يې په لومړي ځل خارجي اشعار په روانه او شاعرانه ژبه را ژباړلي دي، د کيفيت په لحاظ هم د کميت په لحاظ هم، تاسو که د دوی ژباړي وګورئ نو فکر به ونه کړئ چي دا دي ژباړه وي، زه خپله ښاغلی جهاني په اوسنۍ دوره کي د

نظم په برخه کي تر ټولو ښه او لومړی ژباړن او شاعر بولم چي پښتو ته يې له خارجي ادب څخه ډېر څه راوړي دي.

ښاغلی جهاني په انګرېزي ژبه کي پوره برلاسی لري او ډېر انګرېزي اشعار (البته غوره اشعار) يې پښتو ته راژباړلي دي، پسرلی سږ کال وځنډېدی، فينسي څه مخته دي ښه سه، پېمان، طلاق، د زړه ماتو مهمانخانه، د ښځي ياغي چيغه، رښتوني مينه، زما لار، بېګانه په نيمه شپه کي، امريکا دي آباده وي، د بنګلو نجلۍ او د سحر وږمې هغه انګرېزي شعرونه دي چي ښاغلي جهاني په ډېر شاعرانه انداز پښتو کړي دي او ډېر پښتانه يې په لومړي ځل له خارجي اشعارو سره داسي بلد کړي دي لکه د خپلي ژبي شعر چي لولي.

د شعر ژباړل لومړی په هغه ژبه ښه پوهيدنه غواړي بيا يوه ډېر ښه هنرمن ته اړتيا لري او بيا يو ښه ذوق غواړي او دا دري سره ځانګړني په ښاغلي جهاني صاحب کي را يو ځای سوي دي، ځکه نو په نتيجه کي پښتو ادب له بهرني اشعارو څخه برخمن سوی دی. تاسو د ښاغلي جهاني د (پسرلی سږ کال وځنډېدی) د شعر د ژباړي دغه لنډه بولګه وګورئ:

د اورګـــــاډي د پـــټلۍ ســـــــره ولاړ يم

تېروم د انتـــظار ترخه وخـــــــــــــــتونه

وايم ګـــــــــوندي که ټاټوبی مي بدل سي

نو ســـــــــينه کـــي به آرام وکړي دردونه

مــــــــا دا ټـــوله سړه شپه کړه دلته روڼه

نـــــــڅېدل مـــــــي راته مخي ته خيالونه

پکښي خيال به راته ستا د بېلتون راغی

تصـــور به مـــــي ژوندي کړل مړه زخمونه

(د سباوون په تمه 257 مخ)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یو انګرېزي نظم دی، چي ښاغلي جهاني داسي راژباړلی چي څوك هيڅ تصور نه سي کولای چي ژباړه ده، په منظوم او مقيد ډول د شعر ژباړل به زما په خيال لږ نوکی ګرانه خبره وي مګر ځينو کسانو پښتوته په منظوم شکل ځيني شعرونه را ژباړلي دي، خو بيخي ډېر يې په دغه کار کي پاته

راغلي دي، زه يوازي ښاغلی جهاني تر ټولو بريالی او

سرلاری بولم چي په ډېر شاعرانه ډول يې منظومي ژباړي

کړي دي.

دغه راز ښاغلي عبدالباري جهاني ځيني اشعار له اردو څخه را ژباړلي چي هغه يې هم کټ مټ هغسي ترجمه کړي لکه له انګرېزي څخه چي يې ژباړلي دي. د مشهور پاکستاني شاعر فيض احمد فيض (چي زما درد لره ژبه پيدا سي) په نوم نظم يې تاسو وګورئ:

زمــــــا درد يو بـــــې آوازه شـــان نغمه ده

زمــــــا ذات يوه بـــــې نومه شان ذره ده

چي زمــــــا درد ته کله ژبه ور پيدا ســـــي

نو به خـــــــــپل نوم او نښان را برمـلا سي

چي هستي مي د خپل ذات راته مفهوم سي

راز د نظم د جــــــــهان راته مـــــــعلوم سي

چي خــــــــبر ســــم د دې پټ پوښلي رازه

ســـــــــــم بادار د کاييناتو د ملــــــــکونو

پـــــاچاهــــــي کوم د دواړو جــــــــــهانونو

(پايکوب، 138 مخ)

ما دغه شعر په اردو کي نه دی ليدلی او که يې و هم وينم په اردو نه پوهېږم، خو زه فکر کوم چي دا شعر به په خپله په اردو کي هم تر دغه زيات خوند نه کوي او دا ښاغلي جهاني په ډېر شاعرانه او ماهرانه انداز سره راترجمه کړی دی. کله کله ځيني کسان د ژباړي په وخت کي دونه د هغې ژبي تر اغېز لاندي راسي چي هغه ځيني ترکيبونه، جملې او کلمات يې بالکل په خپله ژبه کي خلکو ته نااشنا وي او په اصطلاح يوه پردۍ ژباړه رامنځته کړي، خو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي عبدالباري جهاني دغه ټول شیان په نظر کي نیولي دي او یوه بریالۍ هڅه یې کړې ده چي پر ژباړه یې د پردیو ژبو اغېز نه وي.

د (غرب تر آسمان لاندي) د نادر نادرپور شعر چي په غالب ګومان له فارسي څخه به ترجمه سوی وي، د آزاد شعر په فورم کي ښاغلي جهاني په دې ډول ژباړلی دی:

د خاطراتو له کوڅو څخه مي

ستا د ګامونو آوازونه راځي

آه زما د لیري ولاتونو دوسته

لکه چي زما دپردېسۍ ښار ته دي لار کړې ده

دلته زما زړه کي د سهار مرغکۍ

د دې شریر جهان فضا کي راته

د وزرو د خلاصولو آرزو وپاروي

خو چي د شپې تیاره وزر خپروي

بیا دېوالونه زما د پټ زندان خبري کوي...

په دې ډول نو موږ ښاغلی عبدالباري جهاني د پښتو ادب په معاصره دوره کي هغه لومړنی شاعر بولو چي په ډېر ځیراکت سره یې هم له انګرېزي، هم له اردو او هم له فارسي څخه په آزاد او مقفي ډول ډېر اشعار پښتو ته په شاعرانه ډول را ژباړلي دي او د پښتو ادب د شعري ژباړي تشه لمن یې په خپلو بریالیو ژباړو سره څه ناڅه ور ډکه کړې ده.

خو یوه بله د خوښۍ خبره دا ده چي پر دغو ژباړو سربېره ښاغلي جهاني په یو بل ډېر درونډ کار لاس پوري کړی او د ده د هغه کار پایله د خیام فارسي څلوریځي دي چي اوس یې موږ په کتابي بڼه لولو. موږ که چیري په مفصله توګه د ښاغلي جهاني پر شعري ژباړو څېړنه کوو، نو د خیام د فارسي څلوریځو ژباړه به یې یو ډېر لوی څګپرکی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي عبدالباري جهاني د دغو ځلوريځو په ژباړه سره په پښتو ادب کې د خمریه اشعارو په برخه کې داسې درنه اضافه وکړه چې پښتو ژبه تر اوسه نه وه ځنې برخمنه سوې.

موږ په پښتو کې په تول پوره او د کیفیت په لحاظ بشپړه د خمریه اشعارو نمونه په لومړي ځل د زرغون خان نورزي (890 هـ ق شا وخوا) په ساقي نامه کې وینو چې په ډېر استادانه ډول یې پښتو ادب ته یوه بشپړه پښتو ساقي نامه وبخښله، که څه هم ساقي نامې یا خمریه اشعار لومړی وار د عربو له خوا ویل سوي دي او عجمو، په تېره د فارسي ژبې شاعرانو له دوی څخه تقلید کړی دی، خو وروسته_وورسته د ځینو پخو شاعرانو له خوا په فارسي ژبه کې په ډېر استادانه ډول ساقي نامې وویل سوې چې په دغه ډله کې نظامي گنجوي، ظهوري تهراني (1025 هـ ق مړ) او خواجه حافظ (791 هـ ق مړ) هغه شاعران دي چې نسبتاً نورو شاعرانو ته یې ډېرې پخې ساقي نامې ویلي دي او ځانونه یې په دغو ساقي نامو کې داسې مست او خراب ښوولي دي چې گواکې له دین او دنیا څخه بې خبره دي، خواجه حافظ شېرازي خپله ساقي نامه داسې پیلوي:

بیا ســــــاقي آن آتــش تـــــابناك

که زردشت میجویدش زیر خاك

بمن ده کــه در کیش رندان مست

چـــه آتش پرست و چه دنیا پرست

بیار سـاقي آن بکر مستور مست

کـــه اندر خـــــرابات دارد نشست

بمن ده کــــــه بدانام خواهـــم شدن

خــــــــراب می و جام خواهم شدن

)د پښتو ادبیاتو تاریخ، دوهم ټوك، د علامه حبیبي، 1342 لمریز کال د کابل چاپ_185 مخ.(

په همدې ترتیب سره خواجو کرماني (753 هـ ق مړ)، مولانا عبدالله هاتفي هروي (927 هـ مړ)، حکیم پرتوي (941 هـ ق مړ)، ملا ظهوري (999هـ ق شا وخوا)، میر سنجر کاشاني (1023 هـ مړ)، نورالدین ظهوري (1024 هـ ق مړ) او... په فارسي ادب کې د خمریه اشعارو بېلابېلې نمونې پرې ایښې دي.

خو عمر خیام په خپلو ځلوریځو کې د خمریه اشعارو یوه ډېره ښه او پخه بولگه دنیا ته پرېږدي او په خمریه اشعارو کې یو خاص سبك او رنگ خپلوي، چې بیا تر خیام وروسته دغه خمریه اشعار د مثنوي په فورم کې یو بل رنگ پیدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو که په عمومي ډول ووايو، نو پښتو ژبه هغونه ساقي نامې

او خمريه اشعار نه لري لکه فارسي ژبې چې درلودل او

لري يې.

ما وړاندې هم وويل چې موږ په پښتو کې بشپړه پښتو ساقي نامه په نهمه هجري پېړۍ کې د زرغون خان نورزي (890 هـ ق شا وخوا) په برکت پيدا کوو چې په حقه سره يې د ساقي نامې ټول اصول مراعت کړي دي او په ډېر مست او خراب انداز کې يې ډېره ښکلې ساقي نامه ويلې ده، زرغون خان خپله ساقي نامه داسي را پيلوي:

ســـــاقي پاڅه پياله راکړه

مــــــرور يار مي پخلا کړه

اوبه تويي په لـــــــــنبو کړه

اور مي مړ په دې اوبو کړه

پســـــرلی سو غنچه ګل کا

زلـــــــفي تاوي د سنبل کا

بلـــــــبلان شور و فغان کا

کــــــــړېدن په ګلستان کا

زاهــــد وزي صومعې څخه

شراب پيري ميخانې څخه

هر سړی په ميو مست دی

دې بهار کي ګلپرست دی

)د پښتو ادبياتو تاريخ، دوهم ټوک، د علامهحبيبي _182 مخ.(

خو لکه څنګه چې ښايېدل، تر زرغون خان نورزي وروسته په پښتو کي ساقي نامو او خمريه اشعارو ته توجه نه وسوه او په مجموعي ډول د کوم شاعر له خوا نه وويل سوې، اصلاً که موږ د پښتو ادب د لرغوني دورې او منځنۍ دورې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعرانو په باب څېړنه کوو، نو داسي شاعر نه لرو چي په پراخه پېمانه دي یې خمریه اشعار ویلي وي او یو درست دېوان دي یې له خمري اشعارو څخه پرې ایښی وي (البته د هر شاعر له لوري به خمریه اشعار ویل سوي وي، خو داسي ساقي نامې یا خمریه اشعار یې نه دي ویلي چي په زرو بیتونه دي ور ته ځانګړې سوي وي).

د پښتو ادب په معاصره دوره کي به زما په نظګګر لومړی شاعر ارواښاد غني خان وي چي په نوي ډول او پراخه پېمانه یې خمریه اشعار ویلي دي، اروښاد استاد بېنوا هم د خمري اشعارو ځیني نمونې لري چي په خپلو همزولو شاعرانو کي یې په دغه برخه کي ښه مقام ګټلی دی، اروښاد اشرف مفتون هم د خمري اشعارو ځیني نمونې لري چي د خمریه اشعارو په څېړنه کي پوره بحث پر کېدلای سي.

خو په اوسنۍ دوره کي ښاغلی عبدالباري جهاني هغه شاعر دی چي تر ډېرو او حتی تر ټولو شاعرانو یې ډېر خمریه اشعار ویلي دي او په دغه برخه کي یې ځانله یو بېل مقام تر لاسه کړی دی او یو خاص سبك یې را منځته کړی دی، تاسو د دوی د خمریه اشعارو دغه وړه نمونه وګورئ:

زه دین او دنیا دواړه په یو جام سودا کـومه

ساقي داسي حریف دي بل لیدلی دی که نه

ګرداب کي د مستیو مي مذهب را څخه ورك سو

تا ځان داسي معراج ته رســــــــــــــــولی دی که نه

خیر دا خو بېل بحث دی او په دغه باب باید بېله لیکنه وسي، خو له دې نسبتاً اوږدې یادونې څخه مي هدف دا و چي ښاغلی عبدالباري جهاني په اوسنۍ دوره کي هغه شاعر دی چي ډېر خمري اشعار یې ویلي دي، مګر د عمر خیام د څلوریځو په ژباړو سره یې پښتو ژبې ته د خمریه اشعارو داسي بېلګه وړاندې کړه چي تر دې وړاندي یې هیڅ نه وه موندلې.

په منظوم ډول د شعر ژباړه هغه ستوخ کار دی چي ډېر کم کسان زړه ور ته ښه کوي او ډېر کسان په دغه هڅه کي پاته هم راغلي دي.

د خیام فارسي څلوریځي په پښتو کي د ډېرو کسانو له لوري ژباړل سوي دي، خو له بده مرغه هغه ترکیبات، هغه سمبولونه او هغه ځانګړي کلمات چي خیام کارولي، په پښتو کي هغسي و نه ژباړل سول، ابوالخیر ځلاند د خیام د ژباړو ځانګړی کتاب خپور کړی دی، خو زه دا نیوکه پر کولای سم چي سمه ژباړه نه سو ور ته ویلای، نه د خیام شاعرانه اروا پکښې ده او نه په هغه ډول ژباړل سوي دي لکه په خپله ژبه کي چي څونه خوند کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي محمد صديق پسرلي يو چا ته ويلي وه چي د خيام څلوريځي ما هم ژباړلي دي او نورو کسانو هم، خو د ښاغلي جهاني ژباړه تر ټولو ښه خوند کوي.

ښاغلي جهاني که له يوې پښتو ته د څلوريځو يوه درنه ذخيره راوړله، نو له بله پلوه يې ډېر پښتانه په دغو ژباړو سره د خيام له شاعرۍ سره په داسي ډول اشنا کړل، لکه څنګه چي د خيام آره څېره ده.

ما وړاندي هم وويل چي د خيام ځيني څلوريځي تر دې وړاندي پښتو ته را ژباړل سوي دي، خو هغه مستي، بېباکي، له اوره ډکي او له دين او دنيا څخه بې پروا خبري نه پکښې ښکاري، د دې لوی علت به ښايي دا وي چي هغو کسانو چي دغه څلوريځي يې را ژباړلي دي، هغه په

خپله تقريباً د دغسي سبك سره اشنايي نه لري، خو ښاغلي جهاني ځکه په دې کار کي ډېر بريالی سوی دی چي

دوی په خپله له دغسي طريقې سره پوره بلديت لري او په خپله يې هم د خمري اشعارو په برخه کي ځانته جلا نوم

ګټلی دی.

يوه بله د يادوني وړ خبره دا ده چي ښاغلي عبدالباري جهاني ته په منظومو ژباړو کي خدای ښه استعداد او کمال ور کړی دی، دوی که په متفرق ډول پښتو ته ځيني اشعار را وژباړل، خو د (بګهت کبير د پښتو په بڼ کي) د اشعارو ترجمه يې پښتو ته داسي اهدا ده چي تر عمرونو_عمرونو به پسوللې په ښکاري، مګر د خيام د څلوريځو ژباړه يې بله داسي ستره پېرزوينه ده چي هم پښتو او هم پښتانه په سرشاره سول، تاسو ته به زه د بيلګي په ډول لومړی د عمر خيام فارسي څلوريځه او بيا د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه راوړم، چي د ښاغلي جهاني د منظومي ترجمې ځواك در ته معلوم سي:

صبحي خوش چه مست خيز ای ساقی

در شيشه کـــــن آن شراب از شب باقی

جـــــــــام می بمن آور و غنيمت ميدان

اين يـــکدمه نـــقد را و فـــــــــردا باقی

او دا هم د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه:

ســــــــاقي پورته سه سهار دی څه تازه نسيم چليږي

چي د شپې دي در ته پــاته هـغه می ته مي زړه کيږي

را ته ډکـــــــــه مي پياله کـــــــــه دغه دم غنيمت بوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یوه شېبه ده نــــــغده ســــــــبا هر څه چي پېښېږي

تاسو وګګورئ چي لومړی په ژباړه کي څونه له امانته کار اخیستل سوی دی او څنګه چي په خپله آره ژبه کي ده، څونه کټ مټ هغسي را ژباړل سوې ده او بل په څونه شوخ انداز را ترجمه سوې ده او څونه د پښتو رنګ ور کول سوی، د دغو څلوریځو انګرېزي ژباړه هم ما لیدلې ده، مګر څونه چي زه په پوهېدلی یم هغونه خوند نه کوي لکه په پښتو کي چي ښاغلي جهاني دغه خوند ور اضافه کړی دی، نه په انګرېزي کي د می، ساقي، پیاله، زاهد، جنت او دوږخ کلمات په هغونه مستانه او راندانه ډول کارول سوي دي، لکه په خپله فارسي کي چي عمر خیام کارولي دي، مګر په پښتو کي موږ دا دعوه کولای سو چي ښاغلي جهاني دغه کلمات او الفاظ بلکل هغسي بیان کړي دي، لکه د فارسي هغې دا. دا طبیعي خبره ده چي یو اثر به په خپله ژبه کي ښېل خوند لري او چي وژباړل سي، نو ښایي هغونه خوند و نه کړي، مګر تاسو د خیام دغه لاندي فارسي څلوریځه وګورئ او بیا د ښاغلي جهاني ژباړه وګورئ چي څنګه یې ارزولای سو:

از دیر بــــــــرون آمـــــــــد ناپاك تنی

وز دود جـــــهنم بتنش پیرهــــــــــــــنی

بســــکشت صراحیم که عمرش کم باد

وانگه چی می لطیف و مردی چو منی

دا هم د ښاغلي جهاني ژباړه:

لــــــــــه خلوته را وتلی کـــــــــــــــرغېړن لړلی ځان و

دوږخي جــــامې اغوستي په زړه تور لکه شیطان و

صــراحي یې کړه را ماته خدایه عمر یې ور لنډ کي

هغه څه ښایسته شراب وه دلته ما غوندي انسان و

دلته که د دې ژباړې تخنیکي اړخ ته لږ پام وکړو، نو دا به را ته څرګنده سي چي ترجمه په ډېر قوت سره سوې ده او د فارسي هیڅ اغېز نه دی پر سوی، داسي ژباړه نه ده سوې لکه هغه د لوی استاد علامه حبیبي(رح) خبره چي "یك سلسله معلومات، یك سلسله کتابها" یې په "یو لړ معلوماتو، یو لړ کتابونو او..." ژباړلي وي، یا لکه "تصمیم ګرفت" یې په "تصمیم ونیوئ" ژباړلي وي.

نننۍ پښتو له دغسي اصطلاحاتو سره لاس او ګرېوان ده او په تېره بیا د ځینو کسانو له خوا چي ځیني ترجمې کیږي، نو دغسي پردي اصطلاحات په پېخر ور سره راوړي او په زیاته بیا که څه نا څه منظومي ژباړي کیږي، نو دغه لوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکل وي، مګر ښاغلي جهاني خو اول په خپلو ټولو منظومو ژباړو کي خپله طبيعي ژبه کارولې ده او بل يې په ډېر صداقت سره هغه شعري الفاظ او کلمات ژباړلي دي او په اصطلاح آزاده ژباړه يې نه ده کړې چي يوازي دي يې د هغه د خيال يو څرك را نقل کړی وي.

د "از دير برون آمده ناپاك تني" پښتو ژباړه يې په ډېر ښه انداز سره کړې ده چي "له خلوته را وتلی کرغېړن لړلی ځان و" ما خو چي دغه فارسي نيم بيتي ته هر څونه چرت وواهه چي بايد په ډېر معياري ډول څنګه را وژباړل سي، نو په پای کي مي دا پرېکړه وکړه چي ښاغلي جهاني چي په څنګه ډول را ژباړلی دی، تر دې به ښايي په دغسي سبك او طرز کي کي تر دغي ژباړي بل ډول ښه و نه ژباړل سي.

زه به د خپلي خبري د ذبات لپاره لا يوه دريمه بولګه هم وړاندي کړم، تر څو مو پرېکړه را سره منل سوې وي:

هـــــــان تان بر مستان بدرشتی نشوی

يا از در نيـــــــــــــــکوان بزشتی نشوی

می خور کی بخوردن و بنا خوردن می

گـــــــــــر آنست دوزخی بهشتی نشوی

او دا هم د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه:

پام چـــــي زړونه آزاګر نه کـــــې د مستانو د رندانو

نه په تونده ژبه ستون سې له چارچوبه د نېکانو

په پرهېز او په چـــــــــــښلو د سرو ميو نه بدلېږي

نه ازل د دوږخـــــــــــــيانو نه نصيب د جنـــــــــتيانو

په لنډ ډول که ووايم نو ښاغلي جهاني د خيام د څلوريځو په ژباړه سره د پښتو شعر تله خورا درنه کړې ده او د ادب مينان به د دوی دغه ستر احسان تر تله مني او دوی ته به د دغه ابتکاري کار کورودانی وايي.

زما خو دغونه وس و چي د ښاغلي جهاني پر دغو ژباړو مي يو وړوکی نظر څرګند کړ او هيله لرم چي درانه پوهان به پر دغه کار نوري ډيري څېړني وکړي.

په پای کي زه د ښاغلي عبدالباري جهاني د يوه کشر شاګرد په حيث دوی ته د دغه نوښتګر کار مبارکي وايم او دوی ته د اوږده او سوکاله ژوند دُعا کوم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مینه او ادب

عبدالقدیم پتیال

12ثور 1384

کندهار_ دوهمه ناحیه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کي

از آتش ما دود کجا بود اینجا

وز مایه ما سود کجا بود اینجا

آن کس که مرا نام خراباتی کرد

در اصل خرابات کجا بود اینجا

سر ترپایه سره لمبه سوو څوك اګاه سول په دودونو

د مایې ګټه مو څه سوه څوك خبر په حسابونو

چي مي نوم د چا پر شونډو شرابي خراباتي و

دلته چیري خرابات و څوك سېراب سول له خمونو

چون عهده نمیشود کسی فردا را

حالی خوش دار این دل پر سودا را

می نوش بنور ماه ای ماه که ماه

بسیار بتابد و نیامد ما را

څه معلومه ده سبا به څوك باریږي څوك پاتیږي

زړه دي مست لره له میو چي نوبت درنه تېریږي

د سپوږمۍ په نور يې نوشه سپوږمۍ مخي چي سپوږمۍ به موږ پیدا پر مځکه نه کړي په پېړیو به ځلېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاقل به چه امید درین کهنه سرا

بر دولت او نهد دل از بهر خدا

هر گاه که خواهد که نشیند از پا

گیرد اجلش دست که بالا بنما

دا به څرنګه هوښيار وي دې زاړه کور ته راغلی

څه اميد به ورسره وي چي يې زړه وي په تړلی

چي زړه شينی له ستړيا سي چی آرام ته د چا زړه سي

بيا اجل ورته ولاړ وي وايې لوړ يې چا بللی

هر چند که رنگ و روی زیباست مرا

چون لاله رخ و سرو بالاست مرا

معلوم نشد که در طربخانه خاك

نقاش ازل بهر چه اراست مرا

که هر څونه ښايسته يم که هر څونه يمه ښکلی

که مي مخ لکه لاله دی لکه سرو يم ښاغلی

زه پوه نه سوم چی د خاورو کارخانې ته څنګه ولاړم

د ازل نقاش زه څنګه په دې رنګ يمه تراشلی

گر درگذرم بباده شوييد مرا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلقین زشراب ناب گویید مرا

خواهید بروز حشر یابید مرا

از خاك در میکده جویید مرا

که زه مړ سومه يارانو په شرابو غسل را کئ

او تلقین به د سرو میو زما په غوږ کي په بیا بیا کئ

که په ورځ کي د محشر مو پر میدان کله په کار سوم

ما له خاورو د مغان او میخانې څخه پیدا کئ

تا بتوانی طعنه مزن مستانرا

بنیاد مکن تو حیله و دستانرا

تو غره مشو بدانکه می می نخوری

صد کار کنی که می غلامست آنرا

چي دي وس رسېږي مه کړه د مستانو پېغورونه

په ټګۍ او په تذویر چي پسي جوړ نه کي نکلونه

د شرابو له پرهېزه چي مغروره په ځان نه سې

چي شراب ورته غلام دي داسي سل کوي کارونه

آمد سحری ندا زمیخانهٔ ما

کای رند خراباتی دیوانهٔ ما

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخیز که پر کنیم پیمانه زمی

زان پیش که پر کنند پیمانهٔ ما

سحرگاه سو آواز پورته میخانه کي له مغانه

واوره زموږ د ټولۍ رنده لېونیو کي سلطانه

پاڅه ډکي پیمانې کو له سرو میو هسي نه چي

زموږ را ډکي پیمانې کي موږ خبر نه سو له ځانه

بابط میگفت ماهی در تب و تاب

باشد که به جوی رفته باز آید آب

بط میگفت که چون من و تو گشتیم کباب

اندر پس مرگ ما چه دریا چه سراب

تېېدی ماهی پر مځکه ویل بطي تا لیدلي؟

چي راځي اوبه ویالې ته چي پخوا وي پکښي تللي

بطی وویل ماهیه چي موږ دواړه نن کباب سوو

پس له مرگه څه سراب وي څه رودونه بهېدلي

ماییم و می و مطرب و این کنج خراب

دین و دل و جام و جامه در رهن شراب

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب

آزاد زخاك و باد و از آتش و آب

موږيو، مى دي، خرابّات دى، مطرب، شرنگ د ربابونو

دین و زړه جام و جامه مو ټوله گرو د شرابونو

نه امید مو د رحمت سته نه مو ډار له عذابونو

موږ آزاد له خاورو، باده، له اوبو او له اورونو

ما و می و معشوق درین کنج خراب

جان و دل و جام و جامه در رهن شراب

فارع زامید رحمت و بیم عذاب

ازاد زخاك و باد و از آتش و آب

زه او می و معشوق دلته د مغانو په کونجونو

زړه او روح جام او جامه مي په گروي د شرابونو

نه مي تمه د رحمت سته نه مي ډار له عذابونو

زه ازاد له خاورو باده له اوبو او له اورونو

چندان بخورم شراب کین بوی شراب

آید ز تراب چون شوم زیر تراب

تا بر سر خاك من رسد مخموری

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از بوی شراب من شود مست و خراب

غواړم دومره شراب وڅکم چي می بوی د شراب راسي
د هغه قبر له خاورو چي تر لاندي مړی زما سي
چي خمار حريف تېرېږي زما پر خاوره زما پر قبر
د شرابو بوی يې مست کي خرابي ورته پيدا سي

تا بتوانی غم جهان هيچ مسنج
بر دل منه از آمده و نامده رنج
خوش ميخور و ميباش درين دير سپنج
با خود نبری جوی اگر داری گنج

چي دي توان وی چی ونه خوري د فانی دنيا غمونه
پر زړه بار نه کي د تلليو او راتلونکو شپو غمونه
دي پردی مېنه کي تېری شپې په ميو په خوښۍ که
خزاني به دي وي پاته تري به درومي تش لاسونه

چون عمر همی رود چی شيرين وچی تلخ
پيمانه چو پر شود چی بغداد و چی بلخ
می خور که پس از من و تو اين ماه بسی
از سلخ بغره آيد از غره بسلخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ترخې دي که خوږې دي دا د عمر شپې تېرېږي

څه توپیر بلخ او بغداد کړي پیمانه چې دي ډکېږي

نوشوه پیالې د میو زما او ستا وروسته به میاشتې

په سهار کې به ختمېږی په ماښام به نوي کېږی

خیام که خیمه های حکمت میدوخت

در کوه غم فتاد و ناگاه بسوخت

مقراض اجل طناب عمرش ببرید

دلال امل به رایگانش بفروخت

چې خیام په ټوله ژوند کې د حکمت خېمې ګنډلې

د غم اور کې یې ناڅاپه خپلې نیلې وسوځلې

د اجل بیاتې یې غوڅ کړ هغه ټینګ د عمر مزی

او پیسې دلال د هیلو باندی مفتې واخستلې

من بندهٔ عاصیم رضای تو کجاست

تاریك دلم نور صفای تو کجاست

مارا تو بهشت اگر بطاعت بخشی

این بیع بود لطف و عطای تو کجاست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه بنده یم گناه کاره ستا رضا چیري ده ربه

تاريك زړه ته مي ستا نور او ستا صفا چیري ده ربه

را بخښې که جنتونه په لمونځونو طاعتونو

دا خو بیه سوله خدایه ستا عطا چیري ده ربه

صد خانه ز خوناب دلم ویران است

وز گریهْ زار بیم صد چندانست

از هر مژه ناودان خون است روان

گرمن مژه را بهم زنم طوفان است

د زړه وینو مي خراب کړل سل آباد ښکلي کورونه

له ژړا به مي لا وران سي داسي نور هم په سل گونه

زما له هر باڼو روان دي د سرو وینو ډك رگونه

که مي سترگي کړلې پټې جوړومه توپانونه

ساقی نظری که دل ز اندیشه تهی است

شیران همه رفته اند سر بیشه تهی است

هر شب زحیات کف زدی شیشه چرخ

امروز که نوبت ما بود شیشه تهی است

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی یو نظر دي غواړم زړه خالي له اندېښنو دی

زمري تللي له میدانه برم يې تللی له ګوښو دی

هره شپه دي ګرځولې سرې پیالې ډکې له میو

نن چې زموږ نوبت راغلی رنګ دي تللی د پیالو دی

این کهنه رباط را که عالم نامست

آرامگه ابلق صبح و شام است

بزمیست که واماندهْ صد جمشید ست

قصریست که تکیه گاه صد بهرامست

دغه زوړ رباط چې ګورې د عالم په نوم يادېږي

هدیره د ورځو شپو ده چې ابلق په رنګ ښکارېږي

دا له سل جمشیده پاته بزم نه دی سترې سوی

دا مانۍ د سل بهرامو په میراث بل ته پاتېږي

اکنون که گل سعادت پر بار است

دست تو زجام می چرا بیکار است

می خور که زمانه دشمن غدار است

دریافتن روز چنین دشوار است

دغه نن چې دي بخت ویښ دی چې دي لاس ځای ته رسېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام دي ولي لاس کي نسته شراب ولي نه ښکارېږي

مى څښه چي زمانه ده هم دښمنه هم چمبازه

دا د نن په شاني ورځي په مشکله پيدا کېږي

ساقى گل و سبزه بس طربناك شده است

درياب كه هفتهْ ديگر خاك شده است

مى نوش و گلى بچين كه تا در نگرى

گل خاك شده است و سبزه هم خاك شده است

ساقي گل دى غوړېدلى سبزه هم تازه ښکارېږي

دا پنځه ورځي مستي ده سبا هر څه خاوري کيږي

پياله ډکه که له ملو گېډۍ جوړه که له گلو

چي سبا به وي گل خاوري سبزه هم نه معلومېږي

مى لعل مذاب است و صراحى كانست

جسم است پياله و شرابش جانست

آن جام بلورين كه زمى خندانست

اشكيست كه خون دل درو پنهانست

سره شراب ويلي لعلونه صراحي د لعلو کان دى

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاله جسم دی یارانو او شراب یې روح او ځان دی

د بلوړو هغه جام چې له سرو میو نه خندان دی

هغه اوښکي دي چي ويني د زړه غم پکښې پنهان دی

ایزد چو گل وجود مامی آراست

دانست زفعل ماچه بر خواهد خواست

بی حکمش نیست هر گناهی که مراست

پس سوختن روز قیامت زکجاست

چي خالق ختې اخښلي د وګړو د تنونو

ښه خبر و ښه آګاه زموږ په ټولو عملونو

زه چي هره ګناه کړمه فیصله حکم دده دی

بیا پر څه سوځول کېږم په قیامت کي په اورونو

این کوزه که ابخوره مزدوری است

از دیدهٔ شاهی و دل دستوری است

هر کاسه می که بر کف مخموری است

از عارض مستی ولب مستوری است

دا کوزې چي نن په لاس کي د مزدور او د دهقان دي

یا له زړه د حاکم جوړي یا له سترګو د سلطان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چی گرځي په لاسونو د مستانو کي جامونه

له باړخو د مستي پیغلي یا له شونډو د جانان دي

اسرار جهان چنانکه در دفتر ماست

گفتن نتوان که این وبال سر ماست

چون نیست درین مردم نادان اهلی

نتوان گفتن هر آنچه در خاطر ماست

د جهان هغه اسرار چی پټ دي زموږ په دفترو کي

که پر خوله باندي یې راوړو سر مو ځي په غرغړو کي

دې دنیا کي نه هوښیار سته نه د راز اهل پیدا سو

پټوو به یې له خلکو په سینو په خاطرو کي

گویند مخور مي مه شعبان نه رواست

نه نیز رجب که آن مه خاص خداست

شعبان و رجب مه خدایند ورسول

ما می رمضان خوریم کان خاصه ماست

په برات کي ناروا دي چي چښي څوك شرابونه

او رجب د خالق میاشت ده درته گوري عذابونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برات او رجب میاشتي که د خداي □او د رسول □دي

نو یو روژه سوه پاته تشوو به ډك خمونه

ساقی غم من بلند اوازه شده است

سر مستی من برون ز اندازه شده است

با موی سفید سر خوشم کز خط تو

پیرانه سرم بهار دل تازه شده است

ساقی زما د غم خبرو اوس اخیستي دي ښارونه

سر مستي ته مي لاګوره چی له حده سوه بېرونه

که هر څو مي وېښته سپین دي ستا له خطه مستي راسي

په رنګ زوړ یم خو پر زړه نوي سوي بهارونه

آنی که دم مسیح یارت شده است

بخشیدن جان همیشه کارت شده است

جان بخشش تو است گر فدای تو کنیم

هم گوهر گنج خود نثار تو شده است

له یارۍ دي پاکه خدایه د مسیح روح دی ښاغلی

تا ژوندیو د جهان ته د حیات قسمت منلی

روح او زړه دی تا راکړی که یې بیرته ستا قربان کو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوهر ستا د خزانې دي او موږ بيرته در بخښلي

دورى كه درو آمدن و رفتن ماست

اورانه باديت نه نهايت پيداست

كس مى نه زند دمى درين معنى راست

كين آمدن از كجا و رفتن بكجاست

هغه دور د زمان چي پکښي زموږ ژوند او فنا سته

نه هغه ته ابتدا سته نه هغه ته انتهى سته

نه يې تلل چا ته معلوم دي نه راتلل يې چاته ښکاري

نه د چا سره اسرار يې د مفهوم او د معنى سته

يارب تو كريمى وكريمى كرم است

عاصى از چه رو برون زباغ ارمست

با طاعت از ببخشى آن نيست كرم

با معصيتم اگر ببخشى كرمست

ته كريم يې لويه خدايه ته خالق د نعمتونو

گناهكار ولي محروم دى د ارم له ښنو باغونو

كرم نه دى چي بخښې مي په طاعت او په لمونځونو

دا كرم دى چي بخښې مي چي يم بار په گناهونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خورشید سپهر بې زوالی عشق است

مرغ چمن خجسته فالی عشق است

عشق آن نبود که همچو بلبل نالی

هر گه که بمیری و نه نالی عشق است

پر آسمان باندی لمر ګورې دا د عشق بې زوالي ده

پر چمن چي بلبل ګرځي دا د مینی نیك فالي ده

هغه مینه چي ریشتیا نه ده چي بلبل رنګه فریاد کړي

څوك چي ومري بې فریاده هغه مینه ازلي ده

گر گل نبود نصیب ما خار بس است

ور نور بما نمیرسد نار بس است

گر خرقه وخانقاه وشیخی نبود

ناقوس کلیسا و زنار بس است

په قسمت که مو ګل نه وي نو دا خار را لره بس دی

او که نور نه رارسېږي نو بیا نار را لره بس دی

که خرقه او خانقا مو په نصیب ختلې نه وي

نو ناقوس کلیسا زموږ ده او زنار را لره بس دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکی و بدی که در نهاد بشر است

شادی و غمی که در قضا و قدر است

باچرخ مکن حواله کاندر ره عقل

چرخ از تو هزار بار بیچاره تر است

ښه او بد چي اخښل سوي په ريښه کي د بشر دي

ښادي غم چي ټاکل سوي له قضا او له قدر دي

له آسمانه ولي غواړې څه پوښتې د عقل لاري

آسمانونه دي ناکامه او تر تا بېچاره تر دي

دارنده چو ترکیب طبایع اراست

از بهر چه او فگندش اندر کم وکاست

گر نیك آمد شکستن از بهر چه بود

ور نیك نیامد این صور عیب کراست

چي په ژبه د قلم يې د عالم برخى وېشلي

ولي څوك تر مځكي لاندي څوك آسمان ته دي ختلي

که دا ښه وه که ښايسته وه څه هدف د ماتولو

عيب د چا بولئ هوښيارو که پيدا نه وه څوك ښکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی زمی که لعلت آن ساقی است

دل بر نکنم تا دمی از من باقیست

مشتاقم از آن بدیدنت مشتاقم

گستاخی من زغایت مشتاقی است

ساقي ستا له سورکو شونډو د سره می ارمان لرمه

چي مي یو نفس باقي وي لا به زړه پوری تړمه

په دیدن پسي ړوند یم شپه او ورځ دي یادومه

مستي واوښته له حده گستاخي ځکه کومه

ساقی که لبش مفرح یاقوت است

دل را غم او قوت وجانرا قوت است

هر کس که نشد کشته بطوفان غمش

در کشتی نوح زنده در تابوت است

د ساقي له سورکو شونډو رنگ راغلی د یاقوت دی

غم يې زړه لره قوت دی، ژوند او روح لره قوت دی

چي هر څوك يې شهید نه سي په توپان کي د غمونو

په کښتۍ کي د نوح سپور دی په ژوندوني په تابوت دی

ساقی ببرم گربت یاقوت لب است

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وز آب خضر بجای آب عنبست

گر زهره بود مطرب و همدم عیسی

چون دل نه بجا بود نه جای طربست

چی پر ځنګ مي ګل اندام وي شونډي سرې لکه لعلونه

خضر سر پر سر را ډك کي د حیات اوبه جامونه

د زهرې په لاس رباب وي مسیحا یې وي ملګری

چي مي زړه په ځای کي نه وي څه مستي څه یې خمونه

ساقی مه رخسار تو جان همه است

دلدار من است و دلستان همه است

خورشید صفت بمهر ذرات خوش است

تنها نه ازان من که زان همه است

ساقي سپین رخسار جار سم چي د ټولو روح او ځان دی

زما يې زړه راخخه وړی خو د ټول جهان جانان دی

لکه لمر هسي خوشاله د ذرو په نازولو

زما محبوب یوازي نه دی دا معشوق د ټول جهان دی

می خوردن نه از برای طربست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه زبهر نشاط وترك دين وادب است

خواهم كه دمی ز خويشتن باز رهم

می خوردن و مست بودنم زان سببست

زما ياري له ميو نه ده د مستۍ د زياتولو

نه دپاره د خوښۍ دي نه د دين د پرېښودلو

زړه مي غواړي چي فارغ سم يو ګړی له خپله ځانه

ځکه لار مي ده اخيستې د پيالو د تشولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کې

ای چرخ فلك خرابی از کینه تست

بیداد گری پیشهْ دیرینه تست

وی خاك اگر سینهْ تو بشکافند

بس گوهر قیمتی که در سینه تست

ستا له لاسه شين آسمانه پر جهان د غم ناري دي

ظلم ستا زړه پېشه ده پر نړۍ دي سترگي سرې دي

هغه ورځ به سي معلومه چي د خاورو سينه چاك سي

چي يې څه سيپۍ ځای کړي په قفس کي د سينې دي

گرشاخ بقاز بیخ بختت رستست

ور بر تن تو عمر لباسی چستست

در خیمه تن که سایه بانی است ترا

هان تکیه مکن که چار میخش سستست

که له خاوري د طالع دي د بقا وزي ښاخونه

او په تن دي وي اغوستي د اوږد عمر لباسونه

ها د تن خيمه دي گوره چي يې تل سيوري ته ناست يې

پام تکيه وربانديې مه کړه چي ډېر سست يې دي ميخونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاری که دلم زبهر او زار شدست

او جای دگر بغم گرفتار شدست

من درطلب علاج خود چون کوشم

چون آنکه طبیب ماست بیمار شدست

هغه يار چي تل يې غواړم چي مي زړه پسي افګار دی

اوس په غم د بلي مينی د دردونو ګرفتار دی

زه به څرنګه تري غواړم خپل علاج د پرهارونو

چي د رنځ به مي طبيب و دی پخپله اوس بيمار يم

هر سبزه که بر کنار جویی بودست

گویی که خط فرشته خویی بودست

پا بر سر سبزه تا بخواری ننهی

کان سبزه ز خاك ما هر ويی بودست

څه سبزه چي دلته وينې چی پر غاړه د ويالو وي

د هغو ګلرخو خط دی چي په خوی د فرشتو وي

په احتياط قدم پر کښېږده په مدار باندی تېرېږه

دا سبزه به هم له خاوري د مهوشو ښايستو وي

زين پيش نشان بود نيها بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته قلم ز نیك و بد ناسود ست

تقدیر ترا هر آنچه بایست بداد

غم خوردن و کوشیدن ما بیهود است

له دې مخکی هم راغلي بې حسابه عالمونه

قلم هره ورځ لیکلي هم نېکۍ هم فسادونه

هغه څه دي په نصیب دي چي تقدیر درته لیکلي

ولی خورې د زړګي وینې بېهوده دي کوښښونه

پیش از من و تو لیل و نهاری بودست

گردنده فلك نیز بکاری بودست

زینهار قدم بخاك آهسته نهی

کان مردمك چشم نگاری بودست

زه او ته چي دلته نه وو هم دا ورځې هم دا شپې وې

دغه دور د اسمان و د دې ستورو پلوشې وې

په مدار څه پر دې مځکه قدم ورو ږده پر دې خاورو

دا به کسي د نګار وو توري سترګي د ښایستې وې

این کوزه چو من عاشق زاری بودست

در بند سر زلف نگاری بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وین دسته که در گردن او می بینی

دستیست که در گردن یاری بودست

دا کوزه هم په یو وخت کي لکه زه عاشق بیمار و

تل یې زړه بندي د زلفو په خیالونو د نګار و

دا په غاړه کي یې وینې هغه لاس چی درښکارېږي

هغه لاس دی چي په ژوند کي به په غاړه کی د یار و

در هر دشتی که لاله زاری بودست

ان لاله زخون شهریاری بودست

هر جا که بنفشه از زمین میروډ

خالی است که بر روی نگاری بودست

پر بیدیا چي غوړېدلی سور بخمل د لاله زار وي

یو نښان به د سرو وینو د ملك او شهریار وي

پر هر ځای چي وي له خاورو بنفشه را ټوکېدلې

هغه خال دی چي به پاته له ښایسته مخ د نګار وي

آنکس که بخوبان لب خندان دادست

خون جگری بدردمندان دادست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گر قسمت ما نداد شادی غم نیست

شادیم که غم هزار چندان دادست

چي گلرخو ته يې ورکړې شونډې سرې لکه لعلونه

د خوږمنو يې نصيب کړل د کوټلو وينو زړونه

غم مو نسته که خوښي يې په قسمت نه ده راکړې

خوش له دې يو چي يې را کړل راته زر چنده غمونه

چون نیست هر چه نیست جز باد بدست

چون هست زهر چه هست نقصان و شکست

انگار که هر چه در عالم نیست

پندار که هر چه نیست در عالم هست

له نیستۍ پاته تش باد دی بل څه نسته په میدان کي

او چي سته لدې هستیه یا ناکام یا په تاوان کي

ګواکي هر څه چي موجود دي هغه نسته په عالم کي

او چي هر څه موجود نه دي هست يې وګڼه جهان کي

گویی که بر نهال تحقیق نرست

زیرا که درین راه کسی نیست درست

هر یك زده اند دست در شاخی سست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امروز چودی شمارم و فردا چونخست

حقیقت ته د رازونو هیڅوك نه دی رسېدلی
د هستۍ پر ورکو لارو څوك سم نه دی ورغلی
چي هر چا دي څه ليدلي حقیقت ورته ښکارېږي
نن پرون غوندي تېر بوله سبا نه دی لا راغلی

زان باده که عمر را حیات دگرست
پر کن قدحی گر چه ترا درد سرست
برنه بکفم که کار عالم سمرست
بشتاب که عمر ای پسر در گذرست

ماته هغه شراب راوړه چي مي ژوند ته بل ژوندون دی
زما پیاله که راته ډکه که هر څو دي زړه زبون دی
سر پر سر يي راته راوړه عمر باد غوندي تېرېږي
هره ورځ د کوچ ناري دي هره ورځ سفر دی یون دی

هشدار که روزگار شور انگیزست
ایمن منشین که تیغ دوران تیزست
درکام تو گر زمانه بو زینه نهد
زنهار فرو مبر که زهر آمیزست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښیار اوسه زماني ته چي له چمه ډك روزګار دی

یو ګړی چی غافل نه سې د وختونو تیغ آبدار دی

که زمان دي په نازونو خوله له شاتو کي در ډکه

پام تر ستوني يې تېر نه کې هوښیار اوسه زهر مار دی

گويند مرا بهشت با حور خوشست

من میگویم که آب انگور خوشست

این نقد بگیر و دست ازان نسیه بدار

کاواز دهل برادر از دور خوشست

هرڅوك وايي ډك له حورو جنتونه مي خوښېږي

زما شراب د انگور خوښ دي شنو پيالو ته مي زړه کېږي

دغه نغده ماته راکه هغه پور دي ستا روزي سي

د ډولو ږغ له ليري پر غوږونو ښه لگېږي

هر دل که اسیر محنت اوست خوشست

هر سر که غبار سرآن کوست خوشست

از دوست بناوك غم ازرده مشو

خوش باش که هر چه آید از دوست خوشست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د ده د عشق اسیر دي هغه زړونه دي خوښېږي
هغه سر چاته رسېږي چي د ده په نوم پایېږي
که له دوسته در رسېږي د غم غشی زهیر نه سي
پر دوو سترګو يې منظور که چي له دوسته در رسېږي

چون ابر به نوروز رخ لاله بشست
بر خیز به جام باده کن عزم درست
این سبزه که امروز تماشاگه تست
فردا همه از خاك تو بر خواهد رست

د نوروز وریځې را اوري د غاټول مخ پرېولل کېږي
جام دي ډك كه له سرو میو چي دا وخت رانه تېرېږي
دا سبزه چي پر دښتونو نن په غټو سترګو ګوري
سبا ټوله ستا له قبره ستا له خاوري را ټوکېږي

می گر چه بشرع زشت نامست خوشست
چون بر کف ساقی غلامست خوشست
تلخست وحرامست خوشم میآید
دیرست که هر چیز حرامست خوشست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سره می په شریعت کي ناروا دي زما خوښ دي

د نو خط ساقي په لاس دي، بې بها دي زما خوښ دي

هم ترخه دي هم حرام دي، دواړه توکه مي خوښېږی

له وختونو څه حرام چي پر دنیا دي زما خوښ دي

گویند مرا که دوزخی باشد مست

قولیست ولیك دل درو نتوان بست

گر عاشق ومست دوزخی خواهد بود

فردا بینی بهشت را چون کف دست

راته وایي چي مستان به په قیامت کي دوږخیان وي

اوریدلي خو ما هم دي اعتبار به یو څه گران وي

که مستان عاشقان دواړه د دوږخ کندي ته بوزي

د اورغوي په څېر پاك به ټول جنت خالي میدان وي

تا هشیارم طرب زمن بنهانست

ور مست شوم در خردم نقصانست

حالیست میان و مستی و هوښیاری

من بنده آن که زندگانی آنست

چي هوښیار یم او پر سد یم رانه پټ د طرب زړه دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او چي مست يم له سرو ميو بيا مي عقل پوره نه دی

يوحالت دی په دا منځ کي نه مستي نه هوښياري ده

زه بنده د هغه آن يم که ژوندون دی نو هغه دی

ای دل چو نصيب تو خون شدنست

احوال تو هر لحظه دگر گون شدنست

وی جان تو بدين بدن چی کار آمده ای

چون عاقبت کار تو بيرون شدنست

اې زړګيه چي نصيب دي همېشه زخمي کېدل دي

هر ګړی هره شېبه دي په قسمت کي بدلېدل دي

او نفسه دې بدن ته څه دپاره يې راغلی

عاقبت چي دي په برخه له دې تن څخه وتل دي

اجزای پيالۀ که در می پيوست

بشکستن او روا نميدارد مست

چندين سرو دست نازنين از سر دست

از مهر که پيوست و بکين که شکست

څه توکري چی جامونه د شرابو ترې جوړېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتولو ته يې کله د مستانو زړونه کېږي

څو نازك پښې او لاسونه څو ښايسته ښکلي مخونه

کوميميني پيدا کړي او په کوم غضب ماتېږي

آن به که درين زمانه کم گيری دوست

با اهل زمانه صحبت او دور نکوست

آنکس که بکلی اعتماد تو بر اوست

چون چشم خرد بازکنی دشمنت اوست

ښه خو دا چي دې زمان کي د سړي ډېر کم ياران وي

د دې دهر د سړيو شناخت له ليری بې تاوان وي

هغه څوك چي در نږدې دي پر هغه چی اعتماد کړې

چي د هوښ په سترګو ګورې ستا دښمن بلا د ځان وي

يك جرعهٔ می ز ملك کاووس بهست

وز تخت قباد و مسند طوس بهست

هر آه که رندی بسحرگه کند

از نالهٔ زاهدان سالوس بهست

د سرو ميو جام مي خوښ دی د کاووس تر اقليمونو

هم له تخته د قباده هم په طوس کي له تختونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي رندان په سحرگاه کي آه له خولپ باسي خالق ته

هغه ښه دی د شيخانو د ريا تر فريادونو

ساقی که رخت زجام جمشيد بهست

مردن برهت ز عمر جاويد بهست

خاك قدمت كه روز من روشن ازوست

هر ذره زصد هزار خورشيد بهست

ساقي نوم به دي ور نه کړم نه پر جم نه پر جامونو

مرگ مي ستا په لار کي خوښ دی تر ابده له عمرونو

د قدم خاوري دي جار سم چي مي نور د ژوندانه دی

تر ذرې به يې قربان کم لښکرونه د لمرونو

امروز ترا دسترس فردا نيست

و انديشه فردات بجز سودا نيست

ضايع مكن اين دم از دولت بيدار نيست

كين باقی عمر را بها پيدا نيست

چي دا نن دي په قدرت کي يو گړی د سبا نسته

د سبا فکر سودا ده ورته بله معنی نسته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دم دي غنیمت دی ضایع نه سي که هوښیار یې

باقی عمر معلوم نه دی نا معلوم ته بها نسته

اکنونکه جهان را بخوشی دسترس سیست

هر زنده دلی را سوی صحرا هو سیست

بر هر شاخی طلوع موسی دستیست

در هر نفسی خروش عیسی نفسیست

د چا لاس چي تر خوشیه ور رسېږی وخت یې دا دی

د هر چا چي زړه ژوندی دی نو هوس یې د صحرا دی

په هر ښاخ کي د ګلونو د موسی د لاس اثر دی

هر نفس چي ایستل کېږي پکښي خروښ د مسیحا دی

در پرده اسرار کسی را راه نیست

زین تعبیه جان هیچکس آگه نیست

جز در دل خاك تیره منزلگه نیست

بشنو که چنین فسانها کوته نیست

د اسرار پردو ته تللي ټولي لاري یې تیارې دي

هلته هر عقل کوتېه دی د هر چا پر فکر شپې دي

د هستۍ وروستی رباط دی تور زړګی د تورو خارو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د زړه په غوږو واوره چي اوږدې دا افسانې دي

ساقی قدحی که کار عالم یك نفس ایست

گر شادی او یك نفس آن نیز بسیست

خوش باش به هر چه پیشت آید که جهان

هر گز نشود چنان که دلخواه کسیست

ساقي جام د میو راکه د عالم کار یو نفس دی

که خوښي یې یو نفس وي هغه هم را لره بس دی

چي هر څه درته رسېږي په خوښېږه په جهان کي

نه جهان د چا په زړه دی نه یې کار د چا په وس دی

ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست

بی باده گلرنگ نمی باید زیست

این سبزه که امروز تماشاگه ماست

تا سبزه خاك ما تماشاگه کیست

وریځي راغلې سره اوړي بیا پر شنو دښتو ژړېږي

بې گلرنگه سرو شرابو ژوند عبث خوشي تېرېږي

ننداري ته چي عالمه را وتلي د شنېلی یو

خدای خبر چي زموږ د قبر پر شنیلی به څوك پېښېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی بحیات چون کسی رهبر نیست

ور نیز بود از می و ساغر نیست

می همدم ماست زانکه چون گرمي دل

در آب حیات و چشمه کوثر نیست

ساقي نن په ټول حیات کي هیڅ سړي ته رهبر نسته

او که دی نو ښه تر میو صراحي او ساغر نسته

د زړه اور چي مو تازه دی د سرو میو په جامونو

د حیات اوبو کي نسته له چینې د کوثر نسته

خاکی که به زیر پای هر حیوانیست

کف صنمی و چهرهْ جانانیست

هر خشت که بر کنگرهْ ایوانیست

انگشت و زیر یاسر سلطانیست

دغه خاوره چي دا لاندی اوس تر پښو د هر حیوان ده

یا اورغوی د صنم دی یا څېره د کوم جانان ده

هري خښتي ته چي ګورې چي قصرونه ورنه جوړ دي

یا به ګوته د وزیر وي یا ککره د سلطان ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چندین غم مال و حسرت دنیا چیست

هر گز دیدی کسی که جاوید زیست

این یکدو نفس که در تنت عاریتست

با عاریتی، عاریتی باید زیست

غم د مال او د دنیا به در سره وي لا تر کله

هیڅوك نه پایي پر مځکه تر قیامته تل ترتله

ته پوهېږې چي پر تن دي یو یا دوه نفسه پور دي

پوروړي سره پور وي ژوند کوې په نغدو څله

ای وای بر آن دل که درو سوزی نیست

سودا زدهٔ مهر دل افروزی نیست

روزی که توبی عشق بسر خواهی برد

ضایع تر از آن روز تو را روزی نیست

چي د میني اور یې نه وي هی افسوس پر هغه زړه وي

له سهاره تر ماښامه د جانان په غم کي نه وي

چي په ژوند کي دي تېرېږي یوه ورځ پردۍ له میني

نه په ژوند کي حسابېږي نه د ورځي په تاله وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنه خردم در خور اثبات تو نیست

و اندیشهْ من جز مناجات تو نیست

من ذات ترا بواجبی کی دانم

دا نندهْ ذات تو بجز ذات تو نیست

زماخالقه دا زما عقل کله وړ ستا د اثبات دی

زما يوازي فکر ذکر ربه ستا د مناجات دی

ستا په ذات باندي خالقه کله زه سم پوهېدلای

څوك چي ستا په ذات پوهېږي دا يوازي ستا خپل ذات دی

خیام زبهر گنه این ماتم چیست

وز خوردن غم فایده بیش وکم چیست

آنرا که گنه نکرد غفران نبود

غفران برای گنه آمد غم چیست

اي خیامه له گناه دي ولي شپه او ورځ ماتم دی

زړه دي شين دی غم دي هر وخت د فايدي د ډېر او کم دی

چي گناه يې نه وي کړې برخه نه لري له عفوي

بخښل کيږي گناهونه در سره ولي تل غم دی

در عشقت از ملامتم ننگی نیست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با بیخبران درین سخن جنگی نیست

این شربت عاشقی همه مردانراست

نا مردانرا ازین قدح رنگی نیست

ستا په عشق کي مي باك نسته د دنیا له پېغورونو

نه مي جنګ دی ستا پر مینه د بې دردو له پوځونو

عاشقي هسي شراب دي چي نصیب دي د مېړنو

د نامردو برخه نسته د دې میو له جامونو

در ده صنما که جهانرا تا بیست

زان می که گل نشاط را زوابیست

بشتاب که آتش جوانی آبیست

دریاب که بیداری دولت خوابیست

ساقي راکه ډك جامونه دا هستي نه پاته کیږي

له سرو میو چي ګلونه د مستۍ په سېرابېږی

ژر می راوړه چي لمبې مي د ځوانۍ خاموشي نه سي

په دي پوه سه د بخت ورځي لکه خوب راسي تېرېږي

هر کو رقمی ز عقل در دل بنگاشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يك لحظه ز عمر خويش ضايع نگذاشت

يا درطلب رضاى ايزد كوشيد

يا راحت خود گزيد و ساغر برداشت

هر سړي چي عقل راووست په سينه كي د زړه كور ته

د خپل ژوند يوه شېبه يې ضايع نه كړه و هيڅ لورته

يا يې عمر په طلب كي د رضا د خالق تېر كړ

يا يې غوره ميخانه كړه ډك يې جام كړ پر سر پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کي

راز از همه ناکسان نهان باید داشت

و اسرار نهان ز ابلهان باید داشت

بنگر که بجای مردمان چکنی

چشم از همه مردمان همان باید داشت

راز دي پټ ساته هوښیاره له ټولی د ناکسانو

په دنیا کي شریك نه کې خپل اسرار له جاهلانو

چي له چا سره دي کړي په ژوندون کي ښه او بد وي

انتظار د خپل عمل کړه د نرۍ له انسانانو

تاچند بروی دریا ها خشت

بیزار شدم زبت پرستان وکنشت

خیام که گفت دوزخی خواهد بود

که رفت بدوزخ وکه آمد ز بهشت

لا تر څو ایږدمه خښتي پر اوبو د دریابونو

زه بېزار له صومعې یم زړه مي شین له معبدونو

چا ویله چي خیام به د دوږخ پر لور روان وي

څوك دوږخ ته ورغلي څوك راځي له جنتونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چند که از گناه بد بختم و زشت

نو مید نیم چوبت پرستان کنشت

اما سحری که میرم از میخوری

می خواهم و معشوق چی دوږخ چی بهشت

که هر څو بد او بدبخت یم او یم بار په گناهونو

بت پرستو غوندي نه یم نا امید له رحمتونو

خو په هغه ورځ چي مرمه له مستیه د شرابو

زه به می او معشوق غواړم له دوږخ له جنتونو

فصل گل و طرف جویبار و لب کشت

با یك دو سه اهل و لعبتی حور سرشت

پیش آر قدح که باده نوشان صبوح

آسوده ز مسجدند و فارغ زکنشت

هم ویاله ده هم چمن دی هم موسم دی د گلونو

هم دوه دري یاران حاضر دي هم ښایستي د جنتونو

پیالي ډکي راته راوړه مینوشان په صبحدم کي

بې پروا دي له کنشته او فارغ له مسجدونو

چون چرخ بکام یك خردمند نگشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو خواه فلك هفت شمر خواهی هشت

چون باید مرد و آرزوها همه هشت

چه مور خورد بگور چه گرگ بدشت

د هوښيارو پر زړه نه دی هيڅ يو کار د آسمانونو

ډېري ورځي به کي تېري په شمېرلو د عمرونو

دا هستي پای ته رسېږي هيلي ټولي خاوري کېږي

څه مېږي دي ګور کي وخوري څه لېوان دي پر دښتونو

هر دل که درو مهر و محبت سرشت

خواه اهل سجاده باش خواه اهل کنشت

در دفتر عشق نام هر کس که نوشت

آزاد ز دوزخست و فارغ ز بهشت

هغه زړونه چي يې برخه وي د ميني له يادونو

که سجدې کړي د بتانو که شيخان د خلوتونو

چي د چا نوم يې ليکلی پاس د عشق پر دفترونو

هم آزاد وي له دوږخه هم فارغ له جنتونو

من هیچ ندانم که مرا آنکه سرشت

از اهل بهشت کرد یا دوزخ زشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتی و بتی و بادهٔ برلب کشت

این هر سه مرا نقد ترا نسیه بهشت

نه پو هېږم هغه چا چي زما خمیر يې دی اخښلی

په جنت يې کړم دننه که دوږخ کي يم شمارلی

په سبزه کي صنم راکه هم کباب هم شراب دواړه

دا دري نغدي مي په کار دي جنت قرض مي در بخښلی

در صومعه و مدرسه و دیر و کنشت

ترسندهٔ دوزخند و جویای بهشت

و آنکس که ز اسرار خدا با خبر است

زین تخم در اندرون دل هیچ نکشت

په کنشت په صومعه کي مدرسو په خلوتونو

یا به بېره د دوږخ وي یا تلاښ د جنتونو

هغه چاته چي معلوم دي د خالق د شان رازونه

نه د طمع نه د بېري کښت يې کړي پر زړونو

تاکی ز چراغ مسجد و دود کنشت

تا چند زیان دوزخ و سود بهشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو بر سر لوح بین که استاد قلم

روز ازل آنچه بودنی بود نوشت

لا تر څو ډېوه محراب کي په کنشت کي اور بلېږي

څو به ځغلي له دوږخه او جنت ته دي زړه کېږي

پر تخته د آسمان گوره چي استاد په خپل قلم دي

د ازل په ورځ ليکلي هغه توري نه بدلېږي

آنکس که خط از کلك گهربار نوشت

اول الف قامت دلدار نوشت

او نیز همین الف پی سر خط طفل

یکبار نوشت و طفل صد بار نوشت

هغه چا چي خط په خپلو گوهري گوتو لیکلی

اول توری يې الف دی د دلدار قامت منلی

د سر مشق په دود ماشوم ته دا الف یې دی ښودلی

ده خو یو ځلي ليکلی ماشوم سل ځله وکښلی

مهتاب به نور دامن شب بشکافت

می نوش دمی بهتر ازین نتوان یافت

خوش باش ومیندیش که مهتاب بسی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندر سر خاك يك به يك خواهد تافت

نوراني سپوږمۍ ختلې او د شپې لمن خپرېږي
پياله نوش كه تر دې كله ښې شېبې در پيدا كيږي
له زړه ليري انديښنې كه چې سپوږمۍ به داسي ډېره
د هر چا پر لحدونو يو په يو د شپې ځلېږي

اى آمده از عالم روحانى تفت
حيران شده در چهار و پنج وشش و هفت
مى خور چو ندانى از كجا آمده اى
خوش باش ندانى بكجا خواهى رفت

چي راغلى دې عالم ته د اسرارو له جهان يې
شپه او ورځ په شمېر لگيا يې عددونو ته حيران يې
راسه ډكې پيالې نوش كه هيڅ به پوه نه سې تر مرگه
چي له كومه يې راغلى او پر كوم لوري روان يې

مى خور كه بزير گل بسى خواهى خفت
بى مونس و بى رفيق و بى همدم و جفت
زنهار به كس مگو تو اين راز نهفت
هر لاله كه پژمرد نخواهد بشگفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره مې نوش که په لحد کې ډېر خوبونه در رسېږي

نه به یار نه به اشنای وي نه دوستان دي په کارېږي

پټ يې وساته په زړه کې دغه راز چې رسوا نه کې

چې غاټول سي يو ځل مړاوی بیا په عمر نه غوړېږي

ساقی دل من زدست اگر خواهد رفت

بحر است کجا خود بدر خواهد رفت

صوفی که چو ظرف تنگ از خویش پر است

يك جرعه اگر دهی بسر خواهد رفت

که مې زړه له واکه وزي ساقی چېري به رسېږي

پیمانه د سمندر ده کومې خواته به بهېږی

صوفي تونگ غوندي تر غاړي مالامال دی له خپل ځانه

په یوه غړپ يې مستېږي او پر سر به روانېږي

آن قصر که بهرام درو جام گرفت

آهو بچه کرد و روبه آرام گرفت

بهرام که گور میگرفتی همه عمر

بنگر که چگونه گور بهرام گرفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه قصر چي بهرام به پکښي اخستل جامونه

د هوسۍ پکښي زوی وسو ګیدړ وکړله خوبونه

چي بهرام به دوولس میاشتي تل د ګور کول ښکارونه

ګور نن څرنګه تړلي د بهرام پښې او لاسونه

گر از پی شهوت و هوا خواهی رفت

از من خبرت که بینوا خواهی رفت

بنگر چی کسی و از کجا آمده ای

میدان که چی میکنی کجا خواهی رفت

که پر لار د شهوتونو د ابلیس او د هوا ځې

دا خبره به مي اوري چي تش لاسی بېنوا ځې

دا ته څوك يې راته وايه له کوم ځايه يې راغلی

ته پوهېږي چي به څه سې څه کوې پر کومه خوا ځې

چون کار نه بر مراد ما خواهد رفت

اندیشه و جهد ما کجا خواهد رفت

پیوسته نشسته ایم در حسرت آنك

دیر آمده یم زود میباید رفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د زړه د ټولو هيلو مخالف مو دا جهان سو

پر دې لار د اندېښنو به لا تر کله سر گردان سو

تل افسوس افسوس ناري دي تل به خورو د زړگيويني

چي ناوخته يو راغلي وختی څرنگه روان سو؟

در خواب شدم مرا خردمندی گفت

کز خواب کسی را گل شادی نشگفت

کاری چی کنی که با اجل باشد جفت

می نوش که عمر هات میباید خفت

زه بيده وم يو هوښيار مي راته راغی په خيالو کي

ويل پاڅه چي خير نسته پټو سترگو په تيارو کي

ولي وکړې داسي چاري چي له مرگ سره جوړه وي

شراب نوش که چي عمرونه دي په خوا دي په خوبو کي

این بحر وجود آمده بیرون زنهفت

کس نیست کی این گوهر تحقیق بست

هر کس سخنی از سر سودا گفتند

زان روی کی هست کس نمیداند گفت

د وجود سمندر گوره له پټ ځايه دی راغلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحقیق د مرغلرو لاړ یې چا نه دی پېیلی

هر چا خوله ده خلاصه کړې پکښې ټول دي سرگردانه

ځکه هسې چې هستې ده چا یې راز نه دی ویلی

زهر است غم جهان و می تریاکت

تریاك خوری ز زهر نبود باکت

باسبزه خطان بسبزه زاری می خور

زان پیش که سبزه دمد ازخاکت

د جهان غمونه زهر او سره می تریاك له تاکه

تریاك وخوره چی له زهرو په ژوندون کې سې بې باکه

د گلرخو سره نوش که سره شراب په شنو سبزو کې

چې سبا را پورته کېږي شنه سبزه هم ستا له خاکه

هر لذت و راحتی که خلاق نهاد

از بهر مجردان در آفاق نهاد

هر کس که زطاق منقلب گشت بجفت

آسایش خود ببرد وبرطاق نهاد

چې خالق زنې پیدا کړل د مستیو د عیشونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجردو ته يې ورکړې نصيبې له اسمانونو

چې هر څوك له طاقه ولوېد او د جفت قسمت يې وسو

آرامې يې کړله هېره پاس د خونې پر طاقونو

اين چرخ جفا پيشه عالی بنياد

هر گز گره کار کسي را نگشاد

هر جا که دلی ديد که داغی دارد

داغ ديگری بر سر آن داغ نهاد

دا آسمان دا جفاکاره دا چې هسك يې دي برجونه

نه فرياد يې د چا واورېد نه دوا يې کړل دردونه

چې پر مځکه يې ليدلې د هر چا پر زړګې داغ دی

پر هغه داغ يې ور ايښې سر پر سر دي نور داغونه

کس مشکل اسرار ازل را نگشاد

کس يك قدم از نهاد بيرون ننهاد

چون بنگری از مبتدی و از استاد

عجز است بدست هرکه از مادر زاد

د ازل چې څه اسرار دي هغه نه دي چا سپړلي

له آغازه تر دي دمه يو گام نه دي مخته تللي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شاګرده تر استاده جواب نه دی چا میندلی

ټول عاجز دي چي له موره پر جهان دي زيږېدلي

صیاد ازل که دانه در دام نهاد

صیدی بگرفت و ادمش نام نهاد

هر نيك و بدی که میرود در عالم

او میکند و بهانه بر عالم نهاد

د ازل ښکاري چي راوړل له دانو سره دامونه

پکښي ښکار يې انسانان کړل پکښي بند پښي او لاسونه

په عالم کي چي څه کېږي له نيکيو له بديو

ټوله لوبه د ازل ده ملامت سي عالمونه

در سر هوس بتان چون حورم باد

در دست همیشه آب انگورم باد

گویند خدا ترا از می توبه دهاد

او خود ندهد من نکنم دورم باد

وایم تل دي د ګلرخو ښکلي مينه را سره وي

راسره دي تل په لاس کي د سرو ميو پيمانه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایی خدای توبه درکړې له چښلو د شرابو

دی پخپله داسې نه کړي له توبې مې دې توبه وي

دادم بامید زندگانی برباد

نابوده زعمر خویشتن روزی شاد

زان میترسم که عمر امانم نهد

چندانکه ز روزگار بستانم داد

زه مې هیلو د خوښیو او هوس داسې برباد کړم

د ژوند یو ګړی می نسته چې یې یو نفس را یاد کړم

زه بېرېږمه مرګی به مهلت را نه کړي تر ډېره

چې کسات له ژونده واخلم د اسمان مخ ته فریاد کړم

آنکس که زمین و چرخ و افلاك نهاد

بس داغ بلا بر دل غمناك نهاد

بسیار لب لعل و سر زلف چو مشك

در طبل زمین وحقهْ خاك نهاد

هغه چا چې پیدا کړي اووه مځکی آسمانونه

ډېر یې کښیښودل پر زړونو د بلا او غم داغونه

ډېري شونډې یې میګونې ډېری زلفې یې مشکینی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زني كړيدي د مځکی په نازېږي تور قبرونه

از رنج کشیدن آدمی حر گردد

قطره چو کشد حبس صدف دُ‌ُر گردد

گرمال نماند سر بماند بجای

پیمانه چو شد تهی دگر پر گردد

د انسان چي خوارۍ ورسي نو آزاد پر زمانه سي

په صدف کي چي بندي سي هغه څاڅکی در دانه سي

مال که ولاړ سي سر وي پاته دنیا ځای د تاوانو دی

بیا به ډکه سي که تشه له سرو میو پیمانه سي

طبعم همه با روی چو گل پیوندد

دستم همه با ساغر و مل پیوندد

از هر جزوی نصیب خود بردارم

زآن پیش که جزو ها بکل پیوندد

زړه مي تل را څخه غواړي د گلرخو صحبتونه

وایم زه وای صراحی وای ډك له سرو میو جامونه

له هر جز د خپل نصیبه خپله خپله برخه واخلم

چي يې نه وي لا وهلي جز په کل کی پیوندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باروی نکو ولب و جوی و مل و ورد

تا بتوانم عیش و طرب خواهم کرد

تا بوده ام و باشم و خواهم بودن

می خورده ام و میخورم و خواهم خورد

چي نگار وي شنه وياله وي او سره می وي سره گلونه

د گلرخ ساقي له لاسه نو شوم به ډك جامونه

چي مي نوم وي په هستي کي چي ژوندی پر دنیا گرځم

ما چنبلي دي چنبم يې تشوم به ډك خمونه

من دامن زهد و توبه طی خواهم کرد

با موی سپید قصد می خواهم کرد

پیمانه عمر من به هفتاد رسید

این دم نکنم نشاط کی خواهم کرد

له توبې او له پرهېزه ور تېرېږم په زر ځله

په دا سپينو وېښتو ځمه ډکومه پياله خپله

چي د عمر پيمانه مي تر اويا ده رسيدلې

چي دا نن لا مستي نه کړم دا مستي به کوم کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آنرا منگر که ذو فنون آید مرد

در عهد و وفا نگر که چون آید مرد

از عهده عهد اگر برون آید مرد

از هر چه گمان بری فزون آید مرد

مېړه مه گوره په عقل ذو فنون وي یا لقمان وي

چي پر قول پیمان ټینګ وي هغه تل مرد میدان وي

چي د قول له میدانه بریالی مېړه را ووت

د زمري په څېر یي زړه وي تر رستم به پهلوان وي

گر چه غم و رنج من درازی دارد

عیش و طرب تو سر فرازي دارد

بر هر دو مکن تکیه که دوران فلك

در پرده هزار گونه بازي دارد

که څه ډېر دي زما غمونه او اوږده مي دي رنځونه

ستا په برخه خداي ￼درکړي هم خوښۍ دي هم عیشونه

اعتبار چي په ونه کې چي آسمان د پردې شا ته

پټي کړي دي زر لوبي زر يې نور دي نیرنگونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گردون ز زمین هیچ گلی بر نارد

کش نشکند و هم بزمین نسپارد

گر ابر چو آب خاك را بر دارد

تا حشر همه خون عزیزان بارد

فلك هیڅکله له مځکي خته نه ده اخیستلې

چې یې نه ده ماته کړې نه یې مځکي ته سپارلې

او که پورته وریځو وړلای د اوبو په عوض خاوري

تر قیامته به یې وینی د یارانو اورولې

روزیست خوش و هوا نه گرم است نه سرد

ابر از رخ گلزار همی شوید گرد

بلبل به زبان حال پیش گل زرد

فریاد همیزند که می باید خورد

څه تازه نسیم چلېږی نه گرمی ده نه ساړه دي

وریځ د گل گردونه مینځی که څه نوي که زاړه دي

بلبل ناست پر ژړو گلو او د حال په ژبه وایی

شراب وچښئ یارانو ورځي شپې پر تېرېده دي

در دهر هر آنکه نیم نانی دارد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا در خور خویش آشیانی دارد

نی خادم کس بود و نه مخدوم کسی

گو شاد بزی که خوش جهانی دارد

څوك چي گرځي پر دې مځکه ډوډۍ نیمه یې تر ملا ده

یا جونگړه کي اوسېږي یا یې خپله سر پناه ده

نه خادم ورته ولاړ وي نه نوکر د بل بادار وي

زما له خوا ورکه دا زېری چی دا ټوله نړۍ ستا ده

عمرت تا کی بخود پرستی گذرد

یا در پی نیستی و هستی گذرد

می خور که چنین عمر که غم در پی اوست

آن به بخواب و مستی گذرد

لا تر څو به دي خوږ عمر تېروې په ځان ستایلو

په رمزونو د نیستیو د هستۍ د پوهیدلو

می چښه چي تر دې عمر چي غمونه ور پسې دي

هغه ښه دي چي تېرېږی په خوبونو یا په ملو

هر صبح که روی لاله شبنم گیرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالای بنفشه چمن خم گردد

انصاف مرا از غنچه خوش می آید

کو دامن خویشتن فراهم گیرد

هر سهار چي پر سرو گلو پر لاله شبنم اورېږي

بنفشه د چمن غيږ كي نرۍ ملا باندي كږېږي

كه انصاف له مانه غواړې زما غونچه ډېره خوښېږی

چي لمن يې په خپل واك ده او پر ځان باندي ټولېږي

چون جود ازل بود مرا انشا کرد

برمن نخست درس عشق املا کرد

و آنگاه قراضه ریزهٔ قلب مرا

مفتاح خزانهٔ در معنی کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازل سخا چي راغله زما وجود يې کړ انشا هم

له لومړۍ ورځي يې راکړ درس د ميني په املا هم

نو يې وروسته په سينه کي راته جوړ زما زړگی کړ

او کيلي د خزانو يې د گوهر ورکړه معنی هم

بر روی نکوی و لب جوی و مل و ورد

چندانکه توان عيش و طرب خواهم کرد

تا بوده ام و هستم و خواهم بودن

می ميخورم و خورده ام و خواهم خورد

چي شنه غاړه د ويالې وي چي سورگل وي او نگار وي

څو چي توان مي وي په ځان کي عيش و نوش ځنگ ته به يار وي

زه چي وم هغسی يمه او همداسي به پاتېږم

ما شراب څښل، څښم يې او لا نور به مي دا کار وي

پيری سرو برگ درخرابی دارد

گلنار رخم برنگ آبی دارد

بام و در و چار رکن و ديوار و جود

ويران شده و رو نخرابی دارد

ځواني ولاړه اوس کلونه ورځي شپې مي د پيری دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښېرې ښځه مې تللې د زلمۍ ورځو سرخۍ دي

چې یې ګورم او را پاته د وجود له ودانۍ دي

ټولې خښتې شوړېدلې او لا مخ پر خرابۍ دي

چون نیست درین زمانه سودی ز خرد

جز بیخرد از زمانه بر می نخورد

پیش اور از انکه او خرد را ببرد

شاید که زمانه سوی ما به نگرد

زمانه کې قدر نسته د هوښیارو عاقلانو

نعمتونه د زمان دي په نصیب د جاهلانو

ځه توکل دی راته راوړه هغه څه چې عقل یوسي

ګوندې یو نظر را وکې زمانه لا د سیالانو

آن کاسه گری که کاسه سرها کرد

در کاسه گری صنعت خود پیدا کرد

بر خوان وجود ما نگون کاسه نهاد

وان کاسه سر نگون پر از سودا کرد

کم کلال چی جوړولې کاسې تشې د سرونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې صنعت کې يې څرګند کړ خپل کمال د هنرونو

سر چپه کاسه يې راوړه زموږ د تن تر دسترخوانه

او هغه کاسه يې ډکه له سودا کړه له غمونو

ګريك نفست ز زندګانی ګذرد

مګذار که جز بشادمانی ګذرد

زينهار که سر مايه اين ملك جهان

عمرست چنان کش ګذرانی ګذرد

که دي يو نفس د عمر له قسمته در رسېږي

پرې يې نهږدې د غمونو په لمن کې چی تېرېږي

پام چی ټوله سرمايه دي د جهان له دي بازاره

د ژوندون يو څو شېبې دي چي دي زړه هسي تېرېږي

اين قافله عمر عجب ميګذرد

درياب شبی که از طرب ميګذرد

ساقی غم فردای قيامت چه خوری

پيش آر پياله راکه شب ميګذرد

زه حيران يم دا د عمر قافله عجب تېرېږي

زما يارانو شپه را نيسئ چی خوښۍ رانه بېلېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي پرېږده دا غمونه د قيامت د ورځې څه خورې

ډکې ډکې پيالې راوړه چې دا شپه مو سبا کېږي

از واقعهٔ ترا خبر خواهم کرد

و آنرا بدو حرف مختصر خواهم کرد

با عشق تو در خاك فرو خواهم شد

وز مهر تو سر زخاك بدر خواهم کرد

يوه ورځ به دې له پېښې او له نکل نه خبر کم

په دوه حرفه به خپل نکل درته ټوله مختصر کم

ستا له عشق سره جانانه به ښخېږمه په ګور کې

ستا له مهره به جانانه زه ښکاره له خاورو سر کم

امشب پی جام یك منی خواهم کرد

خود را بدو رطل می غنی خواهم کرد

اول سه طلاق عقل و دین خواهم داد

پس دختر رز بزنی خواهم کرد

دا نن شپه مې ملا تړلې يو مني جام پسې ځمه

ځان په دوه منه شرابو په سرو ميو مستومه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ځمه ورکومه عقل و دین ته درې طلاقه

ور پسې په خرابات کې پر ساقي نكاح تړمه

بیمارم و تب در امتحان دارد

نا خوردن می قصد بجانم دارد

وین طرفه نگر که هر چه در بیماری

جز باده خورم همه زیانم دارد

رنځور پروت یم توري تبې غوړولی امتحان دی

او له سرو میو پرهېز مې عزرائیل د روح او ځان دی

راسه دا عجبه واوره چې په رنځ کې هر څه خورمه

بې سرو میو چې شفا ده بل په هر څه کې تاوان دی

چون روزی و عمر بیش وکم نتوان کرد

خود را بکم و بیش دژم نتوان کرد

کار من و تو چنانك رای من و توست

از موم بدست خویش هم نتوان کرد

چې نه عمر نه روزي سو زیاتولای کمولای

لړ او ډېر لره بېځایه هسې زړه نه سو خوړلای

که هستي لکه موم نرمه واك یې زموږ په لاس کې راکي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې د خپل زړه پر غوښتنو نړۍ نه سو سمولای

يك باده هزار مرد بيدين ارزد

يك جرعهْ مى مملكت چين ارزد

در روى زمين زباده خوشتر چه بود؟

تلخى كه هزار جان شيرين ارزد

يو ډك جام يې د سرو ميو زر بيدينه مړونه ارزي

هغه يو غړپ يې يارانو ټول د چين ملكونه ارزي

په نړۍ كې به د ميو تر جامونو بهتر څه وي؟

چې تريخوالى د مزې يې زر شيرين عمرونه ارزي

يك قطرهْ آب بود و با در يا شد

يك ذرهْ خاك با زمين يكتا شد

آمد شدن تو اندرين عالم چيست

آمد مگسى بديد و نا پيدا شد

ته يو څاڅكى د اوبو يې د درياب سينې ته لوېږې

د ذرې په څېر د مځكې پر و جود باندي هستېږې

ته پوهېږې تلل راتلل دي دې جهان ته په څه رنگ دي

لكه مچ هسي پيدا سې سترگي خلاصي كې وركېږې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس که نامهْ جوانی طی شد

وین تازه بهار ارغوانی طی شد

آن مرغ طرب که نام او بود شباب

افسوس ندانم که کی آمد کی شد

هی افسوس د ځوانۍ وخته لکه خوب هسي مي هېر سو

پر تازه شنه پسرلي مي د خزان موسم چاپېر سو

ها ښایسته مرغه چی خلکو زلمیتوب نوم باندي ایښی

نه پوهېږمه چه کله په څه وخت کي تر ما تېر سو

افسوس که نامه جوانی طی شد

ان تازه بهار شاد مانی طی شد

آن مرغ طرب که نام او بود شباب

فریاد ندانم که کی آمد ، کی شد

خدایه تېري سولې ورځی د ځوانیو د مستیو

ها تازه پسرلي ولاړل د ګلونو د خوښیو

هغه ښکلی مرغه څه سو چي ځواني یې نوم پر ایښی

نه پوهېږم کله راغی کله ولاړی له هستیو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گویند بهشت و حور وکوثر باشد

جوی می و شیر و شهد و شکر باشد

يك جام بده بیاد آن ای ساقی

نقدی زهزار نسیه بهتر باشد

راته وايي په جنت کي ښكلي حوري دي كوثر دی

يا ويالې دي د شرابو يا شيدې شات و شکر دی

د هغه جنت په ياد مي ساقي ډك د ميو جام كه

دغه نغده مي په كار ده چی تر زر پوره بهتر دی

وقتی که طلوع صبح ازرق باشد

باید بگفت می مروق باشد

گویند در افواه که حق تلخ بود

باید بهمه حال که می حق باشد

د آسمان په كنگرو كي ژړی لمر چي پر خاته وي

له شرابو ډك جامونه دي رندانو ته پراته وي

عالمونه هسي وايي حق ترخه زغمل يې گران دي

دا شراب لکه چي حق دي چي جوړ كړي يې ترخه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا بود دلم زعشق محروم نشد

کم ماند ز اسرار که مفهوم نشد

و اکنون که بچشم عقل در مینگرم

معلومم شد که هیچ معلوم نشد

چي مي زړه و په سینه کي هیڅ له عشقه محروم نه سو

داسي سر پر نړۍ لږ و چي هغه ته مفهوم نه سو

او چي اوس د عقل سترګي پاس په سرکي غړومه

را معلومه سوله دونه چي هیڅ سر را معلوم نه سو

تا چند اسیر رنگ و بو خواهی شد

و اندرین پی هر زشت ونکو خواهی شد

گر چشمهٔ زمزمی و گرآب حیات

آخر بدل خاك فرو خواهد شد

لا تر څو به ته اسیر او ګرفتار د بوی او رنګ یې

په دنیا کي د هر بد او د هر ښه سره همرنګ یې

واوره دا چي که چینه یې د زمزم، اوبه د خضر

یوه ورځ به پروت په ګور کي د نازونو له پالنګ یې

خوش باش که ماه عید نو خواهد شد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

و اسباب طرب همه نکو خواهد شد

مه زرد و خمیده قد و لاغر شد وسست

مانا که درین رنج فرو خواهد شد

خوشالی کوه چي راغله د اختر میاشت په جشنونو

له مستۍ به زلزلې وي د مستانو پر کورونو

د روژې میاشت سوه ډنګره په ملا کږوپه په رنګ ژړه

یعني بیا به له دې رنځه جوړه نه سي په قرنونو

خرم دل انکسی که معروف نشد

در فوطه و در اطلس و در صوف نشد

سیمرغ وش از سر دوعالم برخاست

در کنج خرابه جهان بوف نشد

دا نیکمرغه دي چي نه دي ښوك مشهور په زمانه کي

نه کمخاب نه يې اطلس وي نه يې خوب په دوشاله کي

د سیمرغ په څېر خپاره کي پر دوو کونو وزرونه

نه چي بوم غوندي اسیر سي د جهان په خرابه کي

افسوس که سرمایه زکف بیرون شد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در دست اجل بسی جگرها خون شد

کس نامد از آنجهان که ارد خبری

کاحوال مسافران عالم چون شد

هی افسوس ولاړه له لاسه سرمایه د ژوند او میني

د اجل ظالم له لاسه سولې ډېري سينې خوړيني

له هغه جهانه بيرته چا خبر نه دی راوړی

چي احوال د مسافرو د عالم څرنگه ويني

هر راز که اندر دل دانا باشد

باید که نهفته تر ز عنقا باشد

کاندر صدف از نهفتگی گردد دُر

آن قطره که راز دل دریا باشد

هر يو راز چي وي په زړه کي د پوهانو د مېړونو

هغه پټ ساتلی بويه د عنقا تر پيغامونو

په صدف کي سي دننه مرغلره ورنه جوړه

هغه څاڅکی چي پکښې وي راز د سترو دريابونو

خورشید کمند صبح بر بام افگند

کیخسرو روز باده در جام افگند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

می خور که منادی سحرگه خیزان

آوازه اشربوا در ایام افگند

لمر سهار د بام پر ځوکه طلايي لمن خپره کړه

بیا د ورځي سلطان راغی په تش جام کي يې باده کړه

سره شراب توی که په جام کي چي جارچي سهار ناري کړې

وایی ډکي دي پیالې که وايي ورځ دي مستانه کړه

ماه رمضان گذشت وشوال آمد

هنگام نشاط وعیش و قوال آمد

آمد گه آنکه خیکها اندر دوش

گویند که پشت پشت حمال آمد

روژه تېره سوه اختر سو سر پر سر پیالې تشېږي

وخت د عیش او د نوش راغی د مستۍ نغمې ږغېږي

ډلي ډلي رندان راغلل پر اوږو يې دي خمونه

یو کتار د حمالانو یو په بل پسی تېرېږي

ماه رمضان چنانکه امسال آمد

برپای خرد بند گران آمد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای بار خدای خلق را غافل ساز

تا پندارند که ماه شوال آمد

د روژې میاشت ده راغلې خدای خو زما په زړه خبر دی

دا د عقل په اوړو کې یو دروند پېټی لکه غر دی

خدایه ته په خپل قدرت کې دا مخلوق داسې غافله

چې روژه سې ورنه هېره هر یو وایې چې اختر دی

انها که بفکر در معنی سفتند

در ذات خداوند سخنها گفتند

سر رشته اسرار ندانست کسی

اول ز نخی زدند و آخر خفتند

د معنی چې یې پېیلې مرغلرې په فکرونو

د خالق پر ذات سول سترې په خبرو کتابونو

هیڅوك پوه په اسرار نه سول ټوله سر پر زنگانه دې

له یوه سره بیده سول په درنو اوړدو خوبونو

عالم اگر از بهر تو می آرایند

مگر ای بدان کی عاقلان نگرایند

بسیار چوتو روند و بسیار آیند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر پای نصیب خویش کت بر بایند

که هر څو له دې جهانه درته جوړ کې جنتونه

هوښیاران په نعمتونو د دنیا نه تړي زړونه

ستا په شان دي ډېر وتلي ډېر به راسي دې دنیا ته

هر چا وړی خپل نصیب دی خپلي برخي خپل مزلونه

آنها که خلاصۀ جهان ایشانند

بر اوج فلك براق فکرت رانند

در معرفت ذات تو مانند فلك

سرگشته و سرنگون و سرگردانند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي په خپل عقل مغرور دي چي پوهان د دې جهان دي
پر براق چي د فکرونو په سفر د شنه آسمان دي
ستا د ذات په معرفت کي د فلك په رسم گرځي
سر بدال دي، سر نگون دي، تر قيامته سر گردان دي

اکنون که زخوشدلي بجز نام نماند
يك همدم پخته جز مى خام نماند
دست طرب از ساغر مى بازنگير
امروز که در دست به جز جام نماند

دا يو نوم د خوښۍ پاته هر څه غم پر زړه ويشتلي
يو اومه شراب باقي دي ټول ياران را څخه تللي
سر پر سر يې راته راوړه پيمانې د سرو شرابو
چې دا يو جام دی را پاته نور مي هر څه دي بايللي

آنها که کهن شدند و آنها که نو اند
هر يك پس از آمدن يکايك بروند
اين کهنه جهان بکس نماند جاويد
رفتند و روند و ديگر آيند و روند

هغه څوك چي زاړه سوي او هغوی چي لا زلميان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت به روانېږي يو په يو مسافران دي

دا زړه دنيا پردۍ ده تل تر تله د چا نه ده

ولاړل، ځي به، نور به راسي او دا هم پسي روان دي

برمن قلم قضا چوبی من رانند

پس نیك و بدش زمن چرا می دانند

دی، بی من و امروز، چودی بی من وتو

فردا به چه حجتم به داور خوانند

چي پر ما باندي يې کښلی د قضا قلم بې ما دی

نېك او بد ولي زما بولي دا په کوم مذهب روا دی

نه پرون په څه خبر وم نه د نن اختيار لرمه

سبا څنگه راته وايي چي عمل دي د جزا دی

نا برده بصبح در طلب شامی چند

ننهاده برون خویشتن گامی چند

در کسوت خاص آمده عامی چند

بدنام کننده نکونامی چند

لا تر څو ورځ نا ليدلې او ماښام ته دي زړه کېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه له ځانه را بهر سوې نه دي فکر په رسېږي

لا تر څو به اصل پټ کې په جامه کي د اصيلو

لا تر څو به دي له نومه د نيکانو نوم بدېږي

کم کن طمع جهان و میزی خورسند

وز نیك و بد زمانه بگسل پیوند

می در کف و زلف دلبری گیر که دور

هم بگذرد و نماند این روزی چند

د جهان طمع کړه کمه ژوند که تېر په نعمتونو

د زمان له ښو او بدو زړه کړه پرې د پیوندونو

د دلبرو زلفي نيسه مى په لاس در سره واخله

دا څو ورځي نه پاتېږي زمان ځغلي په ټوپونو

زآن پیش که بر سرت شبیخون آرند

فرمای بتا تامی گلگون آرند

تو زرنهٔ غافل نادان که ترا

در خاك نهند و باز بیرون آرند

لا پخوا چي دي پر مېنه زمانه مرگی میلمه کي

پر ښایسته ساقي برغ وکه چي سره می در پیمانه کي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته طلا نه يې غافله چې دې خلك كور ته يوسي

نن دې لاندې كې تر خاورو او سبا دې سرمايه كې

در دل نتوان درخت امید نشاند

همواره کتاب خرفی باید خواند

می باید خورد وکام دل باید راند

پیداست که چند در جهان خواهی ماند

څوك د زړه په وينو نه سي د اميد ونه روزلاى

يو ګړى چې دې باقې دى په خوښي دې تېرولاى

سر پر سر جامونه نوش كه د ګلرخ ساقې له لاسه

تر قيامته څوك جهان كې ژوندى نه سي پاتېدلاى

آنانکه جهان زیر قدم سودند

و اندر طلبش هر دو جهان پیمودند

آگاه نیم از آنکه ایشان هر گز

زین حال چنانکه هست آگه بودند

هغو خلكو چې يې كړله ټوله مځكه تر پښو لاندې

په تلاش يې دوه جهانه سراسر كړل لاندې باندې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهېږم چي هغوی به پوهيدلي وي که نه وي

چي پر مځکه څه تېرېږی او لا څه به وي د وړاندي

آنانکه محيط فضل و آداب شدند

در کشف دقيقه شمع اصحاب شدند

ره زين شب تاريك نبردند بيرون

گفتند فسانه ای و در خواب شدند

په سينو کي چي يې ځای و د علمونو هنرونو

لکه شمعي بلېدل به د هنر پر محفلونو

له تياري شپې د وتلو هيچا لاره پيدا نه کړه

افسانه يې کړله تېره او بيده سول په خوبونو

حال گل و مل باده پرستان دانند

نه تنگدلان و تنگدستان دانند

از بيخبری بيخبران معذورند

ذو قيست درين شيوه که مستان دانند

ميخواران د گل و مل او د ساقي په حال پوهېږي

نه غمگينو نه بې وزلو نه گدا ته معلومېږي

څه خبر بې خبران دي له نړی د بېخبرو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو مستان په دې اسرارو هم پوهېږي هم رسېږي

اين كاسه كه بس نكوش پرداخته اند

بشكسته و در رهگذر انداخته اند

زينهار برو قدم به خواری ننهی

كان كاسه زكاسهای سر ساخته اند

دا كاسه چې ډېره ښه يې په كمال ده جوړه كړې

ماته سوې ټوټې سوې چا په لار كې غورځولې

پام قدم باندې كښې نه بړدې خوار نظر ورته ونه كړې

د سرونو له كاسو يې په احتياط ده هستولې

با آن دو سه نادان كه چنان ميدانند

از جهل كه دانای جهان ايشانند

خر باش كه از خری ايشان بمثل

هر كو نه خری است كافرش ميدانند

دا دوه درې كسه ناپوهه چې په ځان پورې حيران دي

دوی له خپله جهله گوری چې پوهان د دې جهان دي

كه دي خير د دنيا غواړې ځان د دوی په رنگه خر كه

چې د دوی په څېر خره نه وي دوی ته ټوله كافران دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

این جمع اکابرکه مناصب دارند

از غصه و غم زجان خود بیزارند

و آنکس که اسیر حرص چون ایشان نیست

این طرفه که ادمیش می نشمارند

ښتنان د منصبونو دغه جمع د لويانو

چي له غم غصې بېزار دي هم له ځان هم له خپلوانو

او هغوی چي اسير نه دي لکه دوی د حرص او طمعي

عجب نه ده چی يې باسي له ټولۍ د انسانانو

در چشم تو عالم ار چه می آرايند

مگر ای بدان که عاقلان نگرايند

بر پای نصیب خویش کت بر بایند

بسیار چو تو شدند و بسیار آیند

رنگيني د زماني دي د ژوندون له لاري باسي

هی توبه له هغي لاري چی د عقل ورته شا سي

د حيات هره شېبه دي د قسمت پر پاڼه ليك ده

داسي ډېر يې ستا په شان کړل داسي ډېر به وروسته راسي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن قوم که سجاده پرستند خرند

زیرا که بزیر بار سالوس درند

وین از همه طرفه ترکه در پردهْ زهد

اسلام فروشند و زکافر بد ترند

هغه قوم چي په ژوندون کي مسلي لمانځي ټول خره دي

ځکه لاندي په شپو ورځو د ریا تر بار کاږه دي

لا تر دي عجبه دا ده چي د زهد په پرده کي

خرڅوي اسلام پر خلکو تر کافر بتر په زړه دي

آنانکه کهن شدند و انانکه نوند

هر یك بمراد خویش لختی بدوند

این ملك جهان بکس نماند جاوید

رفتند و رویم و دیگران آیند و روند

که زاړه پر دي دنیا دي او هغوی چي لا ځوانان دي

د مطلب دپاره ټوله لکه ژرندي سرگردان دي

د دنیا ښادی هیچا ته تل ترتله نه پاتېږي

ولاړل، ځو به ، نور به راسي او هغوی لا هم روان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجرام که ساکنان این ایوانند

اسباب تردد خردمندانند

هان تا سر رشتهٔ خرد گم نکنی

کانان که مدبرند سر گردانند

دغه ستوري چي يې وينې هستوګن چي د اسمان دي

له تحقيقه يې مغروره پر دې مځکه هوښياران دي

پام کوه چي ورك يې نه کې دا تناو د عقل فکر

ځکه څوك چي ډېر هوښيار دي هغوی نور هم سر ګردان دي

گر باده بکوه برزني رقص کند

ناقص بود آنکه باده را نقص کند

از باده مرا توبه چه میفرمایی

روحیست که او تربیت شخص کند

چي تور غره ته شراب ورکې درته و به کړي رقصونه

هغه خلك جاهلان دي چي د می وايي عيبونه

راته ولي همېش وايې چي له ميو توبه ګار سه

داسي روح پکښي هستېږي چي جوړ کړي يې مېړونه

گویند کسانی که زمی پر هیزند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز انسان که بمیرند بد انسان خیزند

ما با می و معشوق از آنیم مقیم

باشد که بحشر مان چنان انگیزند

وايي څوك چي له شرابو له جامونو پر هېز وكي

په خپل رنگ به را وينښيږي بيا به حشر ته ورتله كي

موږ خو ځكه د سرو ميو د نگار لمن نيولې

گوندي دواړه په قيامت كي را نصيب او را سره كي

هر جرعه که ساقیش به جام افشاند

در دیدهٔ گرم آتش دل بنشاند

سبحان الله تو باده می پنداری

آبی که زصد درد دلت برهاند

چي ساقي يې پيمانه كي له سرو ميو ډك جامونه

گرمو سترگو كي كرار كي د زړگي سوي دردونه

هی سبحان الله تا ښنگه دي ته نوم د ميو وركړ

دا اوبه دي چي كرار كي په سينه كي سل دردونه

آن ها که در آمدند و در جوش شدند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آشفته ناز و طرب و نوش شدند

خوردند پیاله و خاموش شدند

در خاك ابد جمله هم آغوش شدند

چي فاني دنيا ته راغلل په مستۍ په پايکوبونو

سر پرسر يې پيالې نوش کړې د ځوانۍ د شرابونو

پر سر پورته يې پياله کړه بيا يې سپوڼ له خولې ونه ايست

تورو خاورو ته روان سول غيږ په غيږ سول تر عمرونو

ای بس نباشيم و جهان خواهد بود

نه نام زما ونه نشان خواهد بود

زين پيش نبوديم و نبود هيچ خلل

زين پس چو نباشيم همان خواهد بود

موږ به نه يو پر دې مځکه دا نړۍ دا به جهان وي

نه به موږ دلته اوسېږو نه به زموږ نوم او نښان وي

پخوا هم پر دنيا نه وو دغه شپې وې دغه ورځې

او چي لاړ سو له دې سرايه دا زمان دا به مکان وي

تا راه قلندری نپويی نشود

رخساره به خون دل نشويی نشود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سودا چه پزي که تا چو دلسوختگان

یکباره به ترك خود نگویی نشود

چي پر لار د قلندرو روان نه سې نه رسېږې

رنگ په وینو د زړګي چي د ځان نه سي نه رسېږې

چي د شمعي په لمبو کي درنه هېره هستي نه سي

بېگانه له ځانه ټول چي، جانان نه سې نه رسېږې

لب بر لب کوزه هیچ دانی مقصود

یعنی لب من نیز چو لبهای تو بود

آخر که وجود تو نماند موجود

لبهات چنین شود بفرمان و دود

د ساغر پر شونډو شونډي دا مطلب درمعلومېږي

زما هم شونډي لکه ستا وې چي دا نن داسی ښکارېږي

چي نیستي دي دا وجود سي د موجودو له ټولیه

په فرمان د ودود خدای به ستا هم شونډي داسي کېږي

گویند بهشت و حور عین خواهد بود

انجا می و شیر و انگبین خواهد بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرما می و معشوق پرستیم رواست

چون عاقبت کار همین خواهد بود

وايي حوري دي جنت کی ژوند مستي ده نښېده دي

هم شراب دي هم شيدې دي انګبين د زړه خواږه دي

موږ ته دواړه روا سوي که شراب که ښايستې دي

چې د کار عاقبت دا دی موږ يې نن کوو نو څه دي

در عالم جان بهوش میباید بود

درکار جهان خموش میباید بود

تا چشم و زبان وگوش بر جا باشد

بی چشم و زبان و گوش میباید بود

چې د روح عالم ته ولاړ سې هوښياري درته په کار ده

خاموشي په دې جهان کې تل بهتره تر ګفتار ده

څو دي سترګې څو دي ژبه او غوږونه لا پرځای دي

نه به وينې نه به وايې نه به اورې دغه لار ده

دهقان قضا بسی چو ماکشت و درود

غم خوردن بیهوده نمیدارد سود

پرکن قدح می بکفم درنه زود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا باز خورم كه بودنيها همه بود

زمورِ په څېر فلك پر مځكه ډېر كرلي او رېبلي
د غمونو له خوړلو ګټې چا نه دي ليدلي
ژر مى ډكه پيمانه كه ژر مي جام را كه په لاس كي
سر پر سر يې نوشومه چى قسمت راته ليكلي

در آتش سوزنده اگر اهل بود
آن آتش سوزنده برو سهل بود
با مردم نا اهل ميا در صحبت
كز هر چه بتر صحبت نا اهل بود

كه سيالانو ته نصيب سي سوځونكي انګارونه
هم به وزغمي سكروټې سرې لمبې او پرهارونه
د نا اهلو او ناسيالو له صحبته ځان پر څنګ كه
دي بدتر له هري چاري د نا اهلو صحبتونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز آوردن من نبود گردون راسود

وز بردن من جاه و جلالش نفزود

وز هیچ کسی نیز دو گوشم نشنید

کاوردن و بردن من از بهر چه بود

نه آسمان ده ګټه کړې زما د نوم د هستولو

نه يې شان او شوکت زيات سو زما د سر له نېستولو

نه په ژوند کي مي له چانه په غوږو دي اورېدلي

چي مطلب د فلك څه و زما د وړلو او راوړلو

عشقی که مجاز بود آبش نبود

چون آتش نیم مرده تابش نبود

عاشق باید که سال و ماه وشب و روز

آرام و قرار و خورد و خوابش نبود

هغه عشق چي مجازي وي نه يې زور نه يې مزه وي

لکه اور چي سي مړ ژواندی نه بخري نه لمبه وي

د عاشق بايد عمرونه شپه او ورځ مياشتي کلونه

نه يې خوب نه يې خواړه وي نه ارام په نيمه شپه وي

شب نیست که عقل در تحیر نشود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از گریه کنار من پر در نشود

پر می نشود کاسه سر از سودا

هر کاسه که سرنگون بود پر نشود

داسي شپه نه ده چي عقل په حيرت کي نه ډوبېږي

او پر ځنگ مي مرغلري له سرو اوښکو نه جوړېږي

خو د سر کاسه مي ډکه له سودا هيڅکله نه سوه

چي کاسه وي سرنگونه په هيڅ توگه نه ډکېږي

چون رزق تو انچه عدل قسمت فرمود

يك ذره نه کم شود نه خواهد فزود

آسوده زهر چه نيست ميبايد

و آزاده زهر چه هست ميباشد بود

چي دي رزق ازل ټاکلی په قسمت به در رسېږي

نه يوه ذره به کم سي نه يوه ذره زياتېږي

له نيستۍ ځان آسوده که او کرار بېغمه کښېنه

له هستيو ځان آزاد کړه او همدا درته ښايېږي

جانم بفدای آنکه او اهل بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر در قدمش اگر نهی سهل بود

خواهی که بدانی بیقین دوزخ را

دوزخ بجهان صحبت نا اهل بود

وایم جار سم له هغو چي لایقان وي او پوهان وي

چي یې سر پر قدمونو ورته ږدې دا به آسان وي

غواړې پوه سې په ریشتیا چي په دنیا کي دوږخ څه دی

دوږخ دا چي دي صحبت کي شریك سوي نا اهلان وي

فردا که جزای شش جهت خواهد بود

قدر تو به بقدر معرفت خواهد بود

در حسن صفت کوش که در عرصه حشر

حشر تو بصورت صفت خواهد بود

چي سبا ورځ د قیامت وي د حساب مخ ته درېږي

معرفت به ترازو وي په هغه تول تلل کېږي

د صفت نیکي پیدا که چي د حشر په میدان کي

له لحده چي راکښیني د صفت په څېر پاتېږي

خوش باش که غصه بیکران خواهد بود

بر چرخ قران اختران خواهد بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خشتی که ز قالب تو خواهد زدن

ایوان سرای دیگران خواهد بود

په خوښۍ که ورځي تېري حساب نسته د غمونو

په آسمان به لا راخېژي ښایسته ستوري په لکونو

یوه خښته به سي جوړه ستا د ګران وجود له خاورو

په دېوال کي به کارېږي د قصرونو د کورونو

زان پیش که نام تو زعالم برود

می خور که چو می رسد ز دل غم برود

بگشای سر زلف بتی بند زبند

زان پیش که بند بندت از هم برود

له دي مخکي چي دي هېر کي نوم پر ژبه عالمونه

می در واخله چي می راسي له زړه ولاړ سي ټول غمونه

بند پر بند که زلفي خلاصي د ښایستي د ګل اندامي

هسي نه اجل در مات کي په وجود کي ټول بندونه

ګویند که ماه روزه نزدیك رسید

من بعد بگرد باده نتوان گردید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در آخر شعبان بخورم چندان می

کاندر رمضان مست بیفتم تا عید

وایی میاشت د روژې راغله د لمونځونو طاعتونو

چې څوك نوم پر خوله رانه وړي د شرابو د جامونو

د برات په وروستۍ شپه به دومره تشي پيمانې کړم

چې وينې نه سم تر اختره د مستيو له خوبونو

ای همنفسان مرا ز می قوت کنید

وین چهره کهربا چو یاقوت کنید

چون در گذرم بمی شو یید مرا

وز چوب رزم تخته تابوت کنید

د محفل يارانو موږ مي په سره می ماښام سهار کئ

کهربا غوندي ژړ مخ مي د ياقوت په شان گلنار کئ

او چي مړ سمه يارانو په سرو ميو به مي مينځئ

بيا د تاك لرگي را واخلئ زما تابوت راته تيار کئ

یاران چو باتفاق میعاد کنید

خود را بجمال همدگرد شاد کنید

ساقی چو می مغانه بر کف گیرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیچاره فلانرا بدعا یاد کنید

زما یارانو چي راټول سئ انجمن کي غم برباد کئ

په لیدلو د یو بل چي سئ خوشاله زړونه ښاد کئ

چي ساقي محفل کي ناست وي جام په لاس یې وي نیولی

یو ځل ما هم در په زړه کئ بېچاره په دعا یاد کئ

در دهر کسی بگلعذاری نرسید

تا بر دلش از زمانه خاری نرسید

در شانه نگر که بصد شاخ نشد

دستش بسر زلف نگاری نرسید

دي دنیا کي هغه خلګ یار ته نه سي رسېدلای

چي اغزي د زمانې یې پر زړګي نه سي منلای

ږمونځه ګوره چي تر څو یې ځان سل ځایه اره نه کړ

تر هغه یې لاس تر زلفو د نګار نه سو ورتللای

بر پشت من ، از زمانه تو میآید

وز من همه کار نا نکو می آید

جان عزم رحیل کرد وگفتم که مرو

گفتا چه کنم ؟ خانه فرومی آید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بې نيازي زمانې مې پر اوږو بارونه لوېږي

له سهاره تر ماښامه ګناهونه رانه کېږي

روح د تلليو عزم وکړ ما وې مه وزه له تنه

ويل څه لره سم پاته کور پخپله را نړېږي

تا زهره و ماه در آسمان گشت پديد

بهتر زمی ناب کسی هيچ نديد

من در عجبم ز ميفروشان کايشان

به ز آنکه فروشند چی خواهد خريد

چې زهره او سپوږمۍ دواړه پر آسمان باندې ختلي

له سرو ميو له ډك جامه چا بهتر نه دي ليدلي

زه حيران يم کاروبار ته د دنيا د ميفروشو

خرڅوي چې شرابونه دوی بهتر دي څه کتلي

آن مرد نيم کز اجلم بيم آيد

کان نيمه مرا خوشتر ازين نيم آيد

جانيست مرا بعاريت داده خدا

تسليم کنم چو وخت تسليم آيد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوك نه يمه خلكو له اجل نه چي بېرېږي

هغه نيمه چي سوه تېره زما تر دې نيمي خوښېږي

دا يو روح دا دی لرمه چي په پور دی خدای راكړی

دا به هم تسليمومه چي يې وخت را ورسېږي

سنت مكن و فريضه حق بگذار

وآن لقمه كه داری زكسان باز مدار

غيبت مكن و خلق خدارا مازار

در عهدهء آن جهان منم باده بيار

سنت مه كوه له سره او د حق فريضه پرېږده

ډوډی مه سپموه ځانته ټولو خلكو ته يې لېږده

غيبت مه كوه په ژوند كي او چي زړونه آزار نه كې

د هغه جهان ضامن يم شراب راوړه پياله كښېږده

دي كوزه گري بديدم در بازار

بر تازه گلی لگد همی زد بسيار

وآن گل بزبان حال با او ميگفت

من همچو تو بوده ام مرا نيكو دار

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پرون بازار کي ولید کلال ستړی له کارونو

تازه خټي یې وهلې په لغتو په سوکونو

هغو خټو به ور ږغ کړل په ژړا د حال په ژبه

پام چي ستا غوندي انسان وم ته غافل زما له زخمونو

این اهل قبور خاك گشتند و غبار

هر ذره زهر ذره گرفتند کنار

اه این چه شرابست که تا روز شمار

بیخود شده و بیخبرند از همه کار

ټوله خاوري دي غبار دي چي پراته پر هدیره دي

د وجود ذرې یې یو له بله بیګانه دي

څه شراب یې دي چښلي چي د حشر تر ګړیه

بېخبر له حوادثو او هم غم پر زمانه دي

از بودنی ای دوست چه داری تیمار

وز فکرت بیهوده دل وجان افگار

خرم بزی و جهان بشادی گذران

تدبیر نه باتو کرده اند آخر کار

د هستۍ له کاروباره ولي تل کوې غمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې فکره دي راوړي پر نفس او زړه دا غونه

دا څو شپې د ژوند باقي دي په خوشۍ که شپېې تېري

چې شريك در سره نه دي د اسمان مصلحتونه

آن لعل در آبگينهء ساده بيار

و آن محرم و مونس هر آزاده بيار

چون می دانی که مدت عالم خاك

باد است که زود بگذرد باده بيار

هغه سره مې راته راوړه چې ساده يې دي جامونه

چې محرم دي د رندانو چې شريك مو دي رازونه

ته پوهېږې چې د خاورو د جهان دا لنډې ورځې

لکه باد هسې تېرېږي ژر يې راوړه شرابونه

عمرت چی دو صد بود چی سيصد چی هزار

زين کهنه سرا برون برندت ناچار

گر پادشهي و گر گدای بازار

اين هر دو به يك نرخ بود آخر کار

که دې ژوند دوه سوه کاله يا زر کاله سې ختمېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نابوده دنیاګۍ به خامخا درنه پاتېږي

که تاجونه د شاهۍ دي که کچکول د ملنګۍ دی

په وروستي بازار کي دواړه په یوه بیه خرڅېږي

سنت بکن و فریضه حق بگذار

و آن لقمه که داری ز کسان باز مدار

در خون کس ومال کسی قصد نکن

در عهده آن جهان منم باده بیار

پر سنت باندی ټینګ اوسه فریضه د حق ادا که

چي هر څه لري په لاس کي هغه نذر د سخا که

چي نه ویني د چا وخوري او نه غل د چا د مال سي

د هغه جهان ضامن یم راسه کښېنه شراب راکه

او را خواهي از زن و فرزند ببر

مردانه در آز خویش و پیوند ببر

هر چیز که هست بند را هست ترا

با بند چگونه میروی بند ببر

که جانان غواړي ځان خلاص که له مېرمني له زامنو

د مېړه غوندي فارغ سه هم له حرص هم پیوندونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه چي دي تاته يې لار کي سر پر سر بندونه ايښي

ته له بند سره ځې ځنګه، ځان آزاد که له بندونو

يك جرعه مى از مملکت جم خوشتر

بوى قدح از غذاى مريم خوشتر

آه حرى زسينه خمارى

از ناله بو سعيد و ادهم خوشتر

څاڅکی مى له مملکته تر قصرونو د جم ښه دي

د ساغر بوى هوښيارانو تر غذا د مريم ښه دي

سحرګاه چي له خماري سينې پورته سي آهونه

تر ژړا د بو سعيد او عبادت د ادهم ښه دي

ايام جوانيست شراب اوليتر

باخوش پسران باده ناب اوليتر

اين عالم فانى چو خرابست بآب

از باده در او مست وخراب اوليتر

د ځوانۍ ورځي او شپې دي له هر څه نه شراب ښه دي

ګلرخان غېږ کي نيولي عيش و نوش مى ناب ښه دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاقبت به خرابېږي دا فاني دنيا لړزانه

هستېدلي له شرابو پكښې مست و خراب شه دي

خشت سر خم ز مملكت جم خوشتر

بوی قدح از غذای مريم خوشتر

آه سحری ز سينه خماری

از ناله بوسعيد و ادهم خوشتر

د خم خښته مي خوښېږي د جمشيد تر اقليمونو

د پيالې بوی راته خوږ دی د مريم تر خوراكونو

سحرگاه چې آه سي پورته له سينو د خماريانو

ښه لگېږي د ادهم او بوسعيد تر فريادونو

ايام جواني است و شراب اوليتر

باخوش پسران باده ناب اوليتر

اين عالم فانی چو خراب است ويباب

از باده درو مست وخراب اوليتر

ډكي ډكي پيالې واخله چې د عمر دي ځواني ده

سره شراب ښكلي نوخطه نن واجبه پايكوبي ده

پر نيستۍ باندي ولاړه دا فانی دنيا خرابه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سرو ميو مست خراب سه که يوه شپه دي باقي ده

چون حاصل آدمی درين دير دو در

جز خون دل و دادن جان نيست دگر

خرم دل انکسی که معروف نشد

و آسوده کسی که خود نزاد از مادر

انسانان چي پر دي مځکه له ازله اوسېدلي

د زړه ويني يې خوړلي نفسونه يې وتلي

هغه خلگ دي نېکمرغه چي مشهور پر جهان نه دي

او هوسا هغه کسان دي چي هيڅ نه دي زيږېدلي

وقت سحراست خيز ای طرفه پسر

پر باده لعل کن بلورين ساغر

کين يکدمه عاريت درين کنج فنا

بسيار بجويی و نيابی ديگر

د سحر وخت دی نوخطه دا موسم را نه تېرېږي

بلوري جام مي را ډك که له سرو ميو چي ځلېږي

له فاني دنيا په پور دی دا يو دم را رسيدلی

بيا به ډېر ورپسي گرځې وخت چي تېر سي نه ستنېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چند ازین حیله و زر راقی عمر

تا چند مرا درد دهد ساقی عمر

حقا که من از ستیزه و خدعه عمر

چون جرعه بخاك ریزم این باقی عمر

لا ترخو به د دي عمر نیرنگونه حیلې ورمه

د ساقی له لاسه څو به دا ختین شراب چښمه

یوه ورځ به د دي عمر د فریب او چم له لاسه

لکه غوړپ دا باقي عمر ځم پر خاورو تویومه

بایار چو آرمیده باشي همه عمر

لذات جهان چشیده باشي همه عمر

هم آخر عمر رحلتت باید کرد

خوابی باشد که دیده باشی همه عمر

چي ټول عمر یې له یاره لاس تر غاړه اوسېدلی

ژوند دي ټول په عیش و نوش وي هر نعمت دي وي څکلی

خو د عمر په آخر کي لوی سفر درته لیکلی

ټوله عمر داسي ښکاري لکه خوب وي چا لیدلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افلاك كه جز غم نفزايند دگر

ننهند بجا تا نر بايند دگر

نا آمده گان اگر بدانند كه ما

از دهر چه ميكشيم نايند دگر

له آسمان څخه رانه غلل تر دنيا بې له غمونو

چې نن زيږي سبا يوسي لمن ډكه له سرونو

نه راغلي كه خبر سي زموږ د ژوند په عذابونو

رابه نه سي دې دنيا ته تر قيامته تر عمرونو

زان می كه حيات جاودانی است بخور

سرمايهْ لذت جوانی است بخور

سوزنده چو آتش است ليكن غم را

سازنده چو آب زندگانی است بخور

هغه سره شراب را واخله چې يې ژوند جاوداني وي

هنگامه يې د مستيو را وستلې پر ځواني وي

پكښې سوزي چې غمونه سور تنور غوندي بلېږي

لكه جام د خضر ډك وي پكښې تل زندگاني وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای دوست غم جهان بیهوده مخور

بیهوده غم جهان فرسوده مخور

چون بود گذشت و نیست نابود پدید

خوش باش غم بوده و نابوده مخور

دوسته غم پر جهان مه خوره د ښېګڼو د بديو

په غم نه ارزي دا خونه د ورستو زړو هستيو

څه چي وه هغه تېر سوي څه چي دي راغلي نه دي

د پرون سبا غم پرېږده دا شېبه ده د مستيو

جانا می صاف وقت گل خوش میخور

بر یاد بتان نغز و دلکش میخور

می خون رزانست و رزترا گوید

خون بر تو حلال کرده ام خوش میخور

د ګلونو په موسم کي ګرانه صاف مى دي راغلي

دا په ياد د ګلرخانو خپل ازل په موږ چنبلي

سره شراب ويني د تاك دي تاك پخپله درته وايي

څه چنبه يې نوشوه يې ما مي وينى در بخښلي

در دایره سپهر نا پیدا غور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

می نوش به خوشدلي که دور است بجور
نوبت چو بدور تو رسد آه مکن
جامی است که جمله را چشانند بدور

د آسمان په دايره کي نا آشنا نوبت چليږي
په خوښۍ دي پياله نوش که چي په جبر چنبل کېږي

چي دي هر کله نوبت سو آه به نه باسې له ستوني
داسي جام دی چي نوبت يې تر هر چا پوري رسېږي

گرباده خوری تو با خردمندان خور
يا با پسر ساده رخ خندان خور
بسيار مخور ورد مکن فاش مساز
اندك خور و گاه گاه خور و پنهان خور

که شراب چښې چښه يې په صحبت د هوښيارانو
له نوخط سره يې نوش که په ټولۍ کي د يارانو
مه يې ډېر خوره مه يې تل خوره مه دي راز وايه و چاته
هم يې لږ خوره کله کله او هم پټ له رقيبانو

گرباده خوري تو با خرد مندان خور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا با صنمی لاله رخ خندان خور

بسیار مخور ورد مکن فاش مساز

اندك خور وگه گاه خور و پنهان خور

له هوښيارو سره نوش که د سرو ميو ډك جامونه

يا ملگري که پی مخي ښايسته لکه گلونه

نه چي وران دي له مستۍ سي د رندانو محفلونه

لږ يي نوش که کله کله او پټ وساته رازونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای دوست غم جهان بیهوده مخور

بیهوده غم جهان فرسوده مخور

چون بود گذشت و نیست نا بود پدید

خوش باش و غم بوده و نا بوده مخور

څه په زړه کي دي ځای کړي د فاني دنيا غمونه

په غمونو کله ارزي د ژوندون دا ورانه خونه

څه چي وه هغه تېر سوي د راتلونکو درك نسته

په خوښيو کي يې هېر که د هستۍ نيستۍ غمونه

ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر

باغ طربت بسبزه آراسته گیر

و انگاه بر آن سبزه شبی چون شبنم

بنشسته و با مداد بر خاسته گیر

اې زړګيه له جهانه چي درځي په قانع کېږه

د مستۍ په تازه باغ کي له سبزو سره خوښېږه

بيا په څېر د شبنم راسه پر سبزه يوه شپه کښېنه

او سهار د لمر په وړانګو هم پاڅېږه هم ورکېږه

از گردش روزگار بهری بر گیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر تخت نشین بکف ساغر گیر

از طاعت و معصیت خدا مستغنی است

باری تو مراد خود از عالم بر گیر

برخه یوسه له روزگاره د فلك له گردشونو

د خوښیو پر تخت کښینه شرنگی جوړ که د جامونو

خدای پخپله بې پروا دی له طاعت له گناهونو

د قسمت شراب دي نوش که له ساغره له خمونو

دنیا همه سر بسر ترا خواسته گیر

صد گنج بزر و گوهر آراسته گیر

پس بر سر آن گنج چو بر صحرا برف

روزی دو سه بنشسته و برخاسته گیر

دا دنیا هغسي بوله چي ته هرڅه غواړي ستا وي

سل د زرو خزانې وي د غمونو درته شا وي

ته به پروت پر خزانو یې لکه واوره پر دښتونو

دوې یا درې ورځی به ناست یې بیا به هر څه نیمه خوا وي

ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغ طربت به سبزه آراسته گیر

وآنگاه بر آن سبزه شبې چو شبنم

بنشسته و با مداد بر خاسته گیر

چي هستي ده خدای درکړې په خوښېږه هوسېږه

چي هم می وي هم نگار وي پر سبزه باندی نخېږه

شپه دي تېره پر سبزه که هستي ټوله یوه شپه که

د شبنم په دود شپه راسه او سهار ورنه کوچېږه

بازي يو دم پريده از عالم راز

شايد كه بروم راه از نشيبى بفراز

اينجا چو نيافتم كسى محرم راز

زآن دركه در آمدم برون رفتم باز

زه يو باز وم د رازونو له عالمه الوتلی

ما وي گوندي خرك پيدا كړم پاس د هسك پر لوري تللی

چي مي دلته پيدا نه كړ ځوك محرم چي راز خوندي كړي

پر هغه دروازه ولاړم چي دننه وم راغلی

ای دل چو حقيقت جهان است مجاز

چندين چه خوری غم اندرين قحط نياز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تن را بقضا سپار و با درد بساز

کین رفته قلم ز بهر تو ناید بّاز

حقیقت د دې جهان دی د مجاز په تول تللی

څه به غم خورې دې نړۍ چی هر سړی په زړه نتلی

ځان دې وسپاره قضا ته زړه له درد سره پخلا که

ستا دپاره نه راګرځي چي قلم یې دی وهلی

با تو خرابات اګرګویم راز

به زانکه بمحراب کنم بی تو نماز

ای اول و اخر خلقان همه تو

خواهی تو مرا بسوز خواهی بنواز

که له تا سره رازونه په مغان کې بې پردې کړم

تر دې ښه چی په محراب کې بېله تا سر پر سجدې کړم

هم اول یې هم اخر یې د دې ټولو مخلوقاتو

نازوې مې که سوځې مې زه به څرنګه ګیلې کړم

میپرسیدی که چیست این نقش مجاز

ګر بګویم حقیقتش هست دراز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقشی است پدید آمده از دریایی

وآنگاه شده بقعر آن دریا باز

تا به تل كړلې پوښتني هنگامه د مجاز څه ده؟

حقيقت كه درته وايم دا كيسه ډېره اوږده ده

يو جلوه ده ښكاره سوې يوه شپه له يو دريابه

بيرته تللې سمندر ته په موجونو كي يې شپه ده

از روی حقيقتی نه از روی مجاز

ما لعبتكانم و فلك لعبت باز

بازيچه همی كنيم بر نطع وجود

افتيم بصندوق عدم يك يك باز

غوږ پر نيسه حقيقت دی هسی نه ده چي مجاز دی

دا موږ ټول يو ناوكياني او فلك ناوكی باز دی

د وجود پر ميدان گرځو ناوكی غوندي لوبېږو

يو يو ځو د نېستی كور ته دا زمان دی دا يې راز دی

از جملهء رفتگان اين راه دراز

باز امده كوكه خبری گيرم باز

هان بر سر اين دو راههء آز و نياز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیزی نگذاری که نمی ایی باز

پر دې توره اوږده لاره عالمونه دي وتلي
داسي څوك مي پيدا نه کړ چي رازونه يې ويلي
دا د حرص او دا د طمع دوراهي ته دي پام نيسه
درڅه پاته چي شی نه سي تللي بيا نه دي راغلي

معشوق که عمرش چو غمم باد دراز
امروز بنو لطفی کرد آغاز
بر چشم من انداخت دمی چشم و برفت
یعنی که نکویی کن و درآب انداز

د جانان عمر دي اوږد وي لکه شپې زما په غمو کي
نن يې نوی کرم وکړ په نازونو کرشمو کي
زما پر سترګو يې کړې سترګي برابري بيرته ولاړی
يعني خپله نېکي وکه بيا يې وا چوه اوبو کي

لب بر لب کوزه بردم از غایت آز
تا زو طلبم وا سطه عمر دراز
کوزه بزبان حال بامن میگفت
عمری چو تو بوده ام دمي بامن ساز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرص اخیستی وم پر شونډو د کوزې چې پرېوتلم
د اوږده ژوندون په طمع په سره می نه مړېدلم
او کوزې د حال په ژبه په ورو ورو راته ویله
را نژدې سه چې یو عمر زه هم ستا پر لارې تللم

این چرخ که با کسی میگوید راز
کشته به ستم هزار محمود و ایاز
می خور که بکس عمر دوباره ندهند
هر کس که شد از جهان نمي آید باز

دا فلك دی چې هیچاته د زړه نه وايي رازونه
هم محمود او هم ایاز یې په ستم وړي زرگونه

شراب وچښه چې عمر بیا په لاس در تللای نه سي
ځوك چې تللي له جهانه راپې نغلل احوالونه

رو بر سر افلاك جهان خاك انداز
می میخور و گرد ماهرویان میتاز
چی جای عبادتست و چی جای نماز
کز جملهء رفتگان کسي نامد باز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سه توري خاوري توی که پر جهان د آسمانونو

د ښايستو حورو په منځ کي پورته کړنگ که د جامونو

څه به ځای د عبادت وي څه محراب دی د لمونځونو

څوك چي تللي ستانه نه سول له ناپايو سفرونو

کردیم دگر شیوه رندي آغاز

تکبیر همی زنیم بر پنج نماز

هر جا که پیاله ایست ما را بینی

گردن چو صراحی سوی او کرده دراز

د رندۍ لار مو اخيستې ځو روان يو په مزلونو

د تکبير ناري مو پورته پر پنځو واړو لمونځونو

چي هر ځای پيالې تشيږي په هغه محفل کي ناست يو

صراحي رنگه مو غاړي اوږدي کړي تر جامونو

باتو بخرابات همی گویم راز

به زانکه کنم بی تو بمحراب نماز

ای اول و آخر همه خلقان تو

خواهی تو مرا بسوز و خواهی بنواز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه چي تا ته خرابات کي د زړه وايمه رازونه

نه چي ولاړ سمه محراب ته بېله تا وکم لمونځونه

د مخلوق اول آخره ستا له لوري مي قبول دي

که مي سوځې په اورونو او که راکړې کوثرونه

از جمله رفتگان این راه دراز

باز امده کو که بما بگوید راز

پس بر سر این دوراه آزار و نیاز

با هیچ نمانی که نمی اید باز

پر دي توره اوږده لاره چي هر څوك دي ور وتلي

بيرته نه دي څوك راغلي چي رازونه يې ويلي

موږ ولاړ پر دوراهي يو د ګناه او ثوابونو

چي تش لاسی پاته نه سې چي راغلي تېوله تللي

رو بر سر افلاك وجهان خاك انداز

می میخور و گرد خوبرویان می تاز

چی جای عتاب آمد و چه جای نیاز

کز جمه روندگان کسی نامد باز

د جهان په خوله كه خاوري هم پر سر د آسمانونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د گلرخو سره نوش که ډك جامونه له خمونو

نه خبر څوك له ثوابه نه اګاه څوك له عذابه

نه له تلليو څوك راغلی نه يې څرك د احوالونو

وقت سحر است خيز ای مايه ناز

نرمك نرمك باده خور و چنگ نواز

کانها که بجايند نپايند دراز

و آنها که شدندکس نمی آيد باز

لږ د ناز خوبونه پرېږده د سهار وخت دی جانانه

جام که پورته چنګ را واخله چي پردی سمه له ځانه

د يو څو شپو مېلمانه دي چي ژوندي پر دنيا پايي

او بيا نه دي ستانه سوي څوك چی تللي له جهانه

کرديم دگر شيوه رندی آغاز

تکبير همی زنيم بر پنج نماز

هر جا که پياله ايست ما را بينی

گردن چو صراحی پی او کرده دراز

د رندۍ لار مو پيل کړې اوس روان پر دې کوڅې يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنځو لمونځونو وخت کي په تکبير او په ناري يو

چي هر ځای پيالې شرنګېږي پر هغه ميدان مو غواړه

صراحي مو غاړی اوږدې کړي ور پسې يو

گرگوهر طاعتت نسفتم هرگز

گرد گنه از چهره نرفتم هر گز

با این همه نومید نیم از کرمت

زیرا که یکی را دو نگفتم هر گز

که گوهر د عبادت مي په هيڅ وخت نه دی پيیلی

د گناه گرد مي له مخه په ژوند هيڅ نه دی پرېولی

له درباره د کرم دي نا اميده ځکه نه يم

دوه مي هيڅ نه دي ويلي چي مي يو احد منلی

ما عاشق و آشفته و مستیم امروز

در کوی بتان باده پرستیم امروز

از هستی خویش بلکی رسته

پیوسته بمحراب الستیم امروز

نن له هر څه بې پروا يو لېوني يو عاشقان يو

د گلرخو په کوڅو کي جام په لاس گرځو مستان يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځانه پردي سوي له هستيه بېخبره

د الست محراب کي ناست يو په طلب د خپل جانان يو

آب رخ نو عروس رز پاك مريز

جز خون دل تاب ناپاك مريز

خون دو هزار تاب نامعلوم

بر خاك بريز و جرعه بر خاك مريز

چي رسوا درڅخه نه سي د مغان د لور رازونه

د ناپاکو توبه ګارو همېشه تېر سه له خونه

د دوو زړو منافقو توبه ګارو ويني توی که

پام چي توی پر خاورو نه کې نه يو څاڅکی نه جامونه

حکيمي که ازو محال باشد پرهيز

فرموده و امر کرده کز وی بگريز

انگاه ميان امر و نهيش عاجز

اين قصه چنان بود که کج دار و مريز

هغه کار چي يې له کړلو ممکن نه دي پرهېزونه

راته ايښي يې په مخ کي سل سزاوي سل بندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د امر او د نهي تر مابين يو عاجز پاته
قصه داسي ده چي کړه يې چاته مه وايه حالونه

يا رب تو جمال آن مهر انگيز
آراستهٔ به سنبل عنبر بيز
پس حکم همی کنی که در وی منگر
اين حکم چنان بود که کج دار و مريز

خدايه يو ځل دي پيدا کړل تر سپوږمۍ ښکلي مخونه
ګڼي زلفي غټي سترګي سره شونډان لکه لعلونه
بيا نو وايې مه ورګورئ خو دا حکم داسي ښکاري
چي پياله کړه در واخله خو توی نه کې شرابونه

از حادثهٔ زمان زآينده مترس
وز هر چه رسد چونيست پاينده مترس
اين يکدمه نقد را بعشرت بگذار
از رفته ميندیش زآينده مترس

بېره مه کړه له زمانه ورسره چي حادثې دي
له هغو مه کوه بېره چي عمرونه يې شېبې دي
دغه دم دي غنيمت دی تېروه يې په مستيو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له راتلونکو مه ېرېږه پرېږده تېري زمانې دي

مرغی دیدم نشسته بر بارهٔ طوس

در پیش نهاده کلهٔ کیکاووس

باکله همیگفت که افسوس افسوس

کو بانگ جرسها و چه شد نالهٔ کوس

ما مرغه ولیدی ناست و پاس د طوس په کنګرو کې

او کوپړی د کیکاووس یې مخ ته اېښې وه په پښو کې

و کوپړۍ ته یې ویله چې افسوس افسوس غریبه

څه سو شرنګ د جرسونو څه سو ږغ په نغارو کې

خیام اگر زباده مستی خوش باش

با ماهرخی اگر نشستی خوش باش

چون عاقبت کار همه نیستی است

انگار که نیستی چو هستی خوش باش

اې خیامه که له میو نن مستي ده په خوښېږه

هم نګار له څنګه ناست دی هم ځواني ده هوسېږه

عاقبت پر دې نابوده د عدم او نیستۍ وار دی

داسې وګڼه چې نه یې چې هستي ده په خوښېږه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامیست که عقل آفرین میزندش

صد بوسه ز مهر بر جبین میزندش

وین کوزه گر دهر چنین جام لطیف

میسازد و باز بر زمین میزندش

داسي جام دی چي خالق يې په ازل ختې خيشتې کړي

بيا يې سل مچي له نازه پر تندې باندی خپرې کړي

دا کلال د زمانې دی چي نازك ښکلي جامونه

جوړوي يې هم پخپله بيا يې مات ذرې ذرې کړي

درکارگه کوزه گری رفتم دوش

دیدم دو هزار کوزه گویا و خموش

ناگاه یکی کوزه بر آورد خروش

که کوزه گر و کوزه خر و کوزه فروش

بيگاه ولاړم کارخانې ته د کلال د صنعتونو

زر کوزې وې هم خاموشې هم گويا وې پر طاقونو

د يوې کوزې له خولې سو نابېره دا ږغ پورته

کوم کلال، څوك رانيوونکی، څوك صاحب د دې مالونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمست بیخانه گذر کردم دوش

بیری دیدم مست و سبویی بر دوش

گفتم ز خدا شرم نداری ای پیر

گفتا کرم از خداست می نوش خموش

بېگاه ولاړم میخانې ته د توبې خونه ویجاړه

یو بوډا مي سو په سترګه صراحي ډکه پر غاړه

وې يې څه کوې سپين ږيري شرم نه لرې له خدایه

ویل دا د خدای کرم دی خوله در نیسه شراب غواړه

پندی د همت اگر بمن داری گوش

از بهر خدا جامه تزویر مپوش

دنیا همه ساعتی وعمر تو دمی

از بهر دمی عمر ابد را مفروش

دا یو پند مي په غوږ واوره ګوره ځان چي پر شا نه کې

خدای ته ګوره چي په تن دي دا جامه د ریا نه کې

دنیا ټوله یو ساعت ده او ستا ژوند یوه شېبه دی

ابدي عمر هوښیاره په شېبه چي سودا نه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمده ها آب مکن زهرهء خویش

وز هر جهتی شور مکن شهره خویش

بر دار زدنیای دنی بهرهء خویش

زان پیش که دهر بر کشد دهرهء خویش

زهره مه چوه سبا ته چي لا نه يې ورغلی

هري خواته وهې منډې د شهرت غم يې نيولی

له دې ټيټي دنياگيه خپله گټه واخله درومه

لا دمخه چي زمان يې خپل ساطور ته پرې ايستلی

خيام زمانهازکسی دارد ننگ

کو در غم ايام نشيند دلتنگ

می خور تو درآبگينه با نالهء چنگ

زآن پيش که آبگينه ات آيد بر سنگ

زمانه له هغو خلكو شرم ننگ لري خيامه

زړه يې شين وي له ايامه گيله من د هسك له بامه

جام دي ډك لره له ميو نی و چنگ در سره واخله

هسي نه چي دي ډبره پر جام ولوېږي ناپامه

اين صورت كوزه جمله نقش است وخيال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عارف نبود هرکه نداند این حال

بنشین قدحی باده بنوش و خوش باش

فارغ شو ازین نقش خیالات

د کوزې دا شکل وینې ټول تصویر دی د خیالونو

عارف نه دی څوك چې نه وي با خبر له دې حالونو

کښېنه جام که پر سر پورته غم دي وشړه له خوني

ځان فارغ که له تصویره د محال خیال و خوبونو

چند از غم و غصهء جهان قالاقال

برخیز و بشادی گذران حالاحال

از سبزه چو شو روی زمین میلامیل

در کش می لعل از قدح مالامال

څو تر څو به وي غمونه شنه به زړونه له روزګار وي

د مستۍ چیغي که پورته څو له غمه به چغار وي

مخ د مځکي شین دی سور غاټول پر غوړېدلی

جام که ډك له هغو میو چي تك سور لکه انار وي

از جرم حضیض خاك تا اوج زحل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کردم همه مشکلات گردون حل

بیرون جستم ز بند هر مکر وحیل

هر بنده کشاده شد مگر بند اجل

ما د مځکي له کوګله بیا تر اوجه د زحل

مشکلات د آسمانونو او د ستورو مي کړه حل

ځان مي خلاص کی له بندونو د مکرونو د چلونو

فقط یو بند سو را پاته هغه بند و د اجل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کس خلد و جحیم را ندیدست ایدل

نی نیز از انجهان رسیدست ایدل

امید و هراس ما بچیزیست کزآن

جز نام و نشانی نه پدیدست ایدل

نه جنت او نه دوږخ دی اې زړګیه چا لیدلی

او نه څوك زموږ تر محفله له هغې دنیا راغلی

موږ له داسې شي ببرېږو موږ امید دی په تړلی

چې یې نوم او نښان سته خو چا یې رنګ نه دی لیدلی

باسبزه خطی تازه تر از خرمن گل

از دست مده جام می و دامن گل

زآن پیش که ناگه شود از باد اجل

پیر اهل عمر ما چو پیراهن گل

چې تازه د ګل تر ونه یو نوخطه درسره وي

لمن پرېږده د ګلونو او په لاس به دې پیاله وي

هسې نه وي چې ناپامه د اجل بادونه راسي

او د سرو ګلو په څېر مو د ژوندون ګرېوان پاره وي

در مسجد اگر چه با نیاز آمده ام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقا که نه از بهر نماز آمده ام

اینجا روزی سجاده دزدیدم

آن کنهه شدست باز آمده ام

که هر څه تر دې مسجده تمنا ته یم راغلی

نه لمونځو نه سجدو ته نه دعا ته یم راغلی

یوه ورځ مې له محرابه مسله ده په غلا وړې

اوس هغه د زړه سوې بلې غلا ته یم راغلی

ماییم در اوفتاده چون مرغ بدام

دلخسته روزگار و اشفته مدام

سر گشته در این دایره بې در وبام

نا مّده بر مراد و نا رفته بکام

د مرغیو په څېر راغلو د ازل دام ته لوېدلي

زړونه ستړي ورځې ستړي شپې د غم په تار پېيلي

دې لار ورکې دایره کی لا لهانده له اوله

نه له مراد سره راغلي نه په مراد یو رسېدلي

یکدست بمصحفیم و یکدست بجام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گه مرد حلالیم وگهی مرد حرام

ما ییم درین گنبد فیروزه رخام

نی کافر مطلق نه مسلمان تمام

هم د میو جام په لاس کي هم په ذکر د قران یو

کله کله حرام وخورو کله ټینګ پر خپل ایمان یو

تر دي شنه اسمان را لاندي موږ هم یو له بندګانو

چي نه بشپړ کافران یو نه سوچه مسلمانان یو

بې باده نبوده ام دمی تا هستم

امشب شب قدراست ومن امشب مستم

لب بر لب جام و سینه بر سینه خم

تا روز بگردن صراحی دستم

بې سرو میو هرګز نه وم چي پیدا پر زمانه یم

دا نن شپه ده د شب قدر زه په میو مستانه یم

د جام شونډو باندي شونډي پر سینه د خم سینه ده

تر سهاره صراحي ده لاس تر غاړه ورسره یم

ګویند مرا که می پرستم هستم

ګویند مرا فاسق و مستم وهستم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ظاهر من نگاه بسیار مکن

کاندر باطن چنانکه هستم هستم

شرابي مي عالم بولي دوی دي وايی وایم یمه

که فاسق او مست مي بولي وایم یمه مستي کړمه

څه مي هر ګړی مخلوقه ظاهري صورت ته ګورئ

په ظاهره چي مي ګورئ په باطن کي هسي یمه

گرمن زمی مغانه مستم هستم

ور عاشق و رند و می پرستم هستم

هر طایفهء بمن گمانی دارند

من از آن خودم چنانکه هستم هستم

که له میو د مغانه هسي مست یم دا دی یمه

که مین یمه که رند یم می پرست یم دا دی یمه

طایفي د خلکو ویني ما په خپلو آیینو کي

زه پخپله خپل وجود یم چي دا هست یم دا دی یمه

گر من گنه روی زمین کردستم

عفو تو امید است که گیرد دستم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گفتی که بروز عجز دستت گیرم

عاجز تر ازین مخواه کاکنون هستم

که په غاړه مي د ټولو مخلوقاتو گناهونه

ستا د عفوي په امید یم چي مي ونیسې لاسونه

تا ویل چي خوار وزار یې په هغه ورځ دي لاس نیسم

لاس مي نیسه چي عاجز یم نور به څه وي ذلتونه

گل گفت که دست زر افشان اوردم

خندان خندان رو بجهان اوردم

بند از سر کیسه بر گرفتم رفتم

هر نقد که بود در میان اوردم

گل ویل مخ مي نیولی محفلونو د جانان ته

خوله مي ډکه له خندا ده یم راغلی دې جهان ته

امیانئ مي کړلې خلاصي ور رهي سوم گلستان ته

چي مي څه نغده درلوده ما ور خوشي کړه میدان ته

تاظن نبری که من بخود موجودم

یا این زه خونخواره بخود پیمودم

چون بود و حقیقت من ازو بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

من خود که بدم کجا بودم کی بودم

څو چي شك در پيدا نه سي چي موجود يمه پخپله

دا اوږده خونړۍ لاره زه پخپله پی کومه

ځکه دی هلته موجود و او له ده زما حقيقت دی

دا زه څوك ومه پخپله، چېري وم او کله ومه

کو محرم راز تا بگويم يکدم

کز اول کار خود چه بودست آدم

محنت زده سرشته از گل غم

يکچند جهان بگشت برداشت قدم

چا ته ووايم رازونه ما محرم نه دی ليدلی

چي آدم له لويه سره څه شي و څنګه راغلی

له لومړۍ ورځي ازل دی له غمو سره اخښلی

څو قدمه يې اخيستي په جهان کي ګرځېدلی

گفتم دگر بادهء گلگون نخورم

می خون رزانست دگر خون نخورم

پير خردم گفت بجد ميگويی

گفتم کی مزاح ميکنم چون نخورم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وې بيا به له جامونو سره شراب نه تشومه

سره شراب دي د تاك ويني زه به ويني څنګه خورمه

پير د عقل مي ويله په ريشتيا دي پرهېز وکړ؟

ما وې ټوکي کوم پيره می به څنګه نه چښمه

در عشق تو صد گونه ملامت بکشم

ور بکشم آن عهد غرامت بکشم

گر عمر وفا کند جفاهای تورا

بازی کم از آنکه تا قیامت بکشم

ستا په مينه كي جانانه ورمه سل رنګه تورونه

که پر قول سوم پښېمانه زما يې غاړه ستا تېغونه

که مي عمر وفا وکړه که مي ژوند لا په نصيب و

تر قيامته به دي ورمه د جفا درانه بارونه

با رحمت تو من از گنه نندیشم

با تو شه تو ز رنج نندیشم

گر لطف تو ام سفید رو انگیزد

حقا که ز نامه سیه نندیشم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا رحمت چي را سره وي له گناه ولي بېرېږم

ستا د نوم توښه لرمه رنځ د لاري ته درېږم

که مي ستا رحمت ژوندی کی په سپين مخ له خپله گوره

که په لاس مي توره پاڼه راته راکي نه زورېږم

از باده شود زسر تکبر هاکم

وز باده شود گشاده بند محکم

ابلیس اگر زباده خوردی جامی

کردي دو هزار سجده پیش آدم

له سرو ميو کبر کم سي د سرونو په کاسو کي

ټينگ بندونه په خلاصيږي هم په زړونو هم په خولو کي

که ابلیس وای پورته کړی یو ډك جام د دې سرونو

ستړی کړی به يې ځان وای و آدم ته په سجدو کي

با نفس همیشه در نبردم چکنم

وز کرده خویش بدرم چکنم

گیرم که زمن در گذرانی بکرم

زين شرم که دیدی که چه کردم چکنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل نفسه سره تل یم شپه او ورځ په جنګ لوېدلی

زه له خپلو کړو پښېمان یم له دې درده کړېدلی

او که ستا کرم راتېر سي زما تر کړو ګناهونو

له دې شرمه به زه څه کړم چي ګناه کي دي لیدلی

بر مفرش خاك خفتگان می بینم

در زیر زمین نهفتگان می بینم

چندانکه بصحرای عدم مینگرم

نا آمدگان و رفتگان می بینم

د دې خاورو پر کمبله خلك وینم چي بیده دي

تر دې مځکي لاندی وینم بې حسابه چي پراته دي

هر څه سترګي غړومه د عدم بېدیا ته ګورم

یا به تللي پکښې ګورم یا راغلي هر ګز نه دي

من ظاهر نیستی وهستی دانم

من باطن هر فراز و پستی دانم

با این همه از دانش خود بیزارم

گر مرتبه ورای مستی دانم

را ښرګند ټول ظواهر دي د نېستیو د هستیو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسرارو خبردار یم هم د هسکو هم پستیو

هغه ورځ به یم بېزاره له خپل هوش له خپلي پوهي

که مي یاده مرتبه کړه چېرته لوړه تر مستیو

گرد دگری چگونه پرواز کنم

یا عشق تو یې چگونه آغاز کنم

يك لحظه سرشك دیده می نگذارد

تا چشم بروی دگری باز کنم

زما وزر به ښنگه جوړ کي بېله تا بل ځای کي سیوري

ستا د عشق ذکر مي مل وي ښنگه یاد کمه نور توري

اوښکو کله دی پرېږ ایښی زما د سترگو د کور غولی

چي مي سترگي کمه خلاصي بېله تا د بل پر لوري

از آب وگلم سرشتهء من چکنم

وین پشم وقصب تو رشتهء من چکنم

هر نیك و بدی که از من آید به وجود

تو بر سر من نوشتهء من چکنم

چي دي زما اوبه او ختې په لومړی ورځ دي اخښلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د ژوند په تانسته دي د قضا توري اودلي

که مي خير له لاسه کېږي که مي شر خيژي له لاسه

زما په وس نه ده خالقه دا خو تا راته ليکلي

هريك چندی يکی بر آيد که منم

با نعمت و باسيم و زر آيد که منم

چون کارك او نظام گيرد روزی

ناگه اجل از کمين در آيد که منم

يو څو ورځي څوك په ښار کي ځان ښکاره کي وايی زه يم

ځان د ژوند په نعمتونو مستانه کي وايی زه يم

هوسونه چی د ژوند يې پوره کېږی يو ناڅاپه

له گوښې اجل پيدا سي پرې حمله کي وايی زه يم

من بی می ناب زيستن نتوانم

بی باده کشيدن بار تن نتوانم

من بنده آن دمم که ساقی گويد

يك جام دگر بگير ومن نتوانم

زه بې ميو بې مستيه ژوندون نه سمه کولای

درانه پېټي د ژوندون مي بې شرابو نه سم وړلای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه بنده د هغه آن یم چي ساقي مي راته وایي

دا یو جام که پر سر پورته زه يې نه سمه چښلای

زینگونه که من کار جهان می بینم

عالم همه رایگان یگان می بینم

سبحان الله بهر چه در مینگرم

ناکامی خویشتن در آن میبینم

په دې توګه چي يې ګورم د جهان واړه کارونه

یو په یو چي پکښي ګورم په نړۍ کي عالمونه

هی سبحان الله چي ګورم چي هر څه ته نظر وکم

ناکامي مي پکښي وینم او تباه ټول عملونه

من باده خورم ولیك مستی نکنم

الا بقدح دراز دستی نه کنم

دانی غرضم زمی پرستی چه بود

تا همچو تو خویشتن پرستی نه کنم

له مستیه به پرهیز یم که هر څو شراب چښمه

بې د سرو میو له جامه بل ته لاس نه اوږدومه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته پوهېږې له سرو مېو زما مطلب څه دی زاهده؟

ستا په خېر مي خپل وجود ته له سجدې پر هېڅ کومه

گل گفت کن من یوسف مصر چمنم

یا قوت گرانمایهء پر زر دهنم

گفتم چو تو یو سفی نشانی بنمای

گفت که بخون غرقه نگر پیرهنم

گل په خپل حسن مغروره چي یوسف یم په چمن کي

خوله مي ډکه له یاقوتو او طلا مي ده لمن کي

ما وي څرنگه یوسف یې نښاني یې راته وایه

ویل وگوره په وینو سور کمیس لرم په تن کي

هر روز پگاه در خرابات شوم

همراه قلندران بطامات شوم

چون عالم سر والخفیات تویی

تو فیقم ده تا بمناجات شوم

هر سهار او ماښام گرځم په کوڅو کي د مغانو

زړه مي درود او ذکر غواړي د دوهی قلندرانو

ته قادر یې ته دانا یې له عالمه د اسرارو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را نصيب مي مناجات که د شيخانو زاهدانو

در پای امل چومن سر افگنده شوم

وز دست اجل چو مرغ پر کنده شوم

زينهار گلم بجز صراحی مکنيد

شايد که چو پر زمی شوم زنده شوم

چي ارمان مي پوره نه سي نه په ژوند کي بريالی سم

يا مرغه له بڼو کښلی د اجل په لاس مريی سم

صراحي مي کړي له خاورو چي بل څه رانه جوړ نه کي

ګوندي ډك مي کړي له ميو او زه بيرته را ژوندی سم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشمن به غلط گفت که من فلسفیم

ایزد داند آنچه او گفت نیم

لیکن چو درین غم آشان آمده ام

آخر کم از انکه من بدانم که کیم

په غلطه دښمن وايي فلسفي په عقيده يم

غليمان چي هرڅه وايي خدای خبر دی هغه نه يم

خو چي راغلم دې دنيا ته، دې ځالې ته د غمونو

پوهېدلی په دې نه يم چي زه څوک يم چي زه څه يم

این چرخ فلك كه درو حیرانیم

فانوس خیال ازو مثالی داریم

خورشید چراغ آن و عالم فانوس

ما چون صوریم کاندرو گردانیم

د اسمان څرخ ته چي گورو چي حیران وهو چورتونه

يو د خيال فانوس يې بوله كه زما اوري مثالونه

لمر څراغ پکښې ځړېږي او عالم لكه فانوس دی

سرگردانه پکښې گرځو لکه موږ يو صورتونه

برخیز و بیا تا می گلرنگ کشیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با نغمه عود و ناله چنگ کشیم

هشدار که ایام تراویح گذشت

عید است بیا تا می گلرنگ کشیم

راځئ وچښو شراب چي سره په رنګ ارغواني وي

چي د چنګ نغمې محفل کي راته ګډي نوراني وي

د روژو عبادتونو، تراویح ورځي سوي تېري

اختر راغی، سره می راوړه چي پیاله يې اناري وي

بر خیز و بیا که چنگ بر چنگ زنیم

می نوش کنیم و نام بر ننگ زنیم

سجاده بیك پیاله می بفروشیم

وین شیشه زهد بر سر سنگ زنیم

شرنګ د ساز او مستۍ جوړ کړئ اور کړئ ورته و تقوا ته

سر پر سر به پیالې نوش کو نام و ننګ به پرېږدو شاته

مسئله د عبادت به په یوه پیاله سودا کړو

او ښیښه د زهد ایله کړئ پر ډبره چي سي ماته

ای مفتی شهر از تو پر کار تریم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با این همه مستی زتو هوشیار تریم

تو خون کسان خوری وما خون رزان

انصاف بده کدام خونخوار تریم

اې د ښار مفتي دا واوره چي له تانه خو پر لار یو

که هر څونه موږ مستان یو بیا لا هم تر تا هوښیار یو

موږ د تاك ويني چښلي ته چښې د سړو ويني

ته انصاف وکه په منځ کي چي اوس کوم يو ډېر خونخوار يو

تا چند اسیر عقل هر روزه شویم

در دهر چه صد ساله چه یکروزه شویم

در ده توبه کاسه می ازآن پیش که ما

در کارگه کوزه گران کوزه شویم

لا تر څو به هره ورځ يو بند د عقل زولانه کي

څه سل کاله څه يوه ورځ يو ژوندي په زمانه کي

تر هغه دمخه راوړه په کاسو کي شرابونه

چي کوزه سي رانه جوړه د کلال په کارخانه کي

میلم به شراب ناب باشد دایم

گوشم به نی و رباب باشد دایم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرخاك مرا كوزه گران كوزه كنند

آن كوزه پر از شراب باشد دايم

تل خمار يم د شرابو د سرو ميو د جامونو

همېشه مي وي غوږ ايښی هم پر نی او ربابونو

که کلال مي کي له خاورو صراحي او کوزه جوړه

تل دي ډکه صراحي وي او کوزه له شرابونو

ايدوست بيا تا غم فرا نخوريم

وين يكدمه عمر را غنيمت شمريم

فردا كه ازين دير فنا درگذريم

با هفت هزار سالگان همسفريم

راسئ غم د بلي ورځي د سبا نه خورو رندانو

دا يوه شېبه د عمر غنيمت واخلو دوستانو

چي له دې فاني جهانه د بقا جهان ته ولاړ سو

د اووه زره كلونو همسفر به يو يارانو

افسوس كه بيفايده فرسوده شديم

وز طاس سپهر سرنگون سوده شديم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در دا و ندامتا که تا چشم زدیم

نا بوده بکام خویش نا بوده شدیم

هی افسوس چی سوو بیځایه هم زاړه هم شوړېدلي

د فلك تر کاسې لاندي ټول او سپړو سولېدلي

د زمان ظالم له لاسه چي مو سترګي رپولې

چپاو راغی موږ مطلب ته یو لا نه یو رسېدلي

ای چرخ ز گردش تو خرسند نیم

آزاد کنم که لایق بند نیم

گر میل تو با بیخرد و نا اهلست

من نیز چنان اهل و خردمند نیم

ای فلکه ستا له وېشه زه راضی او قرار نه یم

ما آزاد له زولنې که زه د بند سزاوار نه یم

که دوستان او انتخاب دي جاهلان او نا اهلان دي

زه هم نه یم دونه اهل زه هم دونه هوښیار نه یم

از خالق کردگار و از رب رحیم

نومید نیم بجرم عصیان عظیم

گر مست و خراب خفته باشم امروز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردا بخشد بر استخوانها رميم

له خالق سره کم نه دي رحمتونه نعمتونه

نا اميد ورڅخه نه يم را بخښي لوی گناهونه

که نن پروت مست و خراب يم له جامونو د سرو ميو

په سبا به را معاف کړي زما وراسته خاوري هډونه

ما خرقه زهد در سر خم کرديم

در خاك خرابات تيمم کرديم

باشد که درين ميکده ها در يابيم

عمری که درآن مدرسه هاگم کرديم

موږ چوخه د پرهېز رنگ کړه په خمونو په پيالو کي

تيمم مو دی وهلی د شرابو په کوڅو کي

گوندي وي بيرته پيدا کو دي ويجاړو ميخانو کي

هغه شپې چي مو کړي ورکي په کتاب او مدرسو کي

يك چند به کودکی به استاد شديم

يك چند ز استادي خود شاد شديم

پايان سخن شنو که ما را چه رسيد

از خاك در آمديم و برباد شديم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو ورځې ماشومان و شاګردان د لوی استاد سوو
يو څو ورځې له دې خپلې استاديه په زړه ښاد سوو
له دې ژونده له تلاښه موږ ته څه شي په نصيب سول
چې له خاورو و راغلي عاقبت ټوله برباد سوو

زين خانه که به صد نوا آمده ایم
رفتند بسی زما و ما آمده ایم
از رفته و آینده نگفته است کسی
باید بکجا شد زکجا آمده ایم

له دې کوره چې په سلو فريادونو يو وتلي
زموږ له ډلې داسي ډېر دي هم راغلي هم ترې تللي

نه د تلليو احوال راغی نه راتلونکي را معلوم دي
چې آخر به چېرې ولاړ سو او له کومه يو راغلي

ما افسر خان و تاج کی بفروشیم
دستار قصب ببانگ نی بفروشیم
تسبیح که پیك لشكر تزوير است
ناگاه بیك جرعهء می بفروشیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شوکت او شانه تېر یو خرڅوو د کی تاجونه

تخت دي واخله د زربفتو موږ ته راوړه نی چنګونه

او تسبیح چي سر لښکر دی د ریا او فریبونو

خرڅوو يې په را نیسو یو څو څاڅکي شرابونه

چون نیست مقام ما درین دیر مقیم

پس بی می و معشوق خطاییست عظیم

تاکی ز قدیم ومحدث ای مرد سلیم

چون من رفتم جهان چه محدث چه قدیم

چي له دې فاني جهانه عاقبت روانېده دي

لو خطا بېله معشوقه بېله میو اوسېده دي

لا تر څو کړئ هوښیارانو د زاړه نوي خبري

چي څوك ولاړ سي له جهانه په زاړه نوي يې څه دي

در دایره وجود دیر آمده ایم

وز پایه مردمی بزیر آمده ایم

چون عمر نه بر مراد ما میگزرد

باری بسر آمدی که سیر آمده ایم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناوخته یو راغلي د هستۍ تر میدانونو

یو قدم یو کښېښته سوي د انسان تر مقامونو

زموږ د زړه په خوښه نه دي د دې عمر شپې او ورځې

کشکي ژر وای تېرې سوي موږ ماړه یو له عمرونو

زآن پیش که از زمانه تابی بخوریم

با یکدیگر امروز شرابی بخوریم

کاین چرخ فلك بگاه رفتن ما را

چندان ندهد امان که آبی بخوریم

چې زمان لا نه وي کړي فیصله زموږ د وهلو

راسه کښېنه ورځ کو تېره د سرو میو په چښلو

زه پوهېږم چې آسمان به په ساعت کې زموږ د تللو

یو ګړی مهلت را نه کړي د اوبو د نوشولو

پاك از عدم امدیم و ناپاك شدیم

آسوده در آمدیم و غمناك شدیم

بودیم ز آب دیده آتش دل

دادیم بباد عمر درخاك شدیم

له عدم څخه پاك راغلو او ناپاك پر دې جهان سوو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هوسا دنيا ته راغلو څه بېځايه سرګردان سوو

له دوو سترګو تويېدلو او لوېدو د زړه په اور کي

ژوند مو باد لره تسليم کړ او په خاوره کي پنهان سوو

جانا من و تو نمونه پرکاريم

سرگرچه دوکرده ايم يك تن داريم

بر نقطه روا نيم همی دايره وار

تا آخر کار سر بهم باز آريم

زما او ستا ژوندون جانانه د پرکار په شان تېرېږي

تن مو يو سرونه دوه دي يوه ساه پکښي چلېږي

پر نقطه باندي را ګرځو دايرې دي جوړوو يې

دوه سرونه مو يوځای سي کار چي پای ته ورسېږي

ماييم که اصل شادی وکان غميم

سرمايه داديم و نهاد ستميم

پستيم و بلنديم و کماليم و کميم

آيينه زنگ خورده و جام جميم

هم ريښه يو د ښاديو او هم کان يو د غمونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر چینه د عدالت یو او اساس یو د ظلمونو

هم ټيټېږو، هم لوړېږو هم کمال یو هم کمی یو

زنګ وهلي آيينې یو جام د جم د محفلونو

ترسم که چون زین بیش بعالم نرسیم

با همنفسان نیز فراهم نرسیم

این دم که درو ییم غنیمت شمریم

شاید که بزندگی درآن دم نرسیم

زه بېرېږم نه رسېږو ها نړۍ ته چي مو تله دي

نه په ګام برابرېږو له ملګرو چي مو مله دي

دغه دم غنیمت بولئ چي دا اوس پکښي اوسېږئ

څوك خبر دي چي په ژوند مو تربل دمه رسېده دي

مقصود زجمله آفرینش ماییم

در چشم خرد جوهر بینش ماییم

این دایره جهان چون انگشتریست

بی هیچ شکی نقش نگینش ماییم

د دوو کونو له خلقته ټول مقصود موږ په یقین یو

موږ په سترګو کي د عقل رنګ جوهر د هر آیین یو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دایره د دې نړۍ ده د ګوتمۍ په شاني جوړه

زموږ شغلې دي چې خپرېږي موږ يې نقش د نګين يو

برخيز مخور غم جهان ګذران

بنشين و جهان به شادماني ګذران

در طبع جهان اګر وفايی بودی

نوبت به تو خود نيامدی از دګران

غم يې مه خوره چې جهان دی بې بنياده لړ زېدلی

دا ګړی په مستۍ تېر که چې نصيب درته ليکلی

د جهان د وفا طبع تاته هلته معلومېږي

چې نوبت د پخوانو دی څنګه تاته رسيدلی

ای مانده شب و روز بدنيا نګران

انديشه نميکنی تو از روز کران

اخر نفسی ببين و باز ای بخود

کايام چګونه ميکند بادګران

شپې او ورځې دي کړې تېرې په دنيا کې په فکرونو

يو ګړی دي په ياد نه سوه بده ورځ د قسمتونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یوه شېبه هوښیار سه یو نفس یې در په زړه که

چي له نورو سره څنگگه جفا وکړله وختونو

رفتم که درین منزل بیداد بدن

در دست نخواهد بجز از باد بدن

آنرا باید به مرگ من شاد بدن

کز دست اجل تواند آزاد بدن

د ستم په دې دنیا کي به څوك ولي لا اوسېږي

درنه ځم چي بېله باده هیڅ په لاس کي نه پاتېږي

هغه څوك دي وي خوشاله زما په مرگ دي هوسېږي

چي تر غاړي یې منگولي د اجل نه ور رسېږي

می خوردن و گرد گلرخان گردیدن

به زانکه بزاق زاهدی ورزیدن

گر مردم میخواره بدوزخ باشند

پس روی بهشت کس نخواهد دیدن

پیمانه په لاس کي گرځه د گلرخ په طوافونو

نه چي توري دي کړي ورځي د زاهد په خلوتونو

که دوږخ لره روان کي ډلي ډلي د میخورو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرابونه به څوك نوش كي د خالق د جنتونو

برسینهء غم پذیر من رحمت کن

برحال دل اسیر من رحمت کن

برپای خرابات رو من بخشای

بردست بیاله گیر من رحمت کن

پر هغه سینه رحمت که چي ساتم پکښي غمونه

پر بندي زړه مي رحمت که در معلوم يې دي حالونه

هغو پښو ته بخښه غواړم چي رهي دي خرابات ته

پر هغه لاس مي رحمت که چی په نیسمه جامونه

مسکین دل درد مند دیوانه من

هشیار نشد زعشق جانانه من

روزی که شراب عاشقی در دادند

در خون جگر زدند پیمانه من

د خوږمن او لېوني زړه درته تېره مي كيسه كړه

د جانان لیونی ميني را بېهوښه هره شپه كړه

چي زاړه فلك وېشله په ازل شراب د ميني

د زړګي له وينو ډكه زما د ژوند يې پيمانه كړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رندی دیدم نشسته برخنگ زمین

نه کفر ونه اسلام و دنیا و نه دین

نه حق نه حقیقت نه شریعت نه یقین

اندر دو جهان که را بود زهرهء این

رند مي ولیدی چی ناست و مست له ښکه د خمونو

نه پر کفر نه اسلام و نه يې غم د مذهبونو

نه پر حق نه حقیقت و نه یقین نه شریعت و

زړه ور بل دی چا لیدلی پر دې دواړو جهانونو

بشنو زمن ای زبدهء یاران کهن

دل تنگ مکن زین فلك بی سر وبن

برگوشهء عرصهء سلامت بنشین

بازیچهء دهر را تماشا میکن

زړه ته تېر اشنایه واوره چي خبر سې له رازونو

مرور له هسکه نه سې له بې تنه بې لاسونو

په گوښه کي ورته کښېنه د زمان لوبې ته گوره

په بېغمه زړه يې وکه ننداره د میدانونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از تن چو برفت جان پاك من وتو

خشتی دو نهد برمغاك من وتو

وآنکه ز برای خشت گور دگران

در کالبدی کشند خاك ومن وتو

چي مرگی رالره راسي چي مو روح له تنه تښتي

یو څو خښتي مو د گور سي کفنونه راته سکښتي

چي يې بیا خښتي په کار سي د گورونو لحدونو

زما او ستا له تنه واخلي د بل چا د لحد خښتي

آنم که پدید کشتم از قدرت تو

پر ورده شدم بناز در نعمت تو

صد سال به امتحان گنه خواهم کرد

تا جرم منست بیش یا رحمت تو

زه هغه یم چي هستي ته ستا قدرت یمه راوړی

ستا له نازه له نعمته په دنیا کي یم سرلوړی

په سل کاله گناهونو زه دا راز معلوممه

چي گناه زما درنه ده او که ستا رحمت پیاوړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

این چرخ فلك بهر هلاك من وتو

قصدی دارد بجان پاك من وتو

بر سبزه نشین بتا كه بس دیر نماند

تا سبزه برون دمد زخاك من وتو

دا فلك موږ دواړه وژني زړه يې نه راته صبرېږي

زما او ستا په ځان راغلی له دې لاري نه ستنېږي

چې لا نه وي ښكاره سوې شنه سبزه زموږ پر قبرونو

راسه كښېنو په سبزه كي ښایستې ورځی تېرېږي

بردار پیاله و سبو ای دلجو

برگرد بگرد سبزه زار و لب جو

كین چرخ بسی قد بتان مهرو

صد بار پیاله كرد و صدبار سبو

پیاله پورته كه نگاره چي تېرېږي دا وختونه

له پایكوبه به كړو مستي هم ویالې هم چمنونه

چي دا ستا په شاني ښكلي فلك ډېري خاوري كړي

په سل ځله يې پیالې كړې په سل ځله يې جامونه

بردار پیاله و سبو ای دلجو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر گرد بگرد سبزه زار ولب جو

کاین چرخ بسی قد بتان مهرو

صد بار بیاله کرد و صد بّر سبو

گرانه راوړه په مینا کي په پیاله کي شرابونه

د ویالې پر غاړه کښېنه چي سبزه وي سره گلونه

چي دي شنه آسمان د ډیرو گلرخانو خاوري یو وړې

څوك يې سل ځله مینا کړل څوك يې سل ځله جامونه

از آمدن و رفتن ما سودی کو

وز تار جود عمر ما پودی کو

چندین سر وپای نازنینان جهان

میسوزد و خاك میشود دودی کو

زموږ له ژونده زموږ له مرگه چاته څه گټه رسېږي

اوږدي لاري دي د عمر په منزل يې څوك پوهېږي

دا نړۍ له گلرخانو هم ډکېږي هم تشېږي

دلته سوځي خاوري کېږي لوگي هيڅ نه معلومېږي

ای رفته بچوگان قضا همچون گو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپ میدو و راست میدو و هیچ مگو

کانکس که تو را افگند اندر تك و پو

او داند و او داند و او داند او

چي دي تن لکه نانځکه د قضا لاس کي لوبېږي

د اسمان په حکم ګرځه اختيار نه پکښي چلېږي

هغه چا چي يې راوړی د دې لوبي تر میدانه

هم قادر دی هم دانا دی په هرڅه باندي پوهېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکرده گناه در جهان کیست بگو؟

و آنکس که گنه نکرد چون زیست بگو؟

من بد کنم و تو بد مکافات دهی

پس فرق میان و تو چیست بگو؟

وایه چا به په دنیا کي نه وي کړي ګناهونه

چي ګناه يې نه ده کړې څه يې برخه له ژوندونه

زه بدي کوم پوهېږم ته سزا راکوې ماته

وایه زما او ستا په منځ دلته څه سول توپیرونه

آن قصر که بر چرخ همیزد پهلو

بر درگه او شهان نهادندی رو

دیدم بسر کنگره اش فاخته ای

بنشسته همیگفت که کوکو کوکو

هغه قصر چي يې څوکي تر آسمانه رسېدلې

پر چارچوب چي يې شاهانو د تعظیم سجدې کولې

د هغې ماڼۍ په کونج کي ما لیده یوه کوتره

کرۍ ورځ وه هلته ناسته د کو کو نارې يې کړلې

مایيم خریدار می کهنه و نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

و آنگاه فرشنده عالم بدو جو

گفتی که پس از مرگ کجا خواهی رفت

می پیش من آر هر کجا خواهی رفت

مورِ راغلي يو چي واخلو زاړه نوي شرابونه

مورِ په دوو اوربشو خرڅ کړل عالمونه جنتونه

څه پوښتې له عاقبته پسله مرګه چېري ځمه

ته چي هر چېرته ځې ولاړ سه ماته راوړه ډك جامونه

ماییم خریدار می کهنه و نو

و آنگاه فرشنده جنت به دو جو

دانی که پس از مرگ کجا خواهی رفت

می پیش من آر و هر کجا خواهی رو

مورِ را نیسو دي بازار کي زاړه نوي شرابونه

خرڅوو په دوو اوربشو ښکلي حوري جنتونه

ته پوهېږې در معلوم دي پسله مرګه حسابونه

ته ورځه مخته دي ښه سه مورِ ته راوړه ډك جامونه

دانی زچه روی او فتادست و چه راه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادی سرو و سوسن اندر افواه

کین دارد ده زبان و لیکن خاموش

و آنراست دو صد دست و لیکن کوتاه

ته پوهېږې چي دا ولي آوازې دي چي خپرېږي

چي سوسن سرو آزاد دي خوله پر خوله يې کيسې کېږي

د سوسن سره لس ژبې خو هيڅ نه وايي خاموش دی

او د سروي سل لاسونه خو له ځانه نه اوږدېږي

يك جرعه می کهنه ز ملك نوبه

وز هر چه نه می طريق بيرون به

خشت سر خم زتاج کيخسرو به

جا ميش به از ملك فريدون به

زما زاړه شراب په کار دي نه شاهي نوي ملکونه

بېله ميو بيهوده دي ټولي لاري منزلونه

جام يې سل ځله بهتر دی له شوکت د فريدونه

خم دي زما وي ته در واخله کيخسرو دی که تاجونه

از درس علوم جمله بگريزی به

و اندر سر و زلف آويزی به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زان پیش که روزگار خونت ریزد

تو خون قنینه در قدح ریزی به

تېښته بویه په ژوندون کي له ملا له کتابونو

زړه دي بند لره په زلفو د ورېښمو له تاڵونو

چي دي نه وي لا توی کړي شنه آسمان د اجل ویني

ویني توی د صراحي که په لمن کي د جامونو

پیری دیدم بخواب مستی خفته

وز گرد شعور خانهء تن رفته

می خورده و مست خفته و آشفته

و الله لطیف بعباده گفته

ما بوډا مست له شرابو بیده ولیدی یارانو

نه په غم کي و د عقل نه په بند کي د رندانو

بېخبره له جهانه دا یو ذکر یې په خوله و

په والله چی مهربان دی خدای پر خپلو بندگانو

روزی بینی مرا سر مست افتاده

در پای تو سر نهاده پست افتاده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستار ز سر قدح ز دست افتاده

در حلقه زلف بت پرست افتاده

یوه ورځ به مي لا وینې له مستیه پریوتلی

ستا پر پښو به مي سر ایښی او پر خاورو یم لوېدلی

هم پر سر مي بګړی نه وي هم له لاسه جام نسکور وي

او د زلفو په حلقو کي د بتانو کښېوتلی

فریاد که عمر رفت بر بیهوده

هم لقمه حرام و هم نفس آلوده

فرموده ناکرده سیه رویم کرد

فریاد زکرده های نا فرموده

یم پښېمانه عمر ولاړی بېهوده تېر سول کلونه

هم حرام می دي خوړلي هم مي کړي ګناهونه

چي د کړو وه ومي کړله تر قیامته یم مختوری

هی افسوس چي ډېر مي کړي د نه کړلو عملونه

چند از پی حرص و آز فرسوده

سرگشته دوي گرد جهان بېهوده

افتند و رویم و دیگر آیند و روند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یکدم بمراد خویشتن نا بوده

لا دي څو د حرص پر لاره روح او تن دي سولولي
لا لهانده پر جهان يې تر زړګي اغزي ختلي
راغلل، ځو به، نور به راسي د هغوی هم دغه لار ده
څوك يو دم تر خپل هدفه دلته نه دي رسېدلي

بنگر ز صبا دامن گل چاك شده
بلبل ز جمال گل طربناك شده
در سايهء گل نشين كه بسيار اين گل
در خاك فرو ريزد و ما خاك شده

د سهار نسيم الوتی د غوټۍ ګرېوان څيرېږي
د ګلونو له جماله بلبلان دي چي مستېږي
نن د ګل سيوري ته کښېنه چي ګېډۍ د دي ګلونو
رژېدلي دي پر خاورو زموږ په شاني خاوري کېږي

اين چرخ چو كاسى است نگون افتاده
در وی همه زيركان زبون افتاده
در دوستی شيشه و ساغر نگريد
لب بر لب و درميانه خون افتاده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا فلك لكه كاسه ده را لوېدلې سر نگونه

پکښي عقل سرگردان دی پکښي بند دي تدبيرونه

له دوستۍ در معلومېږي د مينا او د جامونو

خوله پر خوله يې سره ايښې ډك له وينو لري زړونه

تن در غم روزگار بيداد مده

مارا زغم گذشتگان ياد مده

دل جز بسر زلف پريزاد مده

بی باده مباش و عمر برباد مه ده

ډېر چي ځای نه کې په زړه کي د زمان ظالم غمونه

موږ ته مه راوړه ناخوالي د پېړيو تېر کلونه

زړه د يار په زلفو بند که هېروه دا نور بندونه

پياله مه ايږده له لاسه چی برباد نه کې کلونه

تن در غم روزگار بيداد مده

مارا ز غم گذشتگان ياد مده

دل جز به صنم بری پريزاد مده

بی باده مباش و عمر برباد مده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ظالمي زمانې چي پر زړه بار نه کې غمونه

راته مه وايه د تلليو د غمونو داستانونه

زړه يوازي د پی مخو پريزادو په لاس ورکه

گوره عمر برباد نه کې تل دي ډك لره جامونه

زان می که مرا قوت روانست و من

زان گرچه سرم بسی گرانست بده

برنه به کفم قدح که دهر افسانه است

وين عمر چو بادنگذران است بده

هغه می رالره راکه چي مي روح په تازه کېږي

که هر څونه مست خراب يم لا مي زړه ورته مستېږي

راته ډکي پيالې راوړه چي ژوندون ټول افسانه ده

او دا عمر بې وفا دی لکه باد هسي تېريږي

انديشه عمر بيش که در شصت منه

هرکجا که قدم نهی بجز مست منه

زان پيش که از خاك وگلت کوزه کنند

رو کوزه فروش و کاسه از دست منه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنه د عمر مه که له شپېتو کلو دپاسه

دلته هر قدم چي اخلې له مستیو ورته راسه

یوه ورځ به دي له خاورو کلالان کوزه کي جوړه

ژر کوزه له اوږي کښېږده پیاله مه اېږده له لاسه

تاکی غم آن خورم که دارم یانه

وین عمر بخوشدلي گذارم یا نه

پرکن قدح باده که معلوم نیست

کین دم که فروبرم بر آرم یانه

غم ترخو خورمه دوستانو څه لرم څه نه لرمه

دا څو ورځي په مستیو تېروم که یې پرېږدمه

جام مي ډك که له شرابو چي معلومه راته نه ده

له سینې یې بیرته باسم دا نفس چي کښته وړمه

من ترك همه گیرم وترك می نه

وز جمله گزیر باشدم از وی نه

ایا بود آنکه من مسلمان گردم

پس ترك می مغانه گیرم هی نه

زه او جام به سره مله یو نور له هر څه توبه گار یم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هستي مي در پرېږدمه يو د سرو شرابو يار يم

ته خو ښه وايې ناصحه چي را واوړه مسلمان سه

بيا نو مى او مغان پرېږدم هغه نه کېږي هوښيار يم

اندازهء عمر بيش از شصت منه

هر جا که قدم نهی به جز مست منه

زان پيش که کاسه سرت کوزه کنند

تو کوزه ز دوش و کاسه از دست منه

تر شپېتو دي بايد کمه د ټول عمر اندازه وي

ژوند دي ټوله رندانه وي هر قدم دي مستانه وي

لا دمخه چي آسمان دي کوزه جوړه کي له سره

صراحي پر اوږو گرځه او په لاس به دي پياله وي

ای بيخبر از کار جهان هيخ نه ای

بنياد تو بادست از آن هېڅ نه ای

شد حد و وجود تو ميان دو عدم

اطراف تو هېچ است در ميان هيچ نه ای

بيخبره له عالمه ته نيستي يې په جهان کي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا بنیاد ولاړ پر باد دی بل څه نسته په میدان کي

چي سرحد ستا د وجود يې دوه عدمه دی ټاکلی

دواړه خواوو ته دي هېڅ دي ته هيڅ نه يې په دا ميان کي

نقش است که بر وجود ما ریخته ای

صد بوالعجبی ز ما بر انگیخته ای

من زان به ازین نمیتوانم بودن

کز بوته مرا چنین فرو ریخته ای

يو تصوير دي اچولی زموږ پر تن باندي ښتنه

سل عجيبي ولاړېږي د دې جبر له وطنه

ښه کېدلای تر دې نه سم له ازله داسي جوړ يم

روح مي بل چيرته پيوند دی تمه نه کيږي له تنه

جانا زکدام دست برخاسته ای

کز طلعت خویش ماه را کاسته ای

خوبان جهان بعید رو اورند

تو عید بروی خویش آراسته ای

زما ښايستي له کومه لاسه کوم کماله يې راغلې

چي له مخه دي سپوږمۍ ده په آسمان کي شرمېدلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نرۍ ښکلي مخونه د اختر په ورځ سينګار کړي

تا په خپل مخ د اختر ورځ ښکلي کړې سينګا کړې

درکارگه کوزه گری کردم رای

در پایه چرخ دیدم استاد بپای

میکرد دلبر کوزه را دسته وپای

از کلهء پادشاه و ازپای گدای

د کلال په کار خانه کي تېره شپه مي څو شېبې وې

کوزه ګر پکښې ولاړ و جوړي کړې يې کوزې وې

ګرزولې يې پر لوښو هنرمندي کاري ګوتي

د پاچا سر يې په لاس کي ورسره د فقير پښې وې

خواهی که اساس عمر محکم یابی

روزی بعالم دل خرم یابی

فارغ منشین ز خوردن باده می

تا لذت عمر خود دمادم یابی

که د عمر د شېبو دي فولادي غواړې بندونه

که پېرزو دي پر خپل ځان دي دا پنځه ورځې عيشونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي له لاسه يې کښې نه ږدې د سرو ميو پيالې ډکي

چي نصيب دي هر ګړی سي د خواږه عمر خوندونه

شیخی به زن فاحشه گفتا مستی

هر لحظه بدام دیگری پا بستی

گفتا شخا هر آنچه گویی هستم

اما تو چنان که می نمایی هستی؟

شیخ ويله فاحشې ته ستا کردار د دوږخيانو

هره شپه يې لاس تر غاړه له پرديو له يارانو

ښځې وويله شيخه چه ته وايې زه هغه يم

ته هم سپين داسي په زړه يې که په رنګ د زاهدانو؟

تا در تن تست استخوان ورگ وپی

از خانه تقدیر منه بیرون پی

گردن منه او خصم بود رستم زال

منت مکش ار دوست بود حاتم طی

چي په تن کي لرئ وينه چی ژوندي ياست عزيزانو

چي رسيږي له تقديره هغه ومنئ يارانو

چي تسليم نه سئ انسان ته که دښمن رستم زال وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو دوست حاتم طی وي منت مه وړئ د دوستانو

هنگام صبح ای صنم فرح پی

بر ساز ترانه وپیش اتور می

کافگند بخاك صد هزاران جم و

این آمدن تیرمه و رفتن دی

زما ښایسته گلرخه پاڅه د سهار نسیم چلیږي

نغمه سازه که می راوړه چي د عمر شپې کمیږي

داسی سل زره جمشیده، کي به لاندي سي تر خاورو

پسرلي به راسي ولاړ سي ژمی سر پر سر تېریږي

تا در تن تست استخوان ورگ وپی

از خانهٔ تقدیر منه بیرون پی

گردن منه از خصم بود رستم زال

منت مکش ار دوست بود حاتم طی

چي په تن کي دي لا ساه سته چي لرې هډ او رگونه

د تقدیر له کور دباندي چي و نه باسې گامونه

که دښمن دي رستم زال وي چي تسلیم یې نه سې زور ته

که دي دوست حاتم طی وي یو یې نه سې منتونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمدن بهار و از رفتن دی

اوراق و جود ما همیگردد طی

می خور مخور اندوه که گفتست حکیم

غمهای جهان چو زهر و تریاکش می

سر پر سر پسرلي راسي او تېرېږي خزانونه

د هستۍ پاڼي مو راوړي او ډکېږي کتابونه

می چښه غمونه مه خوره دا وينا د حکيمانو

د جهان غمونه زهر او ترياك يې دي جامونه

خوش باش که پخته اند سودای تو دي

ایمن مباش از همه تمنای تو دی

تو شاد بزی که بې تقاضای تو دی

دادند قرار کار فردای تو دی

غم يې مه کوه فلك دي در شمېرلي ورځي شپې دي

د نصيب له زړه دي هېري ټولي هيلي اندېښنې دي

نه اختيار دي د راتلو و نه اختيار دي د وتلو

د ازل کاتب ليکلي د سبا ټولي شېبې دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کاش که جای آرمیدن بودی

یا این ره دور را رسیدن بودی

کاش از پی صد هزار سال از دل خاك

چون سبزه امید بر دمیدن بودی

کشکي ځای وای پر دې مځکه د آرام د پرېوتلو

د اوږدې لارې په پای کې وای منزل د رسېدلو

کشکې سل زره کلونه وروسته بیا له زړه د خاورو

د سبزې په څېر امید وای یو ځل بیا د شنه کېدلو

خوش باش که پخته اند سودای تو دي

فارغ شده اند از تمنای تودي

قصه چی کنم که بې تقاضای تو دي

دادند قرار کار فردای تو دي

زړه دې مه خوره چې وېشلې قسمتونه یې پرون دي

فلك ځان بېغمه کړی له آرزو د سباوون دي

تا ته څه کیسه بیان کړم ستا غوښتنه پکښې نه ده

د سبا غم یې خوړلی دا کارونه د ګردون دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گر کار فلك به عدل سنجيده بود

احوال فلك جمله پسنديده بودى

ور عدل بودى به كارها در گردون

کی خاطر اهل فضل رنجيده بودى

د آسمان که ټول کارونه په انصاف تلل کېدلای

پېښېدلای چي له هسکه نو انسان به خوښېدلای

که فلك په لاس نيولی ترازو د عدالت وای

نو به ولي هوښيارانو د زړگي ويني خوړلای

افتاد مرا بامی ومستی کاری

خلقم ز چه ميکند ملامت باری

ايکاش که هر حرام مستی کردی

تا من بجهان نديدمی هوشياری

ماته مې او مستي دواړه په قسمت دي رسېدلي

ټولو خلگو ولي ماته د پيغور سترگي نيولي

کشکي ټولو گناهونو انسانان نشه کولای

په دنيا کي به مي چېرته هوښياران نه وای ليدلي

يارب بگشای برمن از رزق دری

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بی منت مخلوق رسان ما حضری

از باده چنان مست نگه دار مرا

کز بیخبری نباشدم درد سری

ربه ته کې راته خلاصه دروازه د رزق ارزانه

چي نه اړ يمه مخلوق ته نه مي تمه له سلطانه

هسي ډکي پيالې راکه هسي مست مي که له ميو

چي بيخوده سم له ځانه بېخبره له جهانه

از کوزه گری کوزه خریدم باری

آن کوزه سخن گفت زهر اسراری

شاهی بودم که جام زرینم بود

اکنون شده ام کوزه هر خماری

سحرگاه چي سپېدې چوي بانگ د چرگ اوربدل کيږي

ته پوهېږي چي دا ولي ساندي وايي او خروښېږي

وايي بيا هغه دی ښکاري په هينداري د سهار کي

چي هنوز يې بې خبره شپې د عمر دي تېريږي

سازنده کار مرده و زنده تویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنده این چرخ پراکنده تویی

من گرچه بدم خواجه این بنده تویی

کس راچه گنه چی آفریننده تویی

که څوك مړه دي که ژوندي دي ته کار سازه د انسان يې

ته څښتن د آسمانونو ته مالك يې ته سبحان يې

زه که بد يمه هم ستا يم ته بادار د دې بنده يې

د بنده گناه به څه وي چی خالق د ټول جهان يې

ای باده تو شربت من رسوایی

چندان بخورم ترا من تشیدایی

کز دور مرا هرکه ببیند گوید

ای خواجه شراب از کجا میآیی

دا رسوا مستي شېبې مي ستا له ډکي پيمانې دي

غواړم سر پر سر يې نوش کم د سره می ډکي پيالې دي

چې له ليري مې څوكويني په مستۍ دا راته وايي

خواجه دا څنگه شراب دي دا دکومې ميخانې دي

با ما تو هرآنجه گویی از کین گویی

پیوسته مرا ملحد و بیدین گویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

من مقرم بدانچه گویی لیکن

انصاف بده ترا رسد کین گویی

ته چي هر څه ماته وايې له حسده ويل کېږي

ما ملحد او بېدين بولې له دښمن سره ښايېږي

چي په هر نامه مي بولې زه اقرار کوم خو واوره

كه انصاف کړې څه چي وايې ټوله تاته در رسېږي

ای بادهء خوشگورا در جام بهی

بر پای خرد تمام بند و گرهی

هر کس که ز تو خورد امانش ندهی

تا گوهر او برکف دستش ندهی

اې د ميو سرو لعلونو درته جام او پيالې ښايي

چي ته نه يې په خلوت کي عقل بند وي خودي ستايي

څوك چي جام کي پر سر پورته بيا امان ورلره نسته

چي هر څه لري په زړه کي هغه ټول په ژبه وايي

چندان که نگاه میکنم هر سویی

از سبزه بهشت است و زکوثر جویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحرا چو بهشت است ز دوزخ کم گو
بنشین به بهشت با بهشیی رویی

چي هر لوري ته نظر کړم راته ښکاري سره ګلونه
کوثري ویالې بهیږي شنه دښتونه جنتونه
شنه سبزه لکه جنت دی د دوږخ خبري پرېږده
د جنت پر لمن ګوره جنتي ښایسته مخونه

هان تا بر مستان بدرشتی نشوی
یا از در نیکوان بزشتی نشوی
می خور که بخوردن و بنا خوردن می
گرانست دوزخی بهشتی نه شوی

پام چي زړونه ازار نه کې د مستانو د رندانو
نه په تونده ژبه ستون سې له چارچوبه د نېکانو
په پر هېز او په چښلو د سرو میو نه بدلېږي
نه ازل د دوږخیانو نه نصیب د جنتیانو

ای سوختهء سوختهء سوختنی
وی آتش دوزخ از تو افروختنی
تاکی گویی که بر عمر رحمت کن

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق را تو که ای برحمت اموختنی

د ایرو له ایرو جوړ دي ستا رګونه ستا هډونه

ستا وجود به کي پېلوزی په دوږخ کي انګارونه

څه پر عمر رحمت غواړې لا به څوکوې خواستونه

ته یې څوك چي حق ته ښیې د رحمت لاري مزلونه

گر زانکه بدست افتد از می دومنی

می نوش بهر جمع و بهر انجمنی

کانکس که جهان ساخت فراغت دارد

از سبلت چون تویی و ریش چو منی

که دي کښېوزي په لاسونو دوه مني می او جامونه

له رندانو سره نوش که ډك له میو ګیلاسونه

چي جهان یې پیدا کړی له جهانه بې پروا دی

نه یې زما د ږیري غم دی نه په یاد یې ستا بریتونه

درگوش دلم گفت فلك بنهانی

حکمی که قضا بود زمن میدانی

در گردش خویش اگر مرا دست بدی

خودرا برهاندمی ز سر گردانی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته غوږ کي آسمان وکړه دا یوه خبر څرګنده

فیصله د قضا بولې زما له نوم سره پیونده؟

که مي وس په رسېدلای په دې خپلو ګرځېدلو

زه به ولي سرګردان وم ټوله عمر لکه ژرنده

ای از حرم ذات تو عقل آگه نی

وز معصیت وطاعت ما مستغنی

مستم زگناه و وز رجا هشیارم

امید برحمت تو دارم یعنی

تا ته عقل نه رسېږي لوړ تر فکره د هر چا یې

له ګناه او عبادته مستغني یې بې پروا یې

که هر څو له ګناه مست یم ستا سخا لره هوښیار یم

د رحمت امید لرمه ته قادر یې ته دانا یې

ای چرخ دلم همیشه غمناك كني

پیراهم خوشدلی من چاك کنی

بادی که وزد به آتش کنیش

آبی که خورم در دهنم خاك کنی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې فلکه همېشه مې زړګی شين تغمې تغمې کې

د خوښۍ جامې کړې څيري زما ګرېوان رېښې رېښې کې

چې پر خوا مې نسيم راسي زما پر تن يې سره لمبه کې

چې يو ځاځکی ورېم تر ستوني زما په خوله خاوري ايرې کې

از دير برون آمده ناپاك تنی

وز دود جهنم بتنش پيرهنی

بشکست صراحيم که عمرش کم باد

وآنگه چی می لطيف و مردی چومنی

له خلوته راوتلی کرغېړن لړلی ځان و

دوږخي جامې اغوستي په زړه تور لکه شيطان و

صراحي يې کړه راماته خدايه عمر يې ور لنډ کې

هغه څه ښايسته شراب وه دلته ما غوندي انسان و

گر آمدنم بمن بدی نامدمی

ور نيز شدن بمن بدی کی شدمی

به زان بدمی که اندرين کون وفساد

نه آمدمی نی شدمی نه بدمی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتلل مي په اختيار واى دې نړۍ ته نه راتلمه

که په وس مي دا هستي واى په دې رنگ چېرته کېدمه

له هغه چي مي راتګ واى دې فاسدي زمانې ته

نه راغلی وای دنيا ته او نه وای دغه چي يمه

برشاخ اميد اگر برى يافتمى

هم رشته خويش را سرى يافتمى

تا چند ز تنگناى زندان وجود

اى کاش سوى عدم درى يافتمى

يا له ښاخه د اميده پيدا کړی مې ثمگر واى

د ژوندون پر ورکو لارو را معلوم د تناو سر واى

لا تر څو به زه بندي يم د وجود په دې زندان کي

کشکي خدايه را ښرگند خو د نېستۍ د لوري ور واى

از دفتر عمر برگرفتيم فالى

ناگاه ز سوز سينه صاحب حالى

ميگفت خوشا کسى که اندر بر او

يارست چو ماهي وشبې چون سالى

ما د عمر په دفتر کي څانته اچول فالونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه پير د زړه له سوزه راته وويل حالونه

ويل څومره دي نېكبخته هغه څوك چي يې په څنګ كي

د سپوږمۍ په شاني يار وي شپې اوږدې لكه كلونه

تن زن چو بزير فلك بيباكى

مى نوش چو درجهان آفت ناكى

چون اول و آخرت بجز خاكى نيست

انگاركه بر خاك نهء در خاكى

فلك ډېري كړې خزاني د ګلونو لښتي تاندي

مى چښه چي آفتونه د جهان لري د وړاندي

هم له خاورو پيدا سوى هم به خاورو ته روان يې

ګواكي نه ګرځې پر خاورو يې د ګور تر خاورو لاندي

در سنگ اگر شوى شوى چو نار اى ساقى

هم آب اجل گذار اى ساقى

خاكست جهان غزل بگو اى مطرب

باد است نفس باده بيار اى ساقى

كه په منځ كي د ډېري سره لمبه سې د اورونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجل اوبه به در وړي ساړه خاځکي د مرگونو

جهان خاوري دی مطربه پر غزل دي نغمه سره که

نفس باد دی ساقی راوړه شنې پیالې د شرابونو

چون هست زمانه درشتاب ای ساقی

برنه بکفم جام شراب ای ساقی

هنگام صبوح قفل از در بکشای

تعجیل که آمد آفتاب ای ساقی

ساقي ژوند په تلوار درومي زړه مي رېږدي له زمانه

پیالې ډکي راته راوړه چي هستې نه سی پښېمانه

پر سپېدو که راته خلاصه دروازه د میخانې دي

په تلوار يې نوشومه چي لمر خيژي له آسمانه

شمعست و شراب و ماهتاب ایساقی

در شیشه می چو لعل ناب ایساقی

از خاك مگو این دل پر آتش را

بر باد مده بیار آب ایساقی

شمع بله ده سپوږمۍ ده په سرو میو يې سهار که

ساقي ډکه صراحي دي له سره می لکه انار که

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څوانۍ او مستۍ اور دی په کوګل کی مي بلېږي

دا ګړی می برباد نه کې ساقي می راوړه تلوار که

صبحی خوش چی مست خیز ای ساقي

در شیشه کن آن شراب از شب باقی

جام می بمن اور و غنیمت میدان

این یکدمه نقد را و فردا باقی

ساقي پورته سه سهار دی څه تازه نسیم چلېږي

چي د شپې دي درته پاته هغه می ته مي زړه کېږي

راته ډکه مي پیاله که دغه دم غنیمت بوله

دا یوه شېبه ده نغده سبا هر څه چي پېښېږي

ما ومی معشوق و صبوح ای ساقی

از ما ناید توبه نصوح ای ساقی

تا کی خوانی قصه نورح ای ساقی

پیش آر سبك راحت روح ای ساقی

پیاله ډکه وي سهار وي معشوقه ښکلې خندانه

ساقي څرنګه پرهېز کړم توبه مه غواړه له مانه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر څو د نوح کیسه ده وېروې مي له توپانه

جام را واخله روح مي خوش که لاس دي جار سم ساقي جانه

گر جنس مرا خاصه بداند ساقی

صد فضل زهر نوع بداند ساقی

چون وا مانم برسم خود باده دهد

وز حد خودم در گذراند ساقی

که له اصله مي خبر سې په کتار کی د رندانو

ما به سل ځله ور تېر کې له تولیه د خاصانو

او چي لوېږم نو به راکې ساقی می له خپله جامه

مابه تېر کې له خپل حده له جهانه د مستانو

ای دهر بکر ده های خود معترفی

در زاویهء جور و ستم معتکفی

نعمت به خسان دهی و زحمت بکسان

زین هر دو برون نهء خری یا خرفی

زماني پر خپلو کړلو هیڅ وخت نه سولي پښېمانه

د ستم گوښه کي ناسته یې په زړه نامهربانه

ناکسان په نعمتونو عزیزان په زحمت بار کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دوو حالو خالي نه يې لېونۍ يې که حيوانه

بر سنگ زدم دوش سبوی کاشی

سر مست بدم که کردم این اوباشی

با من بزبان حال میگفت سبو

من چون تو بودم تو نیز چومن بّاشی

برايي چې مې کړه ماته د سره مى پياله کاشي وه

زه معذور يمه يارانو بېخودي وه بدمستي وه

شنې پيالې د حال په ژبه راته وويل بدمسته

ته به ما غوندي پياله سې زما هم تا غوندي ځواني وه

گویند مخور می که بلاکش باشی

در روز مکافات در آتش باشی

این هست ولی زهر دو عالم بهتر

آن یکدمه کز شراب سر خوش باشی

راته وايي چې مى مه خوره در نصيب به کړي دردونه

په قيامت به يې مختورى سوزوي به دي اورونه

دا پر ځای ده خو بهتر دي له دنيا او آخرته

هغه دم چې له مستۍ دي درنه هېر وي ټول غمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن مایه ز دنیا که خوری یا پوشی

معذور اگر در طلب آن کوشی

باقی همه را یگان نیز زد هوشدار

تا عمر گران مایه بدان نفروشی

پر دنیا که د خوړلو اغوستو دي نعمتونه

په طلب کې دي تاوان دی چي پر لار یې ږدې ګامونه

نور چي هر څه دلته ویني وړیا نه ارزي هوښیاره

چي په دي متاع خرڅ نه کې د خپل عمر ګران کلونه

ایدل توبه اسرار معمی نه رسی

در نکتهء زیرکان دانا نه رسی

اینجا به می و جام بهشتی میساز

کانجا که بهشت است رسی یا نه رسی

اې زړګیه د اسرارو معمی ته نه رسېږې

دانایان په پوهېدلي ته معنی ته نه رسېږې

جنتي شراب را واخله سبا چاته ده معلومه

چي جنت دي په نصیب دی که یې خواته نه رسېږې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گره شهره شوی بشهر شرالناسی

ورگوشه نشین شوی همه وسواسی

به زان نبود گر خضر و الیاسی

کس نشناسد ترا تو کس نشناسی

که مشهور سې پر ښارونو شر له تا وړي عالمونه

او که کښېنې په خلوت کي اندېښنه يې يا غمونه

که ته خضر او الیاس يې نو بهتره تر دي نسته

چي نه نوم دي چاته ياد وي نه دي زده د چا نومونه

زينهار کنون که ميتوانى بارى

بردار ز خاطر عزيزان بارى

کين مملکت حسن نماند جاويد

از دست تو هم برون رود يکبارى

د دي عمر چي کلونه لکه باد هسي تېرېږي

زړه ساته د عزيزانو چي تر څو دي وس رسېږي

دا د حسن قلمرو دى د هر چا له لاسه تللى

چي هيچاته پاته نه سوه تا ته هم نه پاته کېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون اگهی ای پسر زهر اسراری

چندین چه خوری بیهوده تیماری

چون می نرود باختیارت کاری

خوش باش درین نفس که هستی باری

چي معلوم دي درته ټوله د زمان او ژوند رازونه

لا تر څو به دي زړه شين وي لا به ولي خورې غمونه

د هستۍ هره شېبه ده ستا تر واك اختيار وتلې

شكر باسه چي موجود يې چي لا باسې نفسونه

زان كوزهء می كه نيست در وی ضرری

پر كن قدحی بخور بمن ده دگری

زآن پیشتر ای پسر كه در رهگذری

خاك من وتو كوزه كند كوزه گری

له هغه خمه می راكه چي يې نسته تاوانونه

پياله ډكه ځانته واخله ماته هم راكه جامونه

می به وچښو گلرخه هسي نه سبا په لار كي

زما او ستا له خاورو جوړ كي كلالان كوزې خمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برکوزه گری پریر کردم گذری

از خاك همی نمود هردم هنری

من دیدم اگر ندید هربی بصري

خاك پدرم درکف هر کوزه گری

برايي مي و کلال ته هسي سترګي وا وښتلې

پر کاسو يې هنرمندي مستي ګوتي څرخېدلي

که دا نور خلك ړانده وه ما ليده د زړه په سترګو

هر کلال مي د پلار خاوري په لاسو کي اړولي

پیری دیدم بخانهء خماری

گفتم نکنی ز رفتگان اخباری

گفتا مخور که همچو تو بسیاری

رفتند خبری باز نیامد باری

يو بوډا د خم په پښو کي له مستيه و لوېدلی

ما وې ږغ کوه له تلليو څه خبر دي اوريدلی

ويل تشي دي پيالې که ستا په رنګه ډېر مستان وه

چي پر دې لاره وتلي بيا يې حال نه دی راغلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کوزه گرا بکوش اگر هوشیاری

تا چند کنی بر گل آدم خواری

انگشت فریدون و کف کیخسرو

بر چرخ نهادهء چی میپنداری

دا خبره مي کلاله ښه په زړه واوره که ښه کړې

لا به څو د انسان خاوره خپل هنر لره خیشته کړې

دغه گوته د فریدون ده هغه لاس د کیخسرو دی

تا پر څرخ ایښی لگیا یې ته پوهېږې چی دا څه کړې

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library